

Univerzita Karlova
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Katedra žurnalistiky

Necenzurované noviny Petra Cibulky

Student: Lucie Chlebná

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

Studijní obor: Žurnalistika

Datum zadání bakalářské práce: 25. 9. 2006

Termín odevzdání bakalářské práce: 21. 5. 2007

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury. Tato práce má 231 480 znaků včetně mezer.

V Ústí nad Labem 20. 5. 2007

Děkuji PhDr. Petru Bednaříkovi, Ph.D. za odborné vedení bakalářské diplomové práce, cenné připomínky a trpělivost a panu Karlu Konopkovi za laskavé zapůjčení Necenzurovaných novin.

Obsah	
Zadání	6
Úvod	7
1. Okolnosti vzniku Necenzurovaných novin	10
1.1 První číslo Necenzurovaných novin?	11
2. Necenzurované noviny – ročník I	14
2.1 Tiráž	16
2.2 Periodicita, náklad	17
2.3 Grafická úprava	18
2.3.1 Titulní strana	18
2.3.2 Vnitřní úprava	22
2.3.2.1 Omyly, omluvy a doplňky	24
2.3.3 Fotografie a kreslený humor	25
2.4 Obsah	28
2.4.1 Kritika velkých politiků	29
2.4.2 Převzaté texty	31
2.4.3 Mediální témata	33
2.4.4 Otevřené dopisy	35
2.4.5 Politická prohlášení	37
2.4.6 Rubriky	39
2.4.7 Jazykové prostředky a titulky	41
2.5 Autoři	43
3. Necenzurované noviny – ročník II	48
3.1 Tiráž	53
3.2 Grafická úprava	54
3.2.1 Titulní strana	54
3.2.2 Vnitřní úprava	54
3.2.3 Fotografie a kreslený humor	57
3.3 Obsah	58
3.3.1 Kritika velkých politiků	58
3.3.2 Miloslav Mareček	64

3.3.3 Mediální témata	68
3.3.4 Zveřejnění seznamů agentů StB	68
3.3.5 Otevřené dopisy, politická prohlášení	72
3.3.6 Rubriky	73
3.3.7 Titulky a jazykové prostředky	76
3.4 Autoři	77
4. Necenzurované noviny – ročník III	81
4.1 Tiráž	82
4.2 Grafická úprava	83
4.2.1 Vnitřní úprava	84
4.2.2 Fotografie a kreslený humor	85
4.3 Obsah	88
4.3.1 Kritika velkých politiků	88
4.3.2 Slovensko	92
4.3.3 Mediální témata	93
4.3.4 Ekologie	96
4.3.5 Rubriky	97
4.3.6 Jazykové prostředky	100
4.4 Autoři	101
5. Necenzurované noviny v kontextu českých periodik	103
6. Závěr	106
7. Resumé	109
8. Seznam literatury	110

SCHVÁLENO

Přihláška bakalářské práce

Jméno studenta: Lucie Chlebná

Semestr: 4.

Mediální zaměření: psaná a obrazová žurnalistika

Název práce: Necenzurované noviny Petra Cibulky

Základní vymezení tématu (základní hypotéza): Necenzurované noviny v tištěné podobě a jejich specifika v dobovém kontextu českých periodik.

Teze bakalářské práce:

Práce chce analyzovat periodikum Necenzurované noviny vydavatele, novináře a politického aktivisty Petra Cibulky. Věnovat se bude pouze tištěné podobě tohoto periodika, konkrétně jeho prvním třem ročníkům, tedy číslům z let 1991 až 1993.

Cílem práce je zmapovat jednak obsahovou, jednak grafickou složku Necenzurovaných novin, věnovat se chce také jejich autorské základně a periodicitě a bude sledovat jejich proměny ve zvoleném údobí.

Na základě analýzy jednotlivých složek a jejich vývoje v daném časovém rozmezí se práce pokusí zařadit Necenzurované noviny do dobového kontextu českých periodik a zhodnotit jednotlivé ročníky z hlediska jejich fungování.

Seznam základní literatury:

Necenzurované noviny, 1991 až 1993

www.cibulka.com

Cibulkovy seznamy spolupracovníků STB, 1999

Cibulkovy seznamy spolupracovníků STB 2, Organizovaný zločin, 2000

Čulík, J. – Jak Češi jednají, Milenium Publishing, Chomutov 2000

Čulík, J. – Jak Češi bojují: výbor z Britských listů, Libri, Praha 2003

Jüngling, P., Koudela, T. – Tak pravil Petr Cibulka: odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku, Votobia, Olomouc 1999

Katalogy periodického tisku vydávaného v ČR za roky 1991 až 1993

Salivarová, Z. – Osočení: pravdivé příběhy lidí z „Cibulkova seznamu“, Host, Brno 2000

Žáček, P. – Boje o minulost: deset let vyrovnávání se s komunistickou minulostí – pokus o předběžnou bilanci, Barristrer & Principal, Brno 2000

Žáček, P. – Přísně tajné: státní bezpečnost za normalizace: vybrané směrnice a metodické pokyny politické policie z let 1978-1989, Votobia, Praha 2001

Jméno konzultanta: PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

(svým podpisem potvrdí, že souhlasí se spoluprací na tématu, schvaluje základní teze a ve stanoveném termínu odevzdá posudek na práci):

Datum: 25. 9. 2006

Podpis studenta

Podpis konzultanta

Univerzita Karlova v Praze		
Fakulta sociálních věd		
Došlo dne:	25 -09- 2006	-1-
Č.j. 10605	Příloh: /	Skartační heslo:
Přiděleno:	K T	

Úvod

Disident Petr Cibulka, mimo jiné signatář Charty 77 (v 70. a 80. letech 20. století několikrát vězněný komunistickým režimem)¹, se do širšího (českého) povědomí dostal v 1. polovině 90. let 20. století, když zveřejnil seznamy bývalých spolupracovníků komunistické Státní bezpečnosti, které dnes každý zná jako takzvané *Cibulkovy seznamy*². Ačkoli se Cibulka později svým kontroverzním či radikálním vystupováním v očích médií spíše zdiskreditoval³, zveřejnění seznamů je i po letech hodnoceno kladně, jako počin, který „[...] přes všechny formální nedostatky zásadním způsobem přispěl do procesu vyrovnávání se s minulostí [...]“⁴.

Ne každý už si ale pamatuje, že tyto seznamy poprvé vyšly na pokračování v rámci druhého ročníku periodika *Necenzurované noviny*, popř. *Necenzurované noviny Rudé krávo*⁵. Jejich vydavatelem a šéfredaktorem byl právě Petr Cibulka.

Literatura věnující se alespoň okrajově *Necenzurovaným novinám* v podstatě neexistuje, pokud se o nich chceme něco dočíst, je třeba sáhnout po některém z rozhovorů se samotným Cibulkou.⁶ V odborné společenskovední literatuře či v literatuře určené studentům žurnalistiky Cibulkovo jméno téměř chybí, stejně zřídka se v ní píše o *Necenzurovaných novinách* (dále N. N.).

¹ Petr Cibulka se narodil roku 1950 v Brně. Studoval na technologické fakultě Vysokého učení technického v Gottwaldově a poté na strojí fakultě v Brně, studia však nedokončil a po ukončení vojenské základní služby pracoval jako dělník. Více než 15 let se zabýval shromažďováním a distribucí nezávislých hudebních nahrávek a samizdatových prací. Za své aktivity byl několikrát vězněn. Viz ŠUSTROVÁ, Petruška. Chci, aby bylo jasné, kdo a proč je dneska úspěšný. *Lidové noviny*. 2000, roč. 13, 11. 1., s. 11

² Podrobněji o *Cibulkových seznamech* v kapitole 3.3.4 tohoto textu.

³ Případem za všechny je jeho soud s tehdejšími prezidentem Václavem Havlem, kterého verbálně napadl, a kdyby mu Havel neudělil milost, musel by za to jít Cibulka do vězení. Podrobněji v kapitole 4.3.1 tohoto textu.

⁴ SCHULZ, Martin. *Cibulkovy seznamy agentů StB*, Čro 6, Události, názory, 1. 12. 1999, 18:10, zpráva č. 3

⁵ V názvu prvních 29 čísel druhého ročníku tohoto periodika se objevují obě jména – *Necenzurované noviny Rudé krávo* –, v záhlaví čísel 30 až 35 už pouze *Necenzurované noviny*. Podrobněji k proměně názvu viz níže.

⁶ Jedná se jednak o rozhovor vydaný knižně – JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, jednak o rozhovory uvedené v médiích, např. ZVELEBIL, Jan. *At se soudí*, Reflex, 30. 3. 2000, s. 18, ŠUSTROVÁ, Petruška. *Chci, aby bylo jasné, kdo a proč je dneska úspěšný*, *Lidové noviny*, 2000, roč. 13, 11. 1., s. 11 atd.

Cibulka, v současnosti čelní představitel strany Pravý Blok⁷, použil svoje noviny k šíření myšlenky, že pád komunismu ve východní Evropě byl zinscenován ruskými tajnými službami, a neustále upozorňuje na to, že komunistické struktury dosud přetrvávají ve vrcholných státních funkcích, v jejich rukou je údajně i podstatná část soukromých firem.

Kvůli výše popsaným konspiračním teoriím, jejichž pravdivost neustále obhajuje a dokazuje, a radikálním kritickým výpadům vůči porevolučnímu vývoji je Cibulka vnímán jako člověk na okraji, kterého není třeba brát vážně. K jeho nevěrohodnosti navíc přispívá i poněkud neobratný způsob, jakým se snaží své informace předat. A to jak v rámci N. N., tak třeba v rozhovorech pro jiná média nebo ve své politické kampani. „Zpravidla činil dojem člověka nevyrovnaného, ne-li dokonce zbrklého a navíc umanutého svou vlastní ovládací představou. Nikdy neprojevil schopnost brát sebe samého kriticky. Způsob, jakým kdysi urazil prezidenta republiky, byl dosti infantilní. Je proto nasnadě otázka, nakolik ho lze brát vážně. Nikde ale není psáno, že všechno, co prohlásí, je nesmysl. I člověk s takovýmto povahovým ustrojením má určitou vnímavost a všímavost a cosi zaznamenává,“⁸ řekl ve svém rozhlasovém komentáři před několika lety Petr Příhoda. Jeho názor může být důkazem toho, že Cibulka sice je osobností spornou a diskutabilní, má však určité zásluhy a své místo na české mediální a politické scéně a jeho myšlenky by neměly být zcela marginalizovány.

N. N. navíc nejsou jen Petr Cibulka a zaslouží si soustavnější pozornost třeba z hlediska ostatních osobností, které prošly jejich redakcí. Měly by být analyzovány jako nedílná součást české žurnalistiky, ať jsou jakkoli odsuzované, zesměšňované či diskutované, nebo možná právě proto.

Pro svou studii jsem se rozhodla pracovat s prvními třemi ročníky N. N. Jednak vzhledem k nárokům na rozsah bakalářské práce a nárokům na její vypracování, jednak proto, že jsem chtěla tento fenomén sledovat od jeho počátků. Budu

⁷ Celý název politického uskupení je Pravý Blok – strana za ODVOLATELNOST politiků, NÍZKÉ daně, MINIMALIZACI byrokracie, SPRAVEDLIVOU justici, REFERENDA a PŘÍMOU demokracii WWW.CIBULKA.NET. Viz <http://www.cibulka.net/petr/index.php>

⁸ SCHULZ, Martin. *Cibulkovy seznamy agentů StB*, Čro 6, Události, názory, 1. 12. 1999, 18:10, zpráva č. 3

analyzovat jednotlivé složky N. N., sledovat jejich vývoj a na základě této analýzy se pokusím stanovit, jak se tyto složky (obsahová, grafická) podílely na celkovém vyznění periodika. V textu se nebudu hlouběji zabývat nákladem a čteností N. N., tyto veličiny jsou totiž vzhledem k dobovým možnostem jejich sledování a vzhledem k charakteru periodika obtížně dohledatelné.

1. Okolnosti vzniku Necenzurovaných novin

Petr Cibulka uvádí, že k práci na N. N. ho počátkem 90. let přivedly okolnosti jeho sporu s Jaroslavem Šabatou a brněnskou částí Občanského fóra.⁹: „Po těch sporech uvnitř OF o charakter polistopadového vývoje jsem zjistil, že cenzura oficiálně byla zrušena, ale jenom do momentu, kdy nejsou ohroženy zájmy těch, kteří vládnou. Od takového momentu funguje nejtvrdší embargo na informace. Do té doby jsem neměl například problém s vystoupením v rozhlase nebo v tisku s jakýmkoliv stanoviskem. Tehdy jsem byl ještě známý politický vězeň a všichni kolaboranti-novináři se předháněli v rozhovorech se mnou o špatnostech komunismu. To se tehdy žádalo. Od okamžiku, kdy jsem zpochybnil legitimitu 17. listopadu jako protikomunistické revoluce, a tím samozřejmě i legitimitu vůdců této revoluce, tak od tohoto okamžiku se pro mě veškerá média zavřela. [...] Chci-li se svobodně vyjádřit v dnešní době, musím mít vlastní sdělovací prostředek. Tehdy jsme se této koncepci přidrželi a podařilo se nám získat polygrafickou techniku ze zahraničí. To nám umožnilo se vyjadřovat i navzdory tlakům Šabaty a bolševiků kolem Grulichy a Obrody, Zdeňky Příkryla a dalších zasloužilých kádrů, kteří nás likvidovali ve sdělovacích prostředcích, dělali z nás fašisty, extremisty, duševně nemocné [...]“¹⁰

K samotnému zrodu N. N. se schylovalo už koncem roku 1990: „Bylo mi jasné, že potřebujeme vlastní médium pro šíření našich názorů. Na podzim roku 1990 jsme připravili první jeden a půl čísla novin, které jsme nazvali Necenzurované, abychom zdůraznili rozdílnost od ostatních, v kterých existovala buď polistopadová servilnost, nebo alespoň převládala předlistopadová autocenzura. Nikdy jsme je ale nevydali. Nepodařilo se nám sestavit homogenní redakční tým, který by byl schopen zajistit pravidelné vydávání těchto novin. Nepodařilo se nám zajistit distribuci. Na podzim a v zimě tedy tento první projekt Necenzurovaných novin padl, přestože jsme měli registraci. Až na jaře 1991 se ozval telefonát z Prahy. Volali Luboš Vydra

⁹ Jaroslav Šabata (v 60. letech člen tzv. reformního křídla KSČ, později signatář a roku 1978 i mluvčí Charty 77) jako představitel Občanského fóra obhajoval počátkem 90. let obsazení brněnského magistrátu lidmi z bývalých komunistických struktur, Cibulka proti tomu naopak protestoval. Podrobněji např. viz MARVANOVÁ, Hana., VODRÁŽKA, Miroslav., VODRÁŽKOVÁ, Iva. Nejsem politik... *Voknoviny*, 1990, č. 13, 4. 4., s. 1-4, dále JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, s. 90-103

¹⁰ Tamtéž, s. 97-98

a František Kostlán, že mají tým několika lidí, kteří chtějí vydávat noviny, a jestli bych je nechtěl vydávat s nimi. Byl jsem samozřejmě okamžitě pro.“¹¹

Periodikum, které tehdy vzniklo, už sice slova „Necenzurované noviny“ v názvu mělo, ta však tvořila pouze zanedbatelnou část záhlaví titulní strany a byla v něm uvedena spíše pro formu. Petr Cibulka v roce 1999 viděl i za vznikem N. N. konspiraci bývalých (komunistických) a nových vládních struktur. Z jeho slov ale vyplývají i fakta osvětlující volbu názvu: „Ty moje Necenzurované noviny se podařilo rozjet až v Praze s pražským týmem. Již několik měsíců předtím se v Praze objevily noviny „Ty rudá krávo“. Vycházely na xeroxu jako výkřik nejkrajnější antikomunistické opozice. Ty ale nebyly moje. Vyšlo jich devět čísel a jejich šéfredaktorem byl [...] Miroslav Nemyja¹². Zřejmě došlo k situaci, že Ústav na ochranu demokracie dospěl k názoru, že noviny v tomto obsazení nemají naději splnit plánované cíle. Tedy pevné pozice na protikomunistické scéně, kdy je možno účinně manipulovat s takto smýšlející částí veřejnosti. Proto si vytipovali mě, abych pomohl tyto noviny vydávat. Oni ovšem neměli vyřízeno ani registraci, a ta mohla trvat několik měsíců. Nabídl jsem tedy registrované Necenzurované noviny, s čímž oni ale nechtěli souhlasit. Líbil se jim název Ty rudá krávo, s čímž jsem nakonec souhlasil a učinili jsme kompromis. Necenzurované noviny budou v podtitulu a celá akce půjde přes tuto registraci.“¹³

1.1 První číslo Necenzurovaných novin?

Nový „samizdat vycházející tak často, jak peníze, energie, čas, sametové struktury a hlavně počet vašich článků dovolí“¹⁴, měl tedy v záhlaví na celou šířku strany velikými literami vysázeno TY RUDÁ KRÁVO. Druhá, resp. první část názvu, na kterou bylo vše registrováno, – Necenzurované noviny – byla obvykle vyvedena drobným písmem o řádek níže, vedle čísla a roku vydání, ceny výtisku a informaci o tom, komu je číslo věnováno.

¹¹ Tamtéž, s. 100

¹² V textu, který bezprostředně předchází citaci, označuje Cibulka Nemyju za agenta StB. Viz JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, s. 114

¹³ Tamtéž, s. 114

¹⁴ *Necenzurované noviny Ty rudá krávo*, 1991, roč. 1, č. 2, s. 15

Dnes je však poměrně složité určit přesné datum, kdy začaly N. N. vycházet. Z knihovnických fondů disponuje kompletním prvním ročníkem pravděpodobně pouze Národní knihovna v Praze.¹⁵ Z jejího elektronického katalogu se dozvíme, že první ročník N. N. vycházel v roce 1991, měl 10 čísel a lze do něj nahlédnout ve svazku označeném signaturou Nc2256 Roč. 1. 1991. Č.1-10. Ten však ve skutečnosti čítá pouze 9 čísel, jež jsou v něm svázána v tomto pořadí: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 10. Čtenář tak získá dojem, že úplně první číslo N. N. se nepodařilo podchytit ani Národní knihovně. Otázky navíc vzbuzuje vydání zařazené ve svazku úplně na konec, tedy vydání č. 10. V jeho záhlaví se podtitul *Necenzurované noviny* objevuje skutečně jen v jakési neoficiální podobě, v prvním řádku odshora. Pokusím se o přepis:

„Necenzurované noviny č. 1 ■ 01. 07. 91 14: 58 ■ ■ 000000000000 00 0T IR AZ/10 Z2/1 ■ 1 10 00 00000“¹⁶

Jde tedy pravděpodobně o interní údaj tiskárny, jakýsi strojový kód, který se možná v hotovém vydání ani neměl objevit a zůstal v něm omylem. Z jeho údajů však i laik pochopí, že první část tvoří již zmiňovaný podtitul listu a datum 1. července 1991 spolu s časovým údajem 14:58. Z údajů „oficiální“ části záhlaví titulní strany se však dozvídáme, že držíme v rukou list nazvaný TY RUDÁ KRÁVO, „číslo 10/1991, ročník 2 (v ročníku druhém číslo šesté)“¹⁷. Zvláště číslo ročníku a v závorce upřesněné číslo vydání pak do celého problému vrhá zdánlivě spíše tmu. K úplnému rozluštění otázky může posloužit citát uvedený v předchozí části kapitoly, kde Cibulka říká, že několik měsíců před ním vydával v Praze periodikum *Ty rudá krávo* někdo jiný a že šlo o 9 čísel.¹⁸ Pak je třeba nahlédnout do databáze všech ročníků a čísel N. N., již Cibulka nabízí na svých internetových stránkách www.cibulka.net. I v ní má první ročník pouze 9 čísel, na rozdíl od Národní knihovny jsou však

¹⁵ Při své práci jsem vycházela jednak ze zdrojů Národní knihovny, jednak z fondů Severočeské vědecké knihovny (SVK) v Ústí nad Labem a v neposlední řadě ze soukromého archivu Karla Konopky z Jablonce nad Nisou, který *Necenzurované noviny* v jejich počátcích kolportoval a poskytl mi ke studiu kompletní první tři ročníky. SVK Ústí nad Labem sice ve své katalogové databázi uvádí, že ve svých fondech uchovává i svazek s prvním ročníkem N. N., přímo při objednávce u knihovnického pultu mi však pracovníci instituce bylo sděleno, že svazek je nedohledatelný, resp. že ho knihovna prostě nemá a že jediným spolehlivým zdrojem je v tomto případě Národní knihovna.

¹⁶ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*, 1991, roč. 1, č. 1, s. 1

¹⁷ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*, 1991, roč. 1, č. 1, s. 1

¹⁸ Viz s. 11 tohoto textu

označena číslicemi 1 až 9, nikoli 2 až 10. Pod číslem 1 na Cibulkových stránkách nalezneme právě to vydání, které Národní knihovna řadí ve svém svazku až na konec, jako desáté.¹⁹

Ze všech zde uvedených souvislostí pak vyplývá, že prvním vydáním N. N. je skutečně to, které má číslo 10. Je totiž opravdu desátým číslem „předcibulkovského“ antikomunistického periodika *Ty rudá krávo*, zároveň však prvním číslem listu, který začal vycházet pod registrovaným názvem *Necenzurované noviny* za spolupráce Petra Cibulky. Pokud lze brát údaje v citovaném kódovaném řádku záhlaví tohoto čísla jako směrodatné a seriózní, můžeme určit počátek N. N. poměrně přesně – jejich první číslo mohlo být vytištěno odpoledne 1. července roku 1991. Na počátek července ukazuje i jeden z prvních článků N. N. Stranu dvě prvního (resp. desátého) čísla totiž uvozuje text s palcovým titulkem „Zasedal ÚV PAI“²⁰. Zde se uvádí, že: „Od čtvrtka 27. do nedele 30. června zasedal v Praze 1 a 8 ústřední výbor Pražské antikomunistické iniciativy (PAI), Závěrečná zpráva ze zasedání uvádí mj. také rozhodnutí ÚV PAI o oficializaci dosavadního bulletinu určeného pouze pro interní potřebu členu TY RUDA KRAVO a jmenování kolektivu osmi sefredaktorů poverených jeho vedením. Od čísla 10 se tedy bývaly novy samizdat TY RUDA KRAVO stává oficiálním periodikem s periodicitou blíže neurčenou, do budoucna však ale s co nejkratší. [...] TY RUDA KRAVO vycházelo od podzimu loňského roku v nevelkém nakladu kolem osmi tisíc výtisků, většinou pouze na čtyřech stranách A4, vyjimečně s menší přílohou. Celý naklad se xerozoval a rozšiřoval s pomocí vlastní soukromé distribuční sítě. Spoluvydavatelství TY RUDA KRAVO, jakožto i Necenzurovaných novin, se ujímá Nezávislé informační a tiskové centrum pro podporu demokratických iniciativ v Brně. TY RUDA KRAVO zůstane věrně tradicím samizdatu i při profesionální grafické úpravě a technologickém zpracování. [...] Od desátého čísla vychází na zvětšeném formátu a ve zvětšeném rozsahu.“²¹

Podrobnější analýzu tohoto i ostatních čísel prvního ročníku N. N. provedu v následující kapitole.

¹⁹ *W*www.cibulka.net : *Necenzurované noviny* [online]. 2003 [cit. 2007-05-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1991/index.htm>>.

²⁰ REDAKCE. *Necenzurované noviny* : *Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 1, s. 2

²¹ Tamtéž, s. 2

2. Necenzurované noviny – ročník I

První číslo N. N. tedy vyšlo pravděpodobně v červenci roku 1991 (kopii celé titulní strany prvního čísla uvádím na následující straně). Má 12 stran a je uvozeno heslem, které se v záhlaví periodika objevuje pravidelně i ve všech následujících číslech prvního ročníku: „Komunista zůstane komunistou i kdyby trakaře padaly“²². Ani v jednom případě se však před „i kdyby“ neobjevuje čárka, která by tam však být měla, protože výraz uvozuje vedlejší větu. Svým způsobem, ač nechtěně, je tak již v záhlaví prvního čísla lehce naznačen charakter celého periodika. Není totiž problém narazit v něm i na další gramatické chyby, což mu (nehledě k dalším aspektům, které budou podrobněji zmíněny níže) poněkud ubírá na serióznosti.

Prvkem, který si N. N. nesly po celou dobu své tištěné existence, je pravděpodobně černobílé provedení a formát. Výše jsem se zmiňovala, že samizdat *Ty rudá krávo*, ze kterého N. N. vzešly, měl formát A4, noví redaktoři však tiskovinu zvětšili. Noviny tak nemají standardizovaný formát, stabilně však mají rozměr 23,7 x 31,5 cm. Sazební obrazec se však přibližně kryje s formátem A4. Tiskovina není nijak svázaná či sešitá, na polovinu přeložené listy jsou do sebe volně naskládány.

Co do počtu stran se N. N. během prvního ročníku rozšiřovaly: č. 1 má stran 12, č. 2 však už 16, k tomu navíc 4 strany přílohy + mimořádné vydání týdeníku Moravský jih. Podobně – tedy 16 stran + příloha (obvykle 4 až 8 stran) – vypadají i čísla 3, 4, 5 a 6. Od čísla 7 má periodikum 24 stran + přílohy (4 až 8 stran).

První dvě čísla jsou vyhotovena na kvalitnějším, nežloutnoucím papíře, všechna ostatní na méně kvalitním, který časem žloutne.

Cena, za kterou se N. N. v prvním ročníku prodávaly, rostla. Číslo 1 stálo 3,80 Kčs, čísla 2-6 už o něco více – 4,50 Kčs, čísla 7-9 pak 4,80 Kčs.

²² *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č 1, s. 1

Komunista zůstane komunistou i kdyby trakaře padaly TY RUDÁ KRÁVO

ČÍSLO 10/1991

ROČNÍK 2

(V ROČNÍKU DRUHÉM ČÍSLO ŠESTÉ)

"HUSÁK NA LUCERNU, HAVEL DO LUCERNY!"

poslední heslo K. T. těsně po přeletu z H. v SRN do P. v ČSFR sdělené neformálně během náhodného soudružského setkání na jisté stanici pražského metra jednomu z našich šéfredaktorů 4. července tr. po 19. hodině.

BOŽE, NEDOVOL MI PŘEDBEHNŮT TOHO RUSA, LEBO MA NAŠI VÝSKRŤNŮ Z REPREZENTÁCIE!

PAVEL TAUSSIG

ZASEDAL ÚV PAI !!

Čtěte na straně 2

TY RUDÁ KRÁVO, periodikum vycházející tak často, jak čas, peníze, energie a sametové struktury dovolí. Vydává, ve spolupráci s PRAŽSKOU ANTIKOMUNISTICKOU INICIATIVOU (PAI), NITC Brno. Rediguje stále se měnící amorfní kolektiv šéfredaktorů ve složení např. Miloš Zeman, Luboš Vydra, Jan Ungár, Miroslav Nemjů, František Kostlán, Bedřich Karel, Miroslav Durdil, Petr Cibulka a podobně... Grafická úprava Miroslavu Neamu se spolupracovníky, kteří se právě náhodně sešli. Adresa redakce: PAI, box 1030, 111 21 Praha 1, telefon (02) 223002. Cena 3,80 Kčs. Registrační známka..... Uzávěrka tohoto čísla..... Za smlouvenou úplatu, příspěvek, případně i za jiných okolností otiiskneme jakýkoli námi u vás nevyžádaný materiál k věci a inzerci, které neškodí pověsti našeho periodika. Objednávky inzercí na adrese redakce.

Z obsahu čísla:

- Stop komunismu v právním státě * Hra na pravdu *
- Augustin Navrátil: Nemohumčlet!
- * KGB v armádě / Armáda v KGB *
- Komunistické myšlení představitelů OH *
- Lidská důstojnost a stb

Dnes pomlouváme:

Petra Pitharta, Zdenka Jičínského, Pavla Rychetského, Václava Havla, Miroslava Sládky a další soudruhy.

Připravujeme:

Další otevřené informace o zločinech komunismu a jejich sametových povalečích

Poturkyně horší Turka

Sousedka paní Melánie Olešková se mi smávala, jak jsem bílý, v dobách, kdy mi ještě u dveří spávali ve spacáku cachtáci a o svém psu božetu Dingovi ráda prohlávovala, že by naň kůže pletouši jako makaroni a dělalo jí dobře, když malé černé zvířátko dávalo najavo srach. Neboť byl pěkně tučný a zubatý ten pes Dingo, a to, že z něho šel srach, dlužovalo sousedce klamného dojmů, že ten srach jde vlastně z ní.

Jinak ji nebylo nicde vadit a nic o ní slyšet. Zalezla v lůně našeho domu si tiše chrochtala při stejných pomejích jako ostatní a vyčkávala tiše jako krysa. Až přišla Velká sametová revoluce a přístávkou svolala do svých řad i to, co dosud šmejdilo v přístějí sroch. S volbou využila paní Melánie Olešková příležitost kandidovat do městského magistrátu. Držet si na to měla dost. A protože nebyla "bílá" (jako někteří revolucionáři), kandidovala za OF, které píece muselo nutně vyhrát.

Když byla pevně v sedle, nebyl pro ni problém dostat se přednostně k nevyhovujícím postojům a "ludští se pro sebe" přes partitovku a dnovozvým zbluzim. Když si dala z našeho domu hrát na dvoře, vyhrtovala jim, že na ně zavolá policajty, protože jí psy odrazují zakazníky. Vyháněna je, ať si jdou hrát na ulici š do některého z městských parků a když tam nemohou být kvůli "uchyláčkům" samotní, ať s nimi přý jdou rodiče. Takové manýry neměl nikdo v našem domě ani za minulého režimu. A to jsme měli, za sousedy ledasjaké komunistické existence.

Titulní strana Necenzurovaných novin Ty rudá krávo, 1991, roč. 1, č. 1

2.1 Tiráž

Určitým vodítkem po kolísajících kvalitách časopisu může být např. tiráž jednotlivých čísel, která leccos napoví o tom, za jakých podmínek periodikum vznikalo a vycházelo. Najdeme ji vždy dole na předposlední straně N. N. V tiráži prvního čísla (prvního ročníku) se dočteme, že *Ty rudá krávo* je „periodikum vycházející tak často, jak čas, peníze, energie a sametové struktury dovolí. Vydává, ve spolupráci s PRAŽSKOU ANTIKOMUNISTICKOU INICIATIVOU (PAI), NITC Brno. Rediguje stále se měnící amorfni kolektiv šéfredaktorů ve složení např. Miloš Zeman, Luboš Vydra, Jan Ungár, Miroslav Nemjó, František Kostlán, Bedřich Karel, Miroslav Durdil, Petr Cibulka a podobně... Grafická úprava Mírojanu Neanu se spolupracovníky, kteří se právě náhodně sešli. Adresa redakce: PAI, box 1030, 11121 Praha 1, telefon (02) 223002. Cena 3,80 Kč. Registrační známka..... Uzávěrka tohoto čísla..... Za smlouvenou úplatu, příspěvek, případně i za jiných okolností otiskneme jakýkoli námi u vás nevyžádaný materiál k věci a inzerci, které neškodí pověsti našeho periodika. Objednávky inzerce na adrese redakce“²³. Tvůrci N. N. tedy měli určitou snahu upřesnit datum vydání prvního čísla, místo, kde měl být uveden den uzávěrky, však zůstalo prázdné (viz výše).

Tiráž druhého čísla zaznamenala určité změny. Informuje o tom, že *Ty rudá krávo* „vydává ve spolupráci s Hnutím za občanskou svobodu-Klubem demokratické pravice, Pražskou antikomunistickou iniciativou (PAI) a Mírovým klubem Johna Lennona nadace nezávislé Informační a tiskové centrum na podporu demokratických iniciativ Brno“²⁴. Periodikum totiž vznikalo původně v poněkud bojových podmínkách, postupně se redakční prostředí měnilo a zlepšovalo. „Obsah novin se dělal jednorázově třeba u Franty Kostlána v bytě, kde jsme se jednou týdně setkali a dali dohromady všechny materiály. Redakci jsme zpočátku vůbec neměli, potom jsme se přesunuli do Mírového klubu Johna Lennona, kde tehdy šéfoval Luboš Vydra, a nakonec jsme přes jednu z posledních mluvčí Charty sehnali nebytové prostory v Nadačním domě na Senovážném náměstí v Praze. Takže noviny se psaly

²³ Tamtéž, s. 1

²⁴ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 2, s. 15

v Praze, graficky se dělaly v Brně a tiskly se také v Brně. Odtud se rozvážely do Prahy distribučním firmám.“²⁵

Z výčtu šéfredaktorů vypadl ve druhém čísle Miroslav Nemjů²⁶, vystřídal ho Pepíno Maraczi, který se začal podílet i na grafické úpravě. Do tiráže také přibyla formulace „Ke zboljševizovaným soudům, tentokrát sametáckým, bude za redakci chodit Petr Cibulka, protože tyto soudce zná ještě od minula.“²⁷ Ta se zde pak objevuje ve všech následujících číslech prvního ročníku.

Ve druhém čísle z tiráže definitivně zmizela kolonka pro datum uzávěrky. To se v čísle 2 objevuje pod tiráží (s. 15 zcela dole) – 1. srpna 1991. V následujících číslech už však mizí definitivně, a určit u nich přesné datum vydání je tak prakticky nemožné.

Od čísla 3 se v tiráží o periodiku mluví jako o *Necenzurovaných novinách Ty rudá krávo*.

2.2 Periodicita, náklad

Jak již bylo citováno výše, v počátku měly mít N. N. takovou periodicitu, jakou čas a energie redaktorů a finanční podmínky umožnily. Tato formulace zůstává v tirážích všech 9 čísel prvního ročníku. Od čísla 8 se v záhlaví uvádí, že N. N. jsou čtrnáctideník²⁸. Sám Cibulka upřesňuje, že „třetí číslo bylo ještě občasníkem, ale od čtvrtého čísla jsme začali vycházet pravidelně jako čtrnáctideník. Náklad se udržoval mezi 50-60 000. To už jsme tiskli na rotačkách. Jen ta dvě první čísla se tiskla na plochých ofsetech.“²⁹

Už v úvodu jsem se zmiňovala o problematické dohledatelnosti nákladu a čtenosti prvních ročníků N. N. O nákladu v úplných počátcích periodika však shodou okolností P. Cibulka podrobněji mluví v rozhovoru s T. Koudelou a P. Jünglingem:

²⁵ JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, s. 101

²⁶ Podle P. Cibulky byl Nemjů (Miroslav Nemyja) agentem StB. Viz JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, s. 114. K autorské základně N. N. podrobněji níže.

²⁷ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 2, s. 15

²⁸ V záhlaví je v závorce za číslem a rokem vydání doslova uvedeno „zatím čtrnáctideník“. Viz např. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 8, s. 1

²⁹ JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, s. 101

„Zpočátku jsme neměli zajištěnou distribuci, a měl jsem proto strach, jestli něco prodáme. První číslo jsme tedy vytiskli ve dvou tisících kusech. Dovezl jsem je do Prahy a do večera byly pryč. Vrátil jsem se tedy do Brna a začali jsme znovu tisknout. To už bylo asi pět tisíc. Ty ovšem zase zmizely do druhého dne. Takto jsme tiskli první číslo ještě celé tři týdny a pendlovali mezi Prahou a Brnem. Skončili jsme na nějakých 70 000 kusech. Myslím, že tento počet už jsme nikdy nepřekročili. Druhé číslo jsme vydali asi za pět týdnů. Úroveň byla podle mého názoru skvělá a tuto úroveň si to podrželo po celou dobu trvání.“³⁰

2.3 Grafická úprava

2.3.1 Titulní strana

Grafická složka N. N. je v prvním ročníku v podstatě jednotná, její kvalita kolísá v rámci jednotlivých čísel, nikoli samotného ročníku. Obecně lze říci, že je nízká.

Titulní strany mají ve všech devíti číslech obdobné rozvržení. V levé horní až středové části se vždy objevuje kresba, (obvykle kreslená anekdota)³¹, výjimku tvoří jen číslo 8, kde kresbu střídá velmi nekvalitní fotografie A. Dubčka srdečně se vítajícího s L. Brežněvem (autor nebo zdroj není uveden). Autory kreseb byli: v č. 1 Pavel Taussig³², č. 2 Pepíno Maraczi, č. 3 Miloš Kardoš³³, č. 4 Jan Honner, č. 5 Petr Vránek, č. 6 I. Beránek, č. 7 Jan Kristofori, č. 9 pravděpodobně Věroslav Mach³⁴.

Graficky jednotné je také záhlaví titulních stran, výraznější předěl tvoří č. 7, kdy se i v záhlaví (tedy nejen v tiráži) objevují slova *Necenzurované noviny* jako titul a *Ty rudá krávo* jako podtitul³⁵.

Pod záhlavím je vždy nabídka titulků z obsahu čísla (obsah jakožto úplný výčet názvů veškerých materiálů v prvním ročníku N. N. neexistuje) uvozená obvykle citátem výroku některého z redaktorů nebo jiné osobnosti a dále slovy „Z obsahu

³⁰ Tamtéž, s. 101

³¹ Podrobněji ke kresbám v N. N. viz níže

³² Viz s. 15 tohoto textu

³³ Viz s. 20 tohoto textu

³⁴ Viz s. 21 tohoto textu

³⁵ Viz s. 21 tohoto textu

čísla“, „Dnes pomlouváme“, Připravujeme“. Tato část titulní strany je pokaždé (s výjimkou č. 2) vysazena stejným typem písma.³⁶

V dolní části strany 1 pak leží úvodní část materiálu, který pokračuje uvnitř, v prvních 4 číslech tuto část tvořilo i více (2 až 3) materiálů různého rozsahu.

³⁶ Srovnej s. 15, 20, 21 tohoto textu

Komunista zůstane komunistou i kdyby trakaře padaly

TY RUDÁ KRÁVO

Necenzurované noviny č. 3/1991

Cena 4,50 Kčs

Věnováno Alexandru Dubčekovi

Bez ohledu na to, je anebo není-li sametová revoluce výsledkem nějaké dohody s vedením KSČ, výmluvné je, na koho je a na koho není sametová.

V. Devyďovská

Vyzýváme všechny lidi ke spolupráci - pište nám! Jaké si noviny uděláte, takové je budete mít! I Jámě tady pro vás!!!

Dnes pomlouváme:

Dubčeka, Pitharta, socialismus, všechny, kteří dosud udržují informační monopol, ČSSD, ministerstvo vnitra, Květy a Rudé právo, plk. Malého a další...

Z obsahu:

Petr Pithart navržen na řád "Rudé krávy" * Návrh programových cílů Hnutí za občanskou svobodu * Předseda KAN Bohdan Dvořák vyzývá SPR-RSČ k diskusi o demokracii * Protikomunistický odboj * Lidový dům: tentokrát bez boje * dokončení: Totalisti fóristi * Konec revoluce v Čechách * odstátnování tisku aneb Kdo má v rukou monopol na informace * VONN informuje * Český plynojem (původní recenze výstavy s anamnézou) * Přílohy: Tajný rozhovor s Alexejem Žákem + Svědectví nedávno osvobozeného politického vězně Mariana Ježíka *

Kresba: Miloš Kardoš

Přijmij! Rozmnožuj!! Rozšířuj!!!

O hanbě jménem Dubček

Politicky a morálně neotřelí lidé uráží a pobuřuje, když se většina našich nových a snad všichni naši staronoví hodnostářů tváří, jakoby se za doby vlády komunistů s naší zemí a s našimi lidmi nic tak hrozného nestalo. Spravedlnost, přísnou logiku a nedeformovanou etiku vykázal do kouta, a říkájí tomu "tolerance a politická kultura".

Právda a láska nad líží a nenávisť u nás nezvítězily především pro velké ignorování spravedlnosti. Pohotovým chameleonům, ba ani velice provinilým cynikům od našich saměřáků spravedlnost nehrozí. Lásky jsou v naší morálně zpustošené společnosti hodni jen nemozí. K naprosté většině našich lidí může dobrotivý, ale zářoverí i pověsť kritický člověk cítit spíží jen soucit. Bude asi třeba ještě hodně hofických i tvrdých slov než si po soucitu zaslouží mnozí i lásku. A co se pravdy týče, s tou jsme na tom ještě hůř než s láskou. Takových, co mají dost pověsť kritičnosti i dost počestvé kuráže, u nás bylo, je a dost dlouho asi ještě i bude poskytnou, a to i mezi těmi, u nichž by ty vlastnosti měly být samozřejmostí, totiž u našich poslanců v nejvyšších zastupitelských sborech. Také proto někdo z nich dosud nepromluvil dost otevřeně o Dubčekovi. Ujmu se toho holkého úkolu proto sám. Učiním tak ve víře a v naději, že přáníťovat nestydátost a hanbu smysl snad přeci jen má. Stejně jako za zvůli může i ten, kdo si jí

nehává líbit, tak ani hanby národa by nebylo, kdyby se s ní národ neamířoval. Že je tedy dožitovní zbořšavik a vícenásobný podvodník Dubček dodnes předsedou Federálního shromáždění, to je možné nejen pro jeho nezměrnou nestydátost (řterá mu dovolila do této funkce kandidovat), ale i vlnou až oblidnou politické a morální otřlosti těch, kdo ho zvolili za poslance a pak i za předsedu FS. Řekl jsem dožitovní bořševik a vícenásobný podvodník - patří se, abych tato konstatování ozřejmil.

Co se týče toho dožitovního bořševika, to dokazovat nemusím, protože to dokazuje Dubček sám dost často i dost jednoznačně. Zastávím se proto jen u toho vícenásobného podvodníka.

Poprvé byl z je podvodníkem jako komunista. Komunisté přece slibovali společnost, která kapitalismus výrazně předčí hospodářsky, občanskými svobodami i možnostmi rozvoje člověka. Skutečnost byla a je zcela jiná. Byla jiná i v tom, že nešlo o žádnou komunistickou stranu, ale o komunistickou mafi i se vším všudy. Dubček tedy nebyl žádným generálním tajemníkem strany, ale jen a jen šáfem supermafie!

Podruhé je podvodníkem tím, že se tváří jako člověk seriózní. Ve skutečnosti například jeho předsedání v FS i těm, kteří po léta strádali

Je debolševizace opravdu destruktivní?

Klub angažovaných neustraníků společně s Konfederací politických vězňů je iniciátorem procesu debolševizace, který jsme společně vyhlásili na manifestaci 28. října 1990. Od té doby se toto slovo stalo do té míry součástí našeho politického slovníku, že jej převzali i komunisté, kteří chtěli v rámci demokratické levice "debolševizovat KSČ". Býváme napadáni zleva, ale kupodivu občas i zprava za to, že tento proces je údajně nekonstruktivní, že si jím KAN jen odřízí firmu a že nám chybí pozitivní politický program.

KAN má svůj politický program od 25. ledna, kdy jej schválila politická konference. Není to jen naší vlnou, že tento program nebyl ve sdělovacích prostředcích publikován, nicméně si trouhnu tvrdit, že není-li totožný, pak je velmi blízký programům ostatních demokratických stran. Pokud je tedy požadavek debolševizace tím, čím se KAN od ostatních stran odlišuje, je na místě vrátit se k tomu, co pro nás tento pojem znamená.

V roce 1968 byl KAN i K 231 (dnes KPČV) odpůrcem vedoucí úlohy KSČ a naší členové byli

Pokračování na straně 2

Pokračování na straně 2

Titulní strana Necenzurovaných novin Ty rudá krávo, 1991, roč. 1, č. 3

Necenzurované noviny TY RUDÁ KRÁVO

Komunista zůstane komunistou i kdyby trakaře padaly

Ročník I Číslo 9 / 1991 (zatím čtrnáctideník)

Cena 4,80 Kčs

Toto číslo věnujeme Václavu Havlovi

Ta největší zrada, totiž zrada komunistů na naši demokracii, se u nás odehrála už v únoru 1948. V srpnu roku 1968 byli vlastně jen navče okupováni i naši komunističtí okupanti okupanty cizími.

Antonín Bělohoubek

Dnes pomlouváme: * Havla * Jičínského * JUDr. Tomáše Sokola * Rychtského * tandem mladoboleslavského cara soudruha Dědka & jeho ochránce generálního prokurátora ČR Brunnera * Černogurského & Mikloška za sprostou husákovskou provokaci * manipulátora Michala Kocába * Janouchovu Nadaci Charty 77 * ministra kultury Uhdeho * lustrace "po slovensky".

Z obsahu čísla: Chtěl jste to konkrétně, ministře! * Marný boj s mafií Škody Mladá Boleslav * Horký džihád Johna Boka * Skandál v taji službě * Tři společníci aneb kdo vládne Československu * Rychtský kontra exil * SEZNAM AGENTŮ StB * Jak to vidí exil * Nadace a sladký život * Kultura bez náhubku * Stávka studentů v Plzni

Příloha: Co je to havlárna * Český deník - první svobodné noviny! * Strach ze samostatnosti

Vyzýváme všechny lidi ke spolupráci - pište nám!
Jaké si noviny uděláte, takové je budete mít!
Jsme tady pro vás!!!

Půjčuj! Rozmnožuj!! Rozšiřuj!!!

SEN, HUMANISMUS A CHOBTNICE

Jeden můj kamarád dostal osmnáct měsíců. Sel z hospody a v dobrém rozmaru strhl sovětskou vlajku. Bohužel ho přitom přistihl domovní důvěrník.

Disidenti byli souzeni za to, že říkali, co si myslí, a dělali to, co pokládali za potřebné k prosazení svých názorů.

Pavel Wonka byl v podstatě odsouzen za to, že se odvážil kandidovat do parlamentu.

Tyto tři příklady ukazují, za co všechno může být člověk odsouzen ve státě, který si na právní stát jen hraje.

Různé výhody, rozkrádání majetku za pomoci strašnické funkce, vyhazování lidí ze zaměstnání a škol a především zabíjení, týrání, vyhrožování, udávání a další metody, které používala represivní složka komunistického režimu - Státní bezpečnost.

Toto vše tedy komunistický takzvaný právní stát nepostihoval, protože by tím odsoudil sám sebe, své metody, způsob fungování státu, udržování moci.

Mně osobně z tohoto faktu logicky vyplývá, že by tyto zločiny měl nějakým způsobem postihnout režim, který nahradil ten totalitní.

To však jen za předpokladu, že tento nový stát bude státem spravedlivým, státem, kde nebude existovat rozpor mezi spravedlivým a zákonným, státem, jenž nepřevzal od minulého režimu ani jediný z výše zmíněných aspektů. A tady se zřejmě stala chyba. Ano. Mluvím o komunistickém (socialistickém) či pseudohumanistickém způsobu myšlení některých našich vládních a parlamentních představitelů. Tito představitelé se ve své většině dají, byť i velmi zjedno-

dušeně, z politického hlediska shrnout pod pojmem: levice. Někteří z reprezentantů této části politického spektra úmyslně opomíjejí lidská práva bývalých politických vězňů, exulantů i jinak komunistickým režimem postihnutých občanů a výrazně preferují lidská práva komunistů, členů represivních složek a jejich pomocníků, všech těch, jež vynikali v ponižování druhých.

Přáté se, jak je možné, že i lidé komunisty postižení dnes vehementně brání své pronásledovatele? Myslím si, že jsou dvě takové skupiny levicáků.

Do té první spadají bývalí soudruzi, kteří vědí, že jakýmkoli napadáním komunistických myšlenek je ohrožen jejich životní sen. Jejich velká levicová blamáž: SOCIALISMUS.

pokračování na straně 12

Titulní strana Necenzurovaných novin Ty rudá krávo, 1991, roč. 1, č. 9

2.3.2 Vnitřní úprava

Uvnitř vydání už je sledování jednotlivých grafických prvků složitější. Na jedné stránce nejsou obvykle umístěny více než dva texty. Časopis je přesto poměrně namáhavě čitelný, protože jednotlivé materiály jsou mnohdy značně rozsáhlé, ale vytištěné drobným typem písma, většinou chybí také zřehlednění pomocí mezititulků (názorná ukázka na s. 23).

Zpočátku lze vysledovat náznak členění do rubrik, ty však nejsou v dalších číslech zachovány. Konkrétně se v čísle 1 jedná o rubriky Kultura a Ekologie.³⁷ Nějaké rubriky však v průběhu prvního ročníku přeci jen vykrystalizovaly, i ty se však vyznačují spíše „občasností“ než pravidelností. Čísla 2, 3, 4, 6 a 7 mají vždy jednu stranu (nikdy to však není táž) nebo alespoň její část věnovanou informacím z historie a současnosti organizace Amnesty International (jejím editorem je obvykle P. Maraczi). Na posledních stranách čísel 2, 3, 4, 6, 7 a 8 dostává prostor Výbor za Odsouzení Nespravedlivě Nestíhaných, a to v drtivé většině v rubrice *Galerka nejhledanějších zločinců*. Další sledovatelnou rubrikou je útvar značený *Jak to vidí exil* uveřejňující názory a články k aktuálním tématům od autorů žijících v cizině (č. 3, 4, 5, 6, 8) a *Ty Ty Ty – Ty rudá krávo* sdružující pod sebou reakce čtenářů (č. 5, 8, 9).

³⁷ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 1, s. 8-9, s. 11

Živý prapor

Vzpomínka na vyvráždění čarů rodu Mikuláše II. 16. srpence 1918.

Když jsme se po únoru 1948 setkávali v uprchlických táborech i s ruskými evulanty, z nichž mnozí přišli z našich zemí, kde byli od konce I. světové války, nejednou ptáři teč na osud cara Mikuláše II. Věděli, že carská rodina byla vyvrážděna, když se k Jekatěrínburku blížily jednotky čs. legií. Kolikrát to znělo i tak, že právě tato okolnost byla asi příčinou tragického konce poslední rodiny Romanovců. Padly i pozůstatky, že české legie mohly lehce vést zachránit národní Rusko, které bylo již na cestě k parlamentní demokracii, kdyby se o to byly jen pokusily.

Je snad možné, že vnější bojové okolnosti mohly uspat tragický konec carské rodiny, ale její osud byl zpečetěn - dle vyjádření Trockého-Bronsteina - rozhodnutím samotného Lenina, který nechtěl nechat "bílým" (i. j. antikomunistům) "Živý prapor, kolem něhož by se mohli shromáždit". To bylo právě v době, kdy se komunisté sami nacházeli ve velké tísní nepříteli, jednak ukázk i vlastním stoupencům, že není návratu k minulosti a že pro komunisty je možné jen dokonalé vítězství nebo totální zničení ("The Genesis of Czechoslovakia", Josef Kalvoda, str. 375). S osudem cara se běžně spojovala - a to ještě i dnes - otázka, zda mohly české legie uchránit národní Rusko od zřehy v komunismus.

Klíčem ke všem takovým a podobným otázkám je odpověď na základní otázku: "Kdo měl ten vív a moc legie k takové zachráně povzbudit a vést?"

Víme, že to byl Masaryk. Ten se však hned od počátku vyslovil pro neutralitu, v tom jej následoval i Beneš.

Na hodnocení situace v Rusku se Masaryk diametrálně rozcházel s názory Duricha, který tvrdil, že neutrální postoj Masarykův napomáhá komunistům a vyvolává, že komunismus není jen záležitost Ruska - jak hlásil Masaryk - ale záležitost evropskou a světovou. Téhož názoru byli i spojenci i mnozí z českých politických i vojenských vůdců, zejména Kramář.

Vážení čtenáři, omlouváme se vám a autoru článku PROMLČENÍ z čísla 4 JUDr. Milanu Hulíkoví. Z technických důvodů vypadl odstavec, který dnes dořikujeme.

redakce

Není zločinu bez zákona, není trestu bez zákona. Trestní právo neodvoluje, aby za trestné bylo vyhlášeno něco, co nebylo trestné v době spáchání. Zákon zpětně účinnosti, retroaktivitu zákona je zde absolutní - popření této zásady činí trestní postih v takovém případě nezákonným. Pouze autorita Norimberského tribunálu soudícího obudné nacistické zločiny, pro které dosavadní právo nemělo trestní sankce, dovolila porušení této právní zásady. I v této době bojovali někteří právníci za absolutní platnosti zásady ex post festum, někteří, jako americký senátor Robert Taft, kvůli tomu obtovali i svoji politickou kariéru. Další politické i právní dějiny však ukázaly, že pravdu neměl tyto právní idealisté, ale precedent Norimberského soudu, který v tomto směru vytvořil kontraktorní právní zásadu, použitelnou ve výjimečných případech. Takovýmto výjimečným případem je podle mého názoru právě přechod od totality k demokracii. Proto schválení zákona o nepromlčitelnosti zločinů spáchaných tvůrci a stoupenci komunistické totality je oprávněným požadavkem, požadavkem některak odporující mimosádným politickým poměrům, a tím i oopravující mimosádním využití uvedeného právního precedentu. Nabylo však jen Norimberský tribunál, také tribunální dekrety se musely vytvořovat a porušením uvedeného právní zásady. Tento etfet základní právní zásady s realitou možného nepotrestání těžkých zločinů je dán právě sřetím práva pozitivního s právem přirozeným. A zde i z hlediska morálky a základních filozoficko-etických zásad je nutno přiznat mravnímu principu porušujícího princip trestního práva.

Masaryk jednal, jakoby neznal Marxův "Komunistický manifest".

Na konferenci v Jasty (Rumunsko) koncem z 1917 generál Alexejev věřil, že by pomoci čs. legií mohl zachránit "Donskou oblast", kde čekal generál Kajewlin se 100.000 kozáky, a tím uchránit případně celou Rus od bolševismu. Masaryk odmítl požadavek náčelníka spojenecké mise v Jasty, aby čs. jednotky obsadily Bessarabii a jižní Rusko (Ukrajinu) a tím pomohly spojeancům udržet jižní frontu (ukrajinskou). Masaryk tento plán spojenecký zmařil. Když pak 25. ledna 1918 vyhlásila Ukrajina svou samostatnost, vyslovil se Masaryk rozhodně proti svobodné Ukrajině mimo rámec Ruska v obávě, že by se prý taková Ukrajina mohla stát provincií Německo-Rakousko-Uherska.

Masaryk, který tak vehementně zasávil bojovou neutralitu čs. legií v revolučním Rusku, že byl zato

invaze, tomu zabránit.

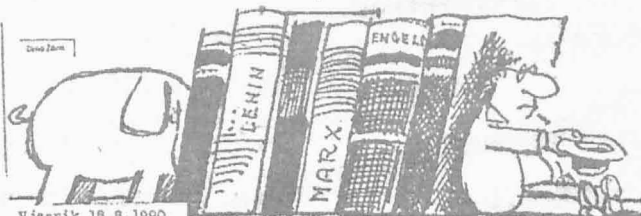
Tak Poláci po druhé zachránili Evropu: 1863 v Vídně před Turky a 15. srpna 1920 na Váše před bolševismem (byť jen na chvíli století!)

Čeští zleizničáři, jak známo, zadrželi vltky z Francie se zbraněmi pro napadení Polska. Prý odvetou za Těšínsko!

Jak májnými jsme dovedli být v této osudové hodině Evropy!

V našich vůdcích jsme zradili národní Rusko, po 28. října 1918 jsme zklamali důvěru a naději Slováků a napadením Polska jsme odeřpeli pomoci!

Nadačtá historie prokázala tragickou Masarykova postojel Jeho, Benešem adřená neutralita, umožnila vzrůst komunismu na Rusi a jeho protikomunistická úsilí nedovedla zabránit zřehoucní jku budovaného státu ještě jen před 20. výročí "Dne svobody" i Procas, který Masaryk zahájil, skončil

mnohými nazýván zrádce národního Ruska, sám později prohlásil že mohl Rusko zachránit od bolševismu ve dnech povstání petrohradských komunistů, 7. listopadu 1917, kdy měl k dispozici 2 divize (40.000) zkušených a dobře vyzbrojených legionářů.

Masaryk se tragicky myšl v domněn, že ustavení vlády Sovětů je jen přechodná fáze, na Rusko samo omezené proletářské revoluce.

V názoru na komunismus se Masaryk i Beneš zásadně rozcházel i se Šiefáníkem, který si byl mimo to i vědom vděčnosti k národnímu Rusku za zřízení čs. legií, jež vyzval ještě na jaře 1919 - před návratem ze Sibíře do Evropy - k neúprosnému boji proti komunismu, nepříteli svobody a důstojnosti člověka a celého lidstva.

Po tragédii na vojáckém letišti, 4. května 1919, jeho hlás umlkl.

Na pařížské mírové konferenci se Kramář, předseda čs. vlády, zasazoval o intervenční spojení na záchranu národního Ruska. Viděl v tom druhu, novou příležitost pro naše legie a prozletelnosti výzvu k velikosti národa nejen ve Slovanstvu a Evropě, ale i v historii celého lidstva. 18. srpence 1919 obdržel na konferenci připsi od prezidenta Masaryka, že je zrušen svého úřadu.

Pro Masaryka se měly čs. legie stát základem budoucího státu Čechů a Slováků v souhlase s jeho neskrývanou, protikomunistickou filozofií, Již 31. srpna 1917 diviním rozkazem mahradii dosavadní ruské vyznamenání Kříže sv. Jiří, křížem "husitským" a pluk sv. Cyrila a Metoda přejmenoval na pluk Jiřího z Poděbrad. Třetí pluk a dělostřelecká brigáda se staly útvary Jana Žižky z Trocnova. Tak byly původní pluky sv. Václava a sv. Cyrila a Metoda ze slavné bitvy u Zborova (2. srpence 1917) přejmenovány v duchu Masarykovy státotvorné filozofie. Při agitacích pro vstup do čs. legií označoval Masaryk za největší nepřítel čs. husi za svobodu mezinárodní kapitalisty a Vatikán. Proto se hesla "Prýč od Říma" a "Kým musí být souzen a odsouzen" míšila do řasota 28. října 1918.

Ještě 28. října, když už bolševické jednotky učinily konec nezávislosti Ukrajiny a Bílé Rusi, obhajoval Masaryk svou neutralitu k ruské revoluci. Proto mohl generál Syrový, který vždy ochotně plnil přikazy Benešovy, vydat v únoru 1920 admirála Kolčaka bolševikům i se zlatým carským pokladem. Kolčák byl zastelen 7. února a jeho poslední slova prý byla: "Spasibo vam, Čecho-sobaki".

Churchil, který si všl Kolčaka, se s polhováním vyslovil o této zradě, kterou si čs. legie potřísaly svou dosavadní dobrou pověst.

Zde už je těžko hovořit o neutralitě! Téhož roku v srpnu se valily armády bolševické přes Polsko s úmyslem spojit se s německým proletariátem k ovládnutí Evropy dle směrnic Trockého na světovou revoluci. "Zázrak na Váše", jak dosud Poláci nazývají toto vítězství nad přesilou komunistické

Benešovou smlouvou v Moskvě 1943, když očlil osud našeho národa do rukou Stalina. Únor 1948 byl jen předehrou k okupaci 1968.

V historické perspektivě to bylo osudové prozletelnosti, že jeden z nejmenších národů Evropy stál u zrodu apokalypticky založeného a záněšného žijev? Zrození komunistické moci, která zahájila novou etapu lidských dějin utrpení, poroby a beznaděje.

Vůdcové našeho národa měli možnost a moc zázroku zaslápnouti rodil se Zio!

Bylo snad souzeno světu, že tak neucínili? Čím si zastoužili být nástrojem k rozhodnutí dějin tak osudovému?

Proč museli legionáři pod prapory Dolých bojovníků, Masarykem vryženými, nečině přilízet k růstu v dějinách dosud nečekaného, nepřehledného Zia?

To byl ten "husitský duch", jímž chtěl Masaryk legie odůvodnit?

Naši vůdcové se v kritickém okamžiku nerozhodli v duchu tisícileté křesťanské tradice národa, z níž svévolně odspali při tisícileté původních dějin s ideou cyrilometodějskou a svatováclavskou i inspirátní ideou blaničských rytířů pod konovni sv. Václava!

Máhtkem věcí jim byly jen jejich osobní aspirace a cíle!

Na pochybnej znalosti a hodnocení národních i světových dějin a na pochopení právého smyslu jejich našimi vůdci tragicky dopadlo národní Rusko náš národ i Evropa a celé lidstvo!

Je hrzné pomýšlení na to, že v hlubinném zamýšlení nad osudným omylem neutrality, jež vedla k bezměrné katastrofě lidstva - včetně obětí nedávnych demonstrací čínských studentů - jako bychom ve vanu mrazivých větrů sibířských sřlyel z mohly všech ubytých, umučených a hladem vymorovaných oen zouřle bolestný povzdech: "Spasibo vam, Čecho-sobaki!"

Jedna z pravoslavných církví ruské orthodoxie v exilu prohlásila před několika lety vyvrážděnou rodinu cara Mikuláše II. za mučedníky a umístila jejich ikony mezi ostatní uctívané ikony v cerkvě. Povězta tím "Živý prapor", kolem něhož se dnes duchovní shromažďují ti, kteří v ústě ke všem obětem světového komunismu věří v brzké "zmrtněchvstání" utrpením osvěžené a posílené svobodě "Svat Rusi!"

Jame moc důlní národnámu Rusku, Slovanům, Evropě a celému lidstvu!

V. P.

P. S.: Zavrždění byli carští manželé, jejich pět dětí a čtyři služební.

TYRUDÁ KRÁVO

Necenzurované noviny č. 5, 1 891

5

2.3.2.1 Omyly, omluvy a doplňky

To, že tvůrčí tým N. N. kladl daleko větší důraz na obsah než na grafický zevnějšek periodika, vyplývá mimo jiné z toho, jakým způsobem oslovuje své čtenáře a potažmo i přispěvatele: „Přátelé, prosíme vás o jedno. Své příspěvky zkraťte na minimum, máme bohužel málo místa, navíc nemáme zatím jedinou pracovní placenou sílu, ani dostatek času na titěrnou redakční práci.“³⁸ Dokládá to třeba občasně opomenutí mezer v sazbě mezi jednotlivými slovy, takže čtenář narazí na větu „Stejná pozornost musí být věnována také těm soudcům, kteří v minulostitakovévvyššífunkcezasťavali.“³⁹ nebo „[...] aby předsednictvozákonodárnéhohosborumohlo o novém jmenování soudců na návrh vlády rozhodnout.“⁴⁰

Jiným dokladem časové tísně a nedostatku pracovních sil je také množství omluv a dodatků k jednotlivým příspěvkům. V průběhu prvního ročníku, tedy devíti čísel, napočítáme 5 omluv. První z nich byla otištěna hned v čísle 2: „V minulém čísle na straně 9, v kompozici „*Dva kulhaví (textový ekvivalent obrazu)*“ se z kompozice vytratila poslední věta posledního odstavce, která na samostatném řádku zní. „**Setkat se přesně s takovou dvojicí musí být k pohledání.**“⁴¹ Nutno dodat, že absence této věty celý text v podstatě závažně nenarušuje, čtenář tím není ochuzen o nijak podstatnou informaci (jde o literární útvar – báseň v póze či epickou skladbu psanou volným veršem).

To se bohužel nedá říci o omluvě uveřejněné v čísle 5: „Vážení čtenáři, omlouváme se vám a autoru článku PROMLČENÍ z čísla 4 JUDr. Milanu Hulíkovi. Z technických důvodů vypadl odstavec, který dnes dotiskujeme.“⁴² Zmiňovaný odstavec o počtu 37 řádků v článku M. Hulíka citelně chybí, text⁴³, který je sám o sobě vysazen chaoticky – na jedné dvoustarně, ale třemi různými typy písma –, zhruba v polovině přestává dávat smysl. V čísle 5 se pak redakce omlouvá ještě jednou: „Omlouváme se inzertním novinám Annonce a všem čtenářům za otištění

³⁸ REDAKCE. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 3, s. 2

³⁹ HULÍK, Milan a kolektiv. Návrh opatření k novému jmenování soudců podle zákona o soudech a soudcích. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 7, s. 5

⁴⁰ Tamtéž, s. 5

⁴¹ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 2, s. 14

⁴² REDAKCE. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 5, s. 5

⁴³ Viz HULÍK, Milan. Komunistické zločiny nejsou promlčeny. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 4, s. 4-5

inzerátu Annonce v našem čísle 4 na této straně v nečitelné podobě, k němuž došlo nedopatřením z naší strany ve fázi výrobní.“⁴⁴

Na čtrnácté straně čísla 6 musela redakce otisknout rámeček, v němž se omlouvá za to, že z článku *Mafie na kolejích* „z technických důvodů vypadly části vět [...]“⁴⁵. Chybu se pak níže snaží trochu těžkopádně napravit, když píše: „Druhá věta ve třetím odstavci správně zní: [...]“⁴⁶ a „Poslední věta čtvrtého odstavce: [...]“⁴⁷.

Poslední omluva tohoto ročníku se týká poněkud jiného redakčního „přestupku“, který s grafickou úpravou nesouvisí, přesto považuji za vhodné ho zde zmínit: „Rozhovor s Rudolfem Battěkem, předsedou ASO, zveřejněný v čísle 8, byl převzatý ze Zemědělských novin, deníku pro venkov a město. Tímto se ZN i panu Battěkovi omlouváme.“⁴⁸ V příloze čísla 6 je podobným způsobem zveřejněn rozsáhlý materiál Antonína Kostlána. Pod článkem nazvaným *Analýza deníku Mladá fronta DNES* je uvedeno celé jméno autora včetně akademických titulů, jeho adresa a telefonní číslo do Československé akademie věd. K tomu všemu je připojeno upozornění, že článek byl otištěn bez vědomí autora⁴⁹.

2.3.3 Fotografie a kreslený humor

V celém ročníku se nachází 27 (černobílých) fotografií, často nízké kvality a malého formátu. V některých číslech je přitom fotografií více, v jiných méně, v číslech 7 a 9 nejsou vůbec žádné. Naopak fotograficky nejpestřejší je číslo 3, v němž je snímků hned jedenáct. K nečitelnosti fotografií přispívá také struktura papíru, na nichž jsou otištěny.

Ve srovnání s fotografiemi v pozdějších číslech je co do kvality nejzdařilejší úplně první snímek ze všech, v čísle 1 na straně 3 (viz s. 26 tohoto textu). Překvapí zejména jeho velikost (zabírá cca půl strany). Není však uveden jeho autor. Snímek je ilustrační, z obsahu článků, ke kterým je vsazen, není zcela zřejmé, ke kterému se

⁴⁴ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 5, s. 6

⁴⁵ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 6, s. 14

⁴⁶ Tamtéž, s. 14

⁴⁷ Tamtéž, s. 14

⁴⁸ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 9, s. 16

⁴⁹ KOSTLÁN, Antonín. Analýza deníku Mladá fronta DNES. Dezinformační taktika současného tisku. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991., roč. 1., č. 6, Příloha, s. 4

konkrétně vztahuje. Ilustrační či dokumentační charakter pak převládá u většiny fotografií.

Anonymně či bez uvedení zdroje je v ročníku otištěno dohromady 8 fotografií, často jde o evidentně převzaté portréty osob, k nimž se vztahuje text (např. již zmiňovaný polibek A. Dubčeka s L. Brežněvem na titulní straně č. 8).

Autory ostatních snímků jsou: Pepíno Maraczi (10 snímků), Jiří Wolf (3 snímky), autor ukrytý pod šifrou –dil- (nejspíš Miroslav Durdil), Timur Griba, agentura ČTK, Jan Macháček, Dalibor Havlík a J. Kruliš (všichni po jednom snímku).

Necenzurované noviny Ty rudá krávo, 1991, roč. 1, č. 1, s. 3

Více než fotografiemi se N. N. zdobily kresbami a kreslenými anekdotami. V celém ročníku je jich bezmála 120, k nejfrekventovanějším autorům patří Jan Honner, Pepíno Maraczi, Věroslav Mach, Petr Vránek. Necelá padesátka kreseb je otištěna anonymně. Anekdoty i kresby mají obvykle silný politický podtext, kritizují aktuální dobové poměry v čerstvě postkomunistickém Československu (viz obrázky na s. 27

tohoto textu). Jejich technická kvalita a čitelnost v průběhu ročníku kolísá, stejně tak jejich množství v jednotlivých číslech. Na kresby nejbohatší je číslo 3 (celkem 23), nejméně vyzdobené je z tohoto hlediska č. 4 (celkem 7 kreseb).

Petr Vránek
Necenzurované noviny Ty rudá krávo.
1991, roč. 1, č. 3, s. 6

Věroslav Mach
Necenzurované noviny Ty rudá krávo. 1991, roč. 1,
č. 7, s. 10

Jan Honner
Necenzurované noviny Ty rudá krávo. 1991, roč. 1, č. 9, s. 17

2.4 Obsah

N. N. v podstatě na svých stranách nepředstoupily před čtenáře s jasným programovým materiálem, ve kterém by naznačily, čemu se chtějí věnovat nebo jaký je jejich cíl. První číslo je uvedeno již citovaným článkem *Zasedal ÚV PAI*⁵⁰, který má spíše informační nebo orientační charakter – je v něm řečeno, že nové periodikum, jež má čtenář v rukou, navazuje na někdejší nízkonákladový samizdat *Ty rudá krávo*, bude ho vydávat Nezávislé informační a tiskové centrum pro podporu demokratických iniciativ v Brně, i nadále se chce držet duchu samizdatu a vyzývá čtenáře ke spolupráci.

O něco blíže má k programovému prohlášení sloupek oslovující čtenáře v č. 3:

„Vážení čtenáři. Dostává se vám do rukou třetí číslo Necenzurovaných novin TY RUDÁ KRÁVO, prodávané ve větším nákladu (předtím vyšlo devět čísel v samizdatové úpravě v nákladu několika kusů). Dostáváme hodně dotazů, proč takový časopis vychází a z jakého důvodu dostal onen záhadný název. Na všechny tyto a podobné dotazy se pokusíme nyní odpovědět souhrnně.

V první řadě se musíme omluvit všem kravám - a to kravám všech barev. Dále ujišťujeme všechny zemědělece, rolníky a sedláky, že si jejich stavu vážíme a neviníme je jako celek z nížádných špatností. Názvem tímto jsme chtěli naznačit, že v kuchařské knize života našeho se jediný recept dosud neobejde bez příměsi "rudé" všech odstínů. Na první pohled pak připomíná název neblaze proslulého plátku zločinecké organizace - KSČ, který má dnes v záhlaví nadepsáno: "nezávislé noviny". Je zajímavé, že nad touto nehoráznou lží se pozastaví mnohem méně lidí, než nad názvem: "Necenzurované noviny TY RUDÁ KRÁVO", který pouze konstatuje pravý stav naší společnosti a za jehož krátkou činností se, na rozdíl od Rudého práva, neskrývají miliony uštvaných, umučených a zavražděných obětí.

Dovolte nám, abychom těm, kteří za zády přímo do očí kladou kam přijdou řečnickou otázku: "Co udělal Petr Cibulka s penězi, které vydělal na své předešlé činnosti?" odpověděli, že je nemá na kontě ve Švýcarsku (na rozdíl od mnoha jiných), nýbrž za tento výdělek pořídil část tiskárny, která slouží činnosti Nezávislého informačního a tiskového centra na podporu demokratických iniciativ, se sídlem v Brně. Mimo jiné se zde tisknou i naše noviny.

Už vloni a letos v únoru jsme pořádali několik mítinků a demonstrací, na nichž jsme žádali, mimo jiné, rozbití informačního monopolu. Současný výkvět, naše elita - sami progresivní demokraté s moderním evropským myšlením, neschopní upřít zločincům podíl na demokracii, se zřejmě obávají objektivních informací nebo informací odlišných od těch oficiálních a tak si ponechávají monopol na masovokomunikační prostředky. To je hlavní důvod, proč jsme hned

⁵⁰ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 1, s. 2

po dobudování tiskárny začali vydávat naše noviny. Chceme se pokusit o nezkreslený pohled na dění ve společnosti, bez učesávání a přemalovávání na esteticky vhodnější formu. Jak jsme však čekali, je už prvé číslo vydané ve větším nákladu trnem v oku různorodým odpůrcům vesměs demokratického ražení, jako jsou např.: StB, KSC, bulvární tisk, současní i bývalí komunisté, hojně se vyskytující v pravicových i levicových stranách apod. Z velmi důvěryhodného pramene jsme se dozvěděli, že jedny z našich nejkvalitnějších novin, nejlepší, nejžádanější a nejlidovější (jediný) poledník "Špígl" začal na pokyn... pardon, sám od sebe sbírat kompromitující materiály na Petra Cibulku a pravděpodobně i na další členy redakce, aby, zalknutý rozhořčením, mohl vykřičet do světa, jaká že jsme to vlastně sebranka. Chceme poprosit Špígl, jestli by nám nepřenechal kopie získaných kompromatériálů, abychom je též mohli zveřejnit. Přátelé, prosíme vás o jedno. Své příspěvky zkratěte na minimum, máme bohužel málo místa, navíc nemáme zatím jedinou pracovní placenou sílu, ani dostatek času na titěrnou redakční práci. Konkrétní událost nebo zajímavý pohled může být delší - rádi zveřejníme jako článek. Proto pište, pište, pište. Jak budete - "dnes psát, takové noviny budete zítra mít". R e d a k c e⁵¹

V citátu jsem tučně zvýraznila pasáž, v níž je jednoznačně řečeno, o co N. N. jde. Je to tedy narušení monopolu na soudobé mediální scéně a „nezkreslený pohled na dění ve společnosti bez učesávání a přemalovávání na esteticky vhodnější formu“⁵². Následně se pokusím nastínit, do jaké míry se N. N. této proklamace držely a jak ji naplňovaly.

2.4.1 Kritika velkých politiků

Obecně lze říci, že N. N. jsou za všech okolností tvrdě kritické, vymezují se vůči polistopadovému dění v Československu a upozorňují na nepravosti, které podle jejich názoru přetrvávají z dob totality. Kritizují osobnosti, média, politické strany, státní orgány a poměry ve státě, a to často kontroverzním způsobem – přinášejí totiž negativní informace o lidech, kteří měli v očích těsně polistopadové veřejnosti značný morální kredit (např. Václav Havel, Alexander Dubček, Petr Pithart ad.).

⁵¹ REDAKCE. Vážení čtenáři. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo* [online]. 1991, roč. 1, č. 3 [cit. 2007-05-09], s. 2. Dostupný z WWW: <http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1991/nn0391/obsah/10.htm>

⁵² Viz výše na s. 24 tohoto textu

Od druhého čísla je v záhlaví titulní strany vždy věnování konkrétní osobnosti, např. „Toto číslo věnujeme Petru Pithartovi“⁵³. „Svého“ vydání N. N. se pak v prvním ročníku dočkali také Alexander Dubček (předseda Federálního shromáždění ČSFR 1989-1992, jsou mu věnována hned dvě čísla N. N. – č. 3 a 6), Valtr Komárek (místopředseda polistopadové federální vlády, č. 4), Tomáš Sokol (polistopadový ministr vnitra ČR, č. 5), Leon Richter (někdejší ministr spravedlnosti ČR, č. 7), Marian Čalfa (československý premiér v letech 1989-1992, č. 8) a Václav Havel (č. 9). Vyjmenování jsou pak v jednotlivých vydáních různým způsobem pranýřování, obvykle je jim vytýkána kolaborace s komunistickým režimem, především spolupráce s StB. To se odehrává v různém rozsahu – v jednom nebo více materiálech toho kterého čísla, někdy je jim věnována celá příloha (4-8 stran) nebo alespoň její podstatná část.⁵⁴ Jako názornou ukázkou uvádím část takového textu věnovaného Valtru Komárkovi:

„Skutečný životopis Valtra Komárka

Padělek podvržený Občanským fórem

V. Komárek začal vstupovat do podvědomí širší veřejnosti jako ředitel Prognostického ústavu v průběhu roku 1989. Slavným se však stal až díky svému televiznímu vystoupení v napjatých listopadových dnech toho roku. Podpořil tehdy nově vznikající Občanské fórum, a to jej zase vzápětí navrhlo jako kandidáta na úřad prezidenta.

Už asi nevíme, kdo z lidí, kteří pro tuto kandidaturu jednomyslně zdvihli ruku ve velkém sále Vinohradského divadla, znali minulost tohoto muže. Většina asi podlela oprášenému a demagogicky nastolenému heslu "V jednotě je síla". Leccos lze omluvit tehdejší vzrušenou atmosférou a všechno nakonec naštěstí dopadlo jinak. Co však omluvit nelze, je fakt, že vzápětí poté začalo OF v rámci předvolební kampaně jako první krok rozšiřovat životopis V. Komárka, který nelze nazvat jinak než hrubým padělkem.

V. Komárek je zde líčen jako erudovaný ekonom, který vždy zastával principy tržní ekonomiky. Po srpnu 1968 byl údajně pronásledován normalizačním režimem a v Prognostickém ústavu dokázal kolem sebe soustředit špičkové odborníky i proti vůli komunistické nomenklatury... Žádná lež nebyla tehdejšími představiteli OF dost špatná, aby se s její pomocí nepokusili přesvědčit obyvatelstvo o

⁵³ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1., č. 2, s. 1

⁵⁴ Viz např. TESÁŘ, Jan. Co je to havlárna. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 9, Příloha s. 1-4; DOUBSKÝ, Jan. Skutečný životopis Valtra Komárka. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 4, Příloha s. 1-4; BOK, John, JIROUS, Ivan M. Premiére Čalfo, jděte k čertu! Otevřený dopis Johna Boka a Ivana Jirouse. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 8, s. 6; BĚLOHOUBEK, Antonín. O hanbě jménem Dubček. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 3, s. 1-2 atd.

vhodnosti kandidáta, kterého si vybrali. Zde už žádná omluva nepomůže. Následující řádky nás totiž přesvědčí, že skutečný životopis V.Komárka nelze označit jinak než jako exemplární případ kariéry nomenklaturního mafiána.

Mladý agitátor a jeho rodina

V.Komárek vyrůstal v rodině svých nevlastních rodičů Bedřicha a Boženy Komárkových, zakládajících členů KSČ. Stejnou politickou orientaci vykazovaly i jejich děti. Valtrova nevlastní sestra Květa byla v padesátých letech pouhou tajemnicí OV KSČ Hodonín. Zato však bratru Karlovi, s jehož rodinou žil Valtr ve společné domácnosti až do roku 1956, umožnil komunistický režim poměrně slušnou kariéru. V padesátých letech Karel Komárek pracoval na právním a kádrovém oddělení ÚV KSČ a pak byl stranou vyslán do vysokých funkcí v bezpečnosti. Působil jako politický pracovník ministerstva státní bezpečnosti a ministerstva vnitra a v 80. letech dokonce jako velvyslanec ČSSR.

Tímto prostředím byla předurčena životní dráha mladého Valtra. V roce 1946, tedy již ve svých 16 letech, vstoupil do KSČ a záhy se z něj stala jedna z nejvíce angažovaných osob v okrese Hodonín. Zatímco studoval na tamním reálném gymnáziu, pracoval jako předseda OV ČSM, člen předsednictva OV KSČ a po únoru 1948 jako člen okresního akčního výboru NF a posléze člen rady ONV. Podnikal tou dobou pravidelně osvětu mezi obyvatelstvem. Vedle přednášek o SSSR jako našem vzoru se soustředil na přesvědčování místních zemědělců o nutnosti dodávek obilí na 100 %. [...] ⁵⁵

2.4.2 Převzaté texty

Do samostatné skupiny by se daly zařadit texty přetištěné z jiných periodik. To se dělo zvláště proto, že se takové články zdály redaktorům N. N. zajímavé, tematicky zapadaly do koncepce N. N. Původní zdroj je obvykle uveden pod textem. Takové materiály jsou na několika místech (nepravidelně) řazeny do rubriky *Vybrali jsme pro vás*. V č. 1 je to článek *KGB v armádě, armáda v KGB* ⁵⁶ převzatý z periodika *Zmena* (č. 78, 79/91), v č. 5 text *De jure* ⁵⁷ převzatý z *Práce* (není uveden přesnější bibliografický údaj), v č. 8 rozhovor s předsedou Sněmovny lidu Rudolfem Battěkem (převzato ze *Zemědělských novin*, což je uvedeno až v následujícím čísle N. N., viz např. s. 20 tohoto textu) ⁵⁸. Jindy se ale v N. N. objevují spíše nahodile, mimo

⁵⁵ DOUBSKÝ, Jan. Skutečný životopis Valtra Komárka. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo* [online]. 1991, roč. 1, č. 4 [cit. 2007-05-09], s. 1-4. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1991/nn0491/Priloha/Priloha04.htm>>.

⁵⁶ DUDINSKÝ, Marián. *KGB v armádě, armáda v KGB*. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 1, s. 4

⁵⁷ lk. *De jure*. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 5, s. 14

⁵⁸ KAČER, Pavel. *Rozhovor s předsedou Sněmovny lidu Rudolfem Battěkem*. *Necenzurované noviny: Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 8, s. 7

jakoukoli rubriku. Např. *Orwellové chvíle*⁵⁹ v č. 9 přetištěné ze *Zemědělských novin*, v č. 7 je to text *O tom, kdo pomohl zabít 30 miliónů lidí*⁶⁰ (převzato a přeloženo z *The Australian*, 17. 1. 1989) apod. Pro lepší pochopení charakteru přebíraných textů uvádím jeden z nich, *Orwellové chvíle* autora A. Bělohoubka:

„Orwellové chvíle

Po desetiletích zvu je politická a morální otrlost některých lidí tak veliká, že u nich někdy jen ztěží rozlišíš, kdy je to ještě "jen" otrlost, a kdy je to už "plnohodnotný" cynismus. Zmíním se o třech takových chvílích, kdy neotrlého člověka opět až polekala jak ona otrlost, tak veliký cynismus, a kdy musel myslet jak na kafkovskou, tak na orwellovskou absurditu. První "lahůdka" - minuta ticha za G.Husáka ve Slovenské národní radě. Odhaduji, že pro mnohé přítomné to byla minuta psychicky velice náročná! Pro komunisty dosavadní i bývalé náročná asi především tím, aby "zachovali důstojnost" a nekřičeli smíchy nad takovou poctou zloduchovi tak výjimečnému. Neobyčejně náročná ta chvíle byla jistě i pro lidi politicky a morálně otrlé relativně méně - nepropadnout se při něčem takovém hanbou, neutéct z té zasedací síně plní zděšení a zhnusení, to pro ně asi nebylo snadné!

Druhá "lahůdka" - účast předsedy slovenské vlády a předsedy Slovenské národní rady na pohřbu tohoto "koneckonců přece jen výjimečného a významného Slováka!" Patříčně komentovat toto, na to by bylo asi třeba opravdu Orwella samotného! Od této chvíle lidé neotrlí budou mít nepochybně silné nutkání mluvit spíše jen o nich (těch dvou výtečnicích) než s nimi. Kdo nevíš přesně, o čem je řeč, když se mluví o politické a morální otrlosti, rozeber si "duševní velikost" těchto dvou pánů ve chvíli jejich účasti na onom pohřbu, a budeš vědět nadosmrti!

Třetí "lahůdka" - oslavná půlhodinka ve státní (!) televizi k Dubčekovým sedmdesátinám! - Člověk před naší zemí a před miliony našich lidí provinilý tak moc, že by před televizními kamerami měl zahanbeně prchat, jim naopak samolibě nastavuje tvář! Kdyby Pascal už před několika staletími nemluvil o člověku jako o "nepochopitelném netvoru", musel by ten výrok vyslovit vnímavý člověk v této chvíli! Ten, kdo by měl přemnohé prosit za odpuštění, se nechává oslavovat jako osobnost hodná úcty! To přece také dokazuje, že žijem pořád ještě jen v předhistorii dějin skutečně lidských!

Ant. Bělohoubek (Přetištěno z deníku demokratické pravice – *Zemědělské noviny*)⁶¹

⁵⁹ BĚLOHOUBEK, Antonín. *Orwellové chvíle. Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 9, s. 14

⁶⁰ -rh-. *O tom, kdo pomohl zabít 30 miliónů lidí. Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 7, s. 9

⁶¹ BĚLOHOUBEK, Antonín. *Orwellové chvíle. Necenzurované noviny : Ty rudá krávo* [online]. 1991, roč. 1, č. 9 [cit. 2007-05-09], s. 14. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1991/nn0991/obsah/17.htm>>.

2.4.3 Mediální témata

Dá se říci, že se N. N. věnovaly i mediální tematice. Obvykle se tak dělo v článcích upozorňujících na přetrvávající nadvládu komunistických struktur na české mediální scéně, a to jak ve sféře vydavatelské, tak redakční. Např.: *Odstátňování tisku aneb Kdo má v rukou monopol na informace*⁶², *Závislé Rudé právo*⁶³, *Závidíme vám čtenáře, milé Lidové noviny*⁶⁴, *Analýza deníku Mladá fronta DNES*⁶⁵ atd.

Redaktoři N. N. své periodikum využívali také jako platformu, prostřednictvím níž reagovali (obvykle kriticky) na materiály zveřejněné v jiných médiích. Např.: *Reakce na interview p. prof. Šabaty ve Svobodné Evropě*⁶⁶, *Výzva k diskusi* (prohlášení B. Dvořáka jako reakce na otevřený dopis zveřejněný v časopise *Republika* č. 31/91) ad. Jako příklad za všechny uvádím část textu *Špígl – noviny do blbé rodiny* Luboše Vydry:

„Velký titulek v úvodu mající z běžného problému učinit bombastickou tragédií, katastrofické titulky sdělující to co říkával již císař pán, "že nejhorší na světě je právě to, že svět je čím dál horší", to je pro Špígl na první pohled typické. Ale současně je tu i jaksi přidáno, že vždycky tak tomu nebylo a že to vlastně ani není tak dávno, co byly časy lepší a klidnější. Nechybí tu snaha probouzet nostalgii po tzv. hodnotách jako je zájem společnosti, kolektivu a to se staví do kontrastu k poněkud ironicky pojatému rozvoji jednotlivce a k jeho osobní svobodě, který přináší jako součást života nejistoty, bezohlednost a zločin. Viz článek *Zločin součástí života?*: "Vcelku výstižně označil jeden politik veksláky a prostitutky za první průkopníky tržního hospodářství u nás". Dále se tu můžeme poučit, že volnost pohybu přivádí k nám drogy a privatizace bude nejenom naše občany svádět k praní špinavých peněz. A až se tržní hospodářství rozvine docela, ovládne nás mafie. Zločin se pak stane normální součástí života, prý jako ve všech západních zemích. Recept na psaní ve Špíglu je poměrně snadný. Třeba takhle: Vezmi jednoho prezidentova mluvčího a dokaž mu, že hlava státu nevěděla o zdražení jogurtů, ke kterému došlo před několika dny. K tomu přidej nespokojenost slovenského prokurátora nad tím, že nemůže zastavit rozšiřování Protokolů sionských mudrců, jejichž autorem je nikoliv Goebelsova agenda, ale prý český autor. Povzdychni si s odborníkem z ciziny, že úroveň našeho zemědělství je -

⁶² TRÁZNÍK, Karel. *Odstátňování tisku aneb Kdo má v rukou monopol na informace*. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 3, s. 8

⁶³ DĚDINOVÁ, Sidonia. *Závislé Rudé právo : Nový profil starého deníku*. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 5, s. 8-9

⁶⁴ REDAKCE NN TRK. *Závidíme vám čtenáře, milé Lidové noviny*. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 6, s. 7

⁶⁵ KOSTLÁN, Antonín. *Analýza deníku Mladá fronta DNES . dezinformační taktika současného tisku*. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 6, Příloha s. 1-4

⁶⁶ reakce na interview p. prof. Šabaty ve Svobodné Evropě. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 5, s. 6

nebo spíš byla, vysokoká (za bolševika!) a k tomu přidej bodrou radu, že někteří naši neukáznění poslanci za natření tanku na růžovo a pod. potřebují výchovu (Valdice?, Mírov?). Rozvineš se na stranách Špíglu budeš-li psát hlavně takovéto bomby: LIDÉ FANDÍ SLÁDKOVI; KONTROLA ŠPÍGLU V KANCELÁŘI PRESIDENTA REPUBLIKY; DEVÁTÝ CHCE OD ŠPÍGLU PŮL MILIÓNU, OD KOMUNISTU NIC; PRESIDENT PODPOROVAL KORUPCI V ČSFR; NAHÁ PRAVDA I. SVITÁKA; RVOU SE O KŘESLA; HOMOSEXUÁLOVÉ V PARLAMENTU; V.KOMÁREK CHCE NAPRAVIT CHYBY KLAUSOVY REFORMY... Kdo jiný tu však může vskutku zazářit a exelovat než pravý nefalšovaný estébák jako je tomu v případě Růžičky alias poručíka Žifčáka, který si na stranách Špíglu dělá ještě reklamu před soudním procesem. Noviny Špígl jsou rádobý kritické a tvrdé. Jde vždy však o to jak a na koho. Aby udělali radost svému politováníhodnému čtenáři vylévají kbelíky špíny hlavně na vládní představitele, byť třeba napadání presidenta Václava Havla je vzhledem k jeho popularitě prováděno obezřetně, ba téměř decentně. Zato však s o to větší chutí osočují premiéra federální vlády a ministry V. Klause, Langoše, Kubáta, Vopěnku, Bojara, Dienstbiera, Ježka a Rumlovy. Neberou se servítky ani k náměstkům FMV A. Kohutovi a Petrušce Šustrové. Špíglu nejde o konstruktivní, byť nesmlouvavou kritiku ve snaze donutit tyto lidi, aby se nad sebou nepřestali zamýšlet zda jsou demokraté, či zda si je moc nepřetvořila k obrazu svému a pak by měli odejít. Naopak Špígl se ve všem chová zálučně a zběsile jako pravý estébák z časů totality. V tom je také zásadní rozdíl mezi Špiglem a Necenzurovanými novinami TY RUDÁ KRÁVO, protože KRÁVA neosočuje, ale "pomlouvá" a to s "drzostí" svobodného občana, který má právo znát pravdu a vyjadřovat se o ní. Špígl napadá nejen vše co se u nás děje, ale také se nevyhýbá napadání všech výraznějších osobností známých jak svým statečným a radikálním, převážně pravicovým postojem.

Na druhé straně Špígl podporuje velmi podivná levicová uskupení, politiky jako je např. I. Sviták a Svoboda, ekonomy: Komárek, Matějka, Zelený, či "odborníky" na socialistické zemědělství, jakým je Trnka. Zcela zjevná a nepřehlédnutelná je přízeň věnovaná bývalým příslušníkům StB a dalším složkám SNB, zejména I.správě a pozitivně lustrovaným poslancům, jako je Tomis a Burian. Dojemná byla snaha listu vyvinutá v době před odvoláním V. Mečiara z funkce premiéra slovenské vlády, či obhajoba slušovického DAK MOVA a jeho protagonistů. K zamyšlení také stojí komu nevěnuje Špígl pozornost vůbec. Kromě "exkluzivního rozhovoru" s J. Svobodou tu není zmínky o současném vedení KSČ ani o činnosti této strany. Jeho útoků jsou také ušetřeni politici jako např. ss. Dubček a Jičínský a s výjimkou J.Dienstbiera i aktivisté OH Petr Pithart, P. Rychetský a T. Sokol.

Ve shrnutí lze říci, že Špígl je poledník nejen hrubě zkreslující informovanost naší veřejnosti, ale veskrze je to plátek štvavý, demagogicky usilující o časy a poměry, které již odešly.⁶⁷

⁶⁷ VYDRA, Luboš. Špígl - noviny do blbé rodiny. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo* [online]. 1991, roč. 1, č. 8 [cit. 2007-05-09], s. 10. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1991/nn0891/obsah/54.htm>>.

2.4.4 Otevřené dopisy

Do samostatné tematické skupiny by se daly zařadit dopisy a zvláště otevřené dopisy, kterých je v každém čísle mnohdy několik. Ty jsou adresovány do nejrůznějších světových stran a rozličným osobnostem české i světové politiky. Např.: *Otevřený dopis ministroví*⁶⁸ adresovaný Konfederací politických vězňů, Akademickým klubem 48 a Svazem PTP ministru české vlády Jaroslavu Šabatovi, *Otevřený dopis* Občanského fóra Mnichov adresovaný prezidentu Václavu Havlovi, předsedovi federálního shromáždění Alexandru Dubčekovi, předsedovi vlády ČR Petru Pithartovi a předsedovi vlády SR Marianu Čalfovi⁶⁹, *Otevřený dopis prezidentu RSFSR Borisi N. Jelcinovi*⁷⁰ (kolektiv autorů – zástupců Klubu demokratické pravice – Hnutí za občanskou svobodu, Klubu angažovaných nestraníků, Konfederace politických vězňů, republikánské unie – Republikánského bloku, Sdružení majitelů domů a Strany ČS. neutrality), *Otevřený dopis V. Havlovi*⁷¹ od A. Bělohoubka, *Konfederace politických vězňů Zdeňku Mlynářovi*⁷² a řada dalších. Posledně jmenovaný text uvádím pro lepší orientaci v problematice v plném znění:

„Konfederace politických vězňů Zdeňku Mlynářovi

Pane profesore,

z denního tisku jsme se dověděli o Vaší reakci na lustrační zákon. Reakce pochopitelná, protože znění zákona se týká i vaší minulosti a o té vy všichni, bývalí bolševici, neradi mluvíte a tváříte se, jako by nikdy nic před rokem 1968 nebylo. Radíte panu prezidentovi, aby zákon nepodepisoval nebo vynutil zmírňující změny třeba pod pohrůžkou demise.

Vaši iniciativu lze kvalifikovat přinejmenším jako opovážlivost, neřku-li drzost, což ovšem pramení z komunistické výchovy, které se Vám dostalo a kterou jste dobrovolně nasál a nadále ji infikujete do svého okolí. Vyjadřujete se o protiprávním charakteru lustračního zákona. Proč jste tedy jako ochránce práva a spravedlnosti neradil Gottwaldovi, aby nepodepisoval rozsudky smrti nad nevinnými, proč jste se nepostavil proti teroru své rodné KSČ, StB, soudů, akčních výborů a prověřkových komisí? Sedíte v teple kapitalistické společnosti, proti které jste kdysi brojil a odtud

⁶⁸ KPV a kol. *Otevřený dopis ministroví. Necenzurované noviny : Ty rudá krávo.* 1991, roč. 1, č. 2, s. 1-2

⁶⁹ Tamtéž, s. 5-6

⁷⁰ KOLEKTIV autorů, *Otevřený dopis prezidentu RSFSR Borisi N. Jelcinovi. Necenzurované noviny : Ty rudá krávo.* 1991, roč. 1, č. 3, s. 6

⁷¹ BĚLOHOUBEK, Antonín. *Otevřený dopis V. Havlovi. Necenzurované noviny : Ty rudá krávo.* 1991, roč. 1, č. 4, s. 2

⁷² KPV. *Konfederace politických vězňů Zdeňku Mlynářovi. Necenzurované noviny : Ty rudá krávo.* 1991, roč. 1, č. 7, s. 8

z bezpečné vzdálenosti se opovažujete radit nám, kteří jsme veškerou bídu duchovní i materiální poznali na vlastním osudu a poznáváme ji dosud, bídu, kterou jste pomáhal vytvářet i Vy. Neradíte ani panu prezidentovi, radíků Vašeho druhu je u nás dost, nestojíme o import Vašich nekomunistických smyšlenek.

Lustrační zákon není tvrdý, postihuje jen špičky bývalého režimu a není to odplata či msta, jak tvrdí lidé Vašeho typu, je to pouze velice mírné pokárání za zločiny proti svobodě, právu a lidskosti. To vy, bývalí komunističtí suveréni nechcete pochopit a domníváte se, že i nadále musíte mít rozhodující slovo při uspořádání naší společnosti.

Zůstaňte, pane profesore, ve svém rakouském hnízdečku a nepleťte se do našich věcí. Přiznejte si konečně, že jste již odepsanou bývalou veličinou tak, jako všichni, na něž se vztahuje lustrační zákon.
KONFEDERACE POLITICKÝCH VĚZŇŮ ČESKOSLOVENSKA, poštovní přihrádka 685,
Jindřišská 14, 111 21 PRAHA 1

JUDr. Stanislav Drobný, předseda KVPČ, Bohuslav Hubálek, předseda polit. komise⁷³

Dopisy a reakce čtenářů jsou od č. 5 sdruženy do rubriky Ty ty ty – ty Rudá krávo. Někdy jako mix úryvků z jednotlivých dopisů, někdy jsou v rubrice zabírající obvykle celou jednu stranu otištěny třeba jen dva delší materiály. K dobru N. N. je třeba podotknout, že (ač se tato rubrika v listu objevuje nepravidelně) zveřejňuje jak reakce kladné, tak záporné i rozhořčené. Ukázka:

„Blbě krávě zmar!“ píše anonym z Prahy 4 a dodává: „Bratři volové! Máte Geblovskou slintavku. Musíte se nějak živit, když se bojíte práce!“ Tomuto čtenáři však uteklo, že noviny děláme při zaměstnání. „Ještě teď mi tečou slzy smíchu po shlédnutí vašich novin Ty rudá krávo,“ napsala paní Tomanová. Čtenář dr. Přikryl by si přál, abychom nepoužívali drobný tisk. „Jeden výtisk vašich novin byl vylepen v okně místní restaurace,“ nám sděluje p. Krívdová. Prostý občan z Brna 2 doporučuje název „Ty bílý fašistický vole“. Pan Pokorný si stěžuje na veškerý tisk, že se nevěnuje tématu G. Husáka a píše: „Tvrdím, že Husák je největším zločincem v celých tisíciletých dějinách Českého státu a v mnoha směrech předčil i Ferdinanda II.“ Žlutavý papír, který zaslal J. M. z Prahy, „navrhují, aby se vaše čtení titulovalo „Kravince“ a dodává, že „vaše články jsou „plác – plác“ – jen její páchnoucí odpad. Jste jako hyeny, které se živí hnědou mršinou“. [...]“⁷⁴

⁷³ Konfederace politických vězňů Zdeňku Mlynářovi. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo* [online]. 1991, roč. 1, č. 1 [cit. 2007-05-09], s. 8-8. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1991/nn0791/obsah/25.htm>>.

⁷⁴ MARACZI, Pepino. Ty ty ty – ty Rudá krávo! *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 5, s. 13

2.4.5 Politická prohlášení

Další tematickou podskupinu v prvním ročníku N. N. tvoří prohlášení politických stran, obvykle radikálně pravicových. Prostor zde na mnoha místech získaly také organizace bojující za ochranu lidských práv či proti komunismu a jeho zločinům.

Největší prostor zde touto cestou dostává uskupení Klub angažovaných nestraníků (např. *Zásady politického programu KAN*⁷⁵, *K demonstraci Klubu angažovaných nestraníků 17. listopadu*⁷⁶), Konfederace politických vězňů (např. *Humanistům z helsinského výboru mučení lidí nevádí?*⁷⁷, *Stanovisko Konfederace politických vězňů k lustračnímu zákonu*⁷⁸), Hnutí za občanskou svobodu (jeho členy byli mimo jiné František Kostlán, Petr Cibulka a Antonín Bělohoubek, redaktori N. N. Texty např. *Hnutí za občanskou svobodu k útlaku obyvatel Podkarpatské Rusi*⁷⁹), Koruna česká (např. *Prohlášení Koruny české k vnitropolitické situaci*⁸⁰, Pražská antikomunistická iniciativa, Antikomunistická aliance.

V této souvislosti je nutné upozornit také na to, že již v prvním ročníku N. N. se objevuje řada materiálů tematicky zaměřených na lustrační zákon a hovořících jednoznačně pro zveřejnění seznamů spolupracovníků StB. N. N. pro tuto problematiku používají poněkud širší pojem debilševizace. Tato myšlenka přímo koresponduje s celkovým vyzněním N. N., které ve všech číslech pranýřují posttotalitní struktury v důležitých vládních i podnikatelských postaveních. Např.: *Nostalgie po komunismu?*⁸¹, *Zavšivená společnost*⁸² nebo celá výše zmiňovaná

⁷⁵ ZADRAŽÍLEK, Jan. Zásady politického programu KAN. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 8, příloha s. 4-6

⁷⁶ K demonstraci Klubu angažovaných nestraníků 17. listopadu. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 8, s. 22

⁷⁷ ADÁMEK, Miloš. Humanistům z helsinského výboru mučení lidí nevádí? *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 9, s. 16

⁷⁸ DROBNÝ, Stanislav, SLABÁK, Miloš. Stanovisko Konfederace politických vězňů k lustračnímu zákonu. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 7, s. 16-17

⁷⁹ HOS. Hnutí za občanskou svobodu k útlaku obyvatel na Podkarpatské Rusi. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 9, s. 2

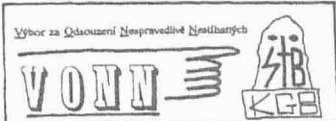
⁸⁰ STEJSKAL, Dalibor. Prohlášení Koruny české k vnitropolitické situaci. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 8, s. 9

⁸¹ KAREL, Bedřich. Nostalgie po komunismu? *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 1, s. 10

⁸² VYDRA, Luboš. Zavšivená společnost. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 2, s. 6

rubrika Výboru za odsouzení nespravedlivě nestíhaných (VONN)⁸³ *Galerka nejhledanějších zločinců* v číslech 2, 3, 4, 6 a 8 (ukázka níže). K samotnému zveřejnění seznamů došlo v N. N. a o rok později.

Výbor za odsouzení nespravedlivě nestíhaných

Galerka nejhledanějších zločinců

II. správa StB - "boj proti vnitřnímu nepříteli". (1.část - pokračování příště).
Prosíme všechny naše příznivce o pomoc při odhalování a usvědčení komunistických zločinců. Budeme zejména vděční za poskytnutí písemných informací, výpovědí, důkazů a fotografií.

Pište doporučeně s doručenkou na tyto adresy:

Petr Cibulka, Nálepkova 38,
637 00 Brno-Jundrov, telefony a faxy:
(05) 78 11 72 nebo 75 87 60
Luboš BOX 1 030,
111 21 Praha 1, telefon: (02) 22 30 02
Josef Marazil, Vrší 13,
182 00 Praha 8 - Kobylisy

Galerka nejhledanějších zločinců

J. ZEMAN
30.3.1951

RADEK KUTTENBERG
10.12.1964

OTA KAR SVOBODA
12.12.1953

Ing. LUBOŠ HERMAN
11.6.1962

I. DVOŘÁKOVÁ
23.2.1969

J. BARCAL
2.1.1952

J. BENEŠ
11.1.1947

JAN KALINA
10.8.1953

D. PETR
29.4.1965

JAROSLAV FECH
25.4.1952

Ing. M. BROČEK
22.1.1956

JUDr. VLADIMÍR JAROCH
24.5.1947

Galerka nejhledanějších zločinců

Galerka nejhledanějších zločinců. Necenzurované noviny Ty rudá krávo, 1991, roč. 1, č. 2, s. 16

⁸³ VONN je jakousi paralelou k Výboru na ochranu nespravedlivě stíhaných. VONS bylo sdružení občanů založené roku 1978, jehož cílem bylo sledovat a zveřejňovat případy lidí vystavených pro politické přesvědčení a činnost trestnímu stíhání nebo policejní či justiční zvlí. Zároveň se snažil těmto osobám pomáhat. VONN vznikl po listopadu 1989 a jeho cílem bylo zveřejňovat a sledovat případy těch, kteří se oně justiční zvlí v dobách komunismu dopouštěli a nebyli za to potrestáni.

2.4.6 Rubriky

Pokud je rubrika definována jako „místo v novinách, označující pravidelné umístění materiálů pod společným záhlavím, spojené společným tématem [...] nebo společným zaměřením [...]“⁸⁴, není snadné rozhodnout, zda vůbec v N. N. nějaké rubriky jsou. Každopádně zde nalezneme texty obsahově či tematicky příbuzné, sdružené pod společným názvem, ale nepravidelně, pokaždé na jiném místě novin a v nesjednocené grafické úpravě. Některé takové útvary stojí na pomezí rubriky a textu na pokračování, seriálu. Tématu rubrik v N. N. jsem se dotkla už v kapitole 2.3.2 věnované vnitřní grafické úpravě. Pokusím se je teď více přiblížit po stránce obsahové.

Z celkového množství textů je podíl těch, které jsou v prvním ročníku zařazeny do rubrik, minimální. Jak už jsem zmiňovala výše, pokud lze v N. N. mluvit o rubrikách, bylo jich pouze několik – Amnesty International, Jak to vidí exil, Ty ty ty – ty Rudá krávo, Galerka nejhledanějších zločinců, popř. Osudy knih (č. 7, 9).

Amnesty International – v číslech 2, 3, 4, 6 a 7 najde čtenář v této rubrice aktuální informace o osobách perzekvovaných totalitními režimy, některé případy jsou popsány podrobněji. K dispozici jsou např. adresy, na kterých lze písemně žádat o propuštění politických vězňů. Čtenář je také informován o počtu vykonaných trestů smrti v jednotlivých zemích a o procesech, které vedly či vedou ke zrušení trestu smrti na různých územích. Autor rubriky P. Maraczi předkládá přehled případů, kterým se Amnesty International aktuálně věnuje. Zveřejňuje výtahy z výročních zpráv této organizace. Reprezentativní ukázka:

„Devětatřicetiletý advokát Aref Mohamed Aref, v Džibuti známý jako obhájce politických vězňů, byl 13.ledna 1991 zadržen spolu se svým strýcem Ali Arefem Bourhanem, který před r.1977 zastával v Džibuti úřad ministerského předsedy, a s celou řadou příslušníků etnické skupiny Afarů. 11.září byl přeložen do nemocnice "Hopital Peletier" v hlavním městě Džibuti, protože trpěl tachykardií a zažívacími obtížemi. Když se jeho stav zlepšil, byl převezen do věznice Ali-Adde v Dikilu u etiopských hranic. Džibutské úřady zatím neoznámily, kdy Arefa Mohameda Arafa, jeho strýce Ali Arefa Bourhana a další zadržené hodlají postavit před zvláštní bezpečnostní tribunál, kde jim hrozí trest smrti.

⁸⁴ HALADA, Jan, OSVALDOVÁ, Barbora. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2. dopl. vyd. Praha : Libri, 2004. 240 s. ISBN 80-7277-108-6. s. 164

Doporučené akce: Pište faxy, telexy, telegramy a letecké dopisy, v nichž: - konstatujete s uspokojením, že Arefu Mohamedu Arefovi byla poskytnuta lékařská péče,
- žádáte o další sledování jeho zdravotního stavu v odlehlé věznici Ali-Adde,
- Vyjadřujete své obavy nad prodlužováním vazby všech zadržených, jakož i nad tím, že tzv. "zvláštní bezpečnostní tribunál" nedodrží mezinárodně platné zásady a že obvinění jsou pravděpodobně vězněni pouze za své odlišné názory[...].“⁸⁵

Jak to vidí exil – v číslech 3, 4, 5, 6 a 8 se čtenář prostřednictvím rubriky seznamuje s několika českými osobnostmi působícími a trvale žijícími v zahraničí a jejich názory na vybraná témata z československé současnosti (pohled zvenku). Jsou to Libor Brom – č.1, 6 – toho času ředitel ruských studií na univerzitě v Denveru (ve své stati kritizuje sociální demokraty v porevoluční české společnosti i v zahraničních politických scénách, varuje před jejich zhoubným vlivem. V druhém článku upozorňuje na nebezpečné nešvary rozmáhající se v porevolučním Československu – nenávisť k Americe, exilu, emigrantům, Slovákům, křesťanství atd.), Lumír Nahodil, Sidonia Dědinová (z Mnichova analyzuje porevoluční fungování deníku *Rudé právo*) a autor, jehož podpis je bohužel nečitelný (přetisk rukopisu). Texty se značně liší rozsahem i žánrově – jsou to jednak analýzy či úvahy (někdy v dopisové formě), např. NAHODIL, Lumír. Sláva nazdar čemu? *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*, 1991, roč. 1, č. 4, s. 5, někdy i složitější a podrobnější studie. Např. DĚDINOVÁ, Sidonie. Závislé Rudé právo. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*, 1991, roč. 1, č. 5, s. 8-9

Galerka nejhledanějších zločinců – viz kapitola 2.4.2 tohoto textu

Ty ty ty – ty Rudá krávo – viz kapitola 2.4.4 tohoto textu

Osudy knih – N. N. si v prvním ročníku nevytvořily samostatnou kulturní rubriku a texty na toto téma se v nich vyskytují sporadicky. Osudy knih také nejsou kulturní rubrikou v pravém smyslu – v číslech 7 a 9 seznamuje autor (minimálně v prvním případě Karel Srp) čtenáře s okolnostmi a peripetemi, které provázely v době komunismu vydání některých titulů, vzhledem k politickému režimu problematických. Jsou to v č. 7 *Partitury, grafická hudba, fónická poezie, akce*,

⁸⁵ -pep-. Amnesty International. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo* [online]. 1991, roč. 1, č. 7 [cit. 2007-05-14], s. 19. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1991/nn0791/obsah/46.htm>>.

parafráze, interpretace uspořádané Jiřím Valochem v redakci Karla Srpa, které byly vydány roku 1980 Jazzovou sekci v edici Jazzpetit. V čísle 9 je to *Obsluhoval jsem anglického krále* Bohumila Hrabala, vydáno v letech 1981-82 Jazzovou sekci.

2.4.7 Jazykové prostředky a titulky

Zpravodajství v užším smyslu v N. N. téměř neexistuje, aktuální společenské problémy, jež jsou tu rozebírány, autoři nahlížíjí vždy v širším kontextu, ale značně subjektivně, čemuž odpovídají i stylistické a jazykové prostředky, jichž užívají. Žurnalistické útvary, které v N. N. nalezneme, jsou v podstatě výhradně publicistické nebo silně subjektivně zbarvené, k obvyklým jevům patří nespisovné nebo expresivní výrazy. Např. práškač, komouš, estébák, komunističtí mafiáni, Sládkovi hoši atd. Obrázek o jazyce N. N. si čtenář tohoto textu mohl vytvořit i z výše uvedených ukázek.

K výše zmiňovaným technickým chybám se tu přidávají ještě poměrně četné chyby gramatické, zejména v oblasti psaní interpunkčních znamének. Např. „My, členové disentu, kteří jsme nikdy nebyli členy KSČ, se obracíme na ty z Vás, kteří jste v minulosti byli členy KSČ(,) s touto výzvou: [...]“⁸⁶ Chybějící čárka však asi nejvíc bije do očí v již citovaném mottu celých N. N. „Komunista zůstane komunistou(,) i kdyby trakaře padaly“.⁸⁷ Na pravopisné chyby je z výše uvedených textů nejbohatší asi článek *Špígl – noviny do blbé rodiny*⁸⁸ (kapitola 2.4.3 Mediální témata v tomto textu). Uvádím ho tu v plném znění, přesně v té podobě, jak byl původně otištěn. Nejvíce z celého textu se autorovi asi „povedla“ věta „Aby udělali (noviny) radost svému politováníhodnému čtenáři vylévají kbelíky špíny hlavně na vládní představitele, [...]“⁸⁹, ve které napočítáme dvě hrubé chyby a jeden překlep. V celém textu je chyb více než dvacet. Vydrovo rozhořčení nad druhořadým periodikem Špígl tak taky získává nádech druhořadosti.

⁸⁴ Výzva. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 7, s. 7

⁸⁷ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 1-9, s. 1

⁸⁸ VYDRA, Luboš. *Špígl - noviny do blbé rodiny. Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*, 1991, roč. 1, č. 8, s. 10

⁸⁹ Tamtéž, s. 10

Texty jsou navíc pravopisně nehomogenní – pokud pravidla umožňují psát některé výrazy ve více variantách (dubletách), volí N. N. obvykle více než jednu, a to nejednou i v rámci jediného textu. Na jejich stranách si tedy např. přečteme jak slovo komunismus, tak komunizmus, president i prezident, rozdmýchávat i rozdmychávat⁹⁰ apod.

Obrázek o charakteru obsahu N. N. si můžeme vytvořit i po analýze titulků jednotlivých článků. Často se v nich vyskytují slova komunismus, komunisté, komunistický, zločin, zlo (časté je spojení „zločiny komunismu“), rudá, bolševizace, debolševizace, lež, pravda, mafie, samet, sametový, revoluce (i samotné spojení „sametová revoluce“), agent, KGB, StB. Např.: „Komunistické myšlení představitelů OH“⁹¹, „Nostalgie po komunismu“⁹², „Rudý koutek v kotelně“⁹³, „Protiúder mafii“⁹⁴, „Zase lžou“⁹⁵, „Slouží vojenská prokuratura zločinu?“⁹⁶, „Z bolševika demokrat“⁹⁷, „Voláme po debolševizaci“⁹⁸, „Sametová tragédie“⁹⁹ atd.

Titulky bývají ukončeny otazníkem či vykřičníkem, popřípadě oběma těmito znaménky. Získávají tak charakter zvolání a otázek. Tento jev se v N. N. vyskytuje pravidelně, obvykle v každém čísle (s výjimkou prvního) několikrát (včetně příloh). Na intenzitě získává od druhého čísla. Autoři těchto prostředků využili pravděpodobně proto, aby na sdělení v titulcích položili určitý důraz, aby upoutali čtenáře, šokovali, popř. ho přesvědčili o závažnosti situace. Např.: „Kapitán Alexej

⁹⁰ SUCHÁNEK, Jiří. Rudý koutek v kotelně. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 2, s.2

⁹¹ KOS, Jan. Komunistické myšlení přestavitelů OH. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 1, s. 5

⁹² KAREL, Bedřich. Nostalgie po komunismu. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č.1, s. 10

⁹³ SUCHÁNEK, Jiří. Rudý koutek v kotelně. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 2, s. 1-2

⁹⁴ Kolektiv autorů. Protiúder mafii. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 3, s. 6

⁹⁵ CIBULKA, Petr. Zase lžou. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 4, s. 8

⁹⁶ CIBULKA, Petr. Slouží vojenská prokuratura zločinu? *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 4, s. 8

⁹⁷ LANDERGOTT, Josef. Z bolševika demokrat. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 5, s. 4

⁹⁸ STRÁNSKÝ, Stanislav. Voláme po debolševizaci. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 6, s. 10

⁹⁹ BROM, Libor. Sametová tragédie. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 6, s. 6

Žák kontra Špígl!¹⁰⁰, „Kdo kryje agenturu KGB?!“¹⁰¹, „Rudá prokuratura?“¹⁰² atd. Obdobné metody můžeme denně sledovat na stránkách bulvárních periodik. Např.: „Prezident Bush: Hvězda padá?!“¹⁰³, „Na Kabáty čeká i DJ Bobo!“¹⁰⁴ apod.

Přestože Petr Cibulka mluví o N. N. v superlativech, jako o jediném seriózním a pravdomluvném periodiku na české mediální scéně, můžeme v nich narazit i na prvky, které mají společné s periodiky, jež si serióznost za cíl nikdy nekladla, tedy s periodiky bulvárními. Ať jsou tedy informace v N. N. jakkoli závažné či unikátní, jejich hodnota je snížena jednak nedbalou grafickou úpravou, užitím nevybíravých, expresivně zabarvených lexikálních prostředků, gramatickými chybami a v neposlední řadě také stavbou titulků. Těmi totiž čtenáře, jehož se snaží za každou cenu upoutat a zaujmout, spíše odradí.

2.5 Autoři

Autorskou základnu v prvním ročníku N. N. můžeme sledovat jednak z údajů uvedených v tiráži, jednak ze jmen, autorských značek a šifer připojených, eventuelně nepřipojených ke konkrétním textům.

Ze jmen uvedených pod jednotlivými texty je někdy těžké usoudit, v jakém vztahu k N. N. dané osoby stály – kdy jde o regulérního člena redakce a kdy o náhodného přispěvatele, který jen zareagoval na výzvu „[...] pište nám! Jaké si noviny uděláte, takové je budete mít!“¹⁰⁵ Stránkami prvního ročníku N. N. tak prošla řada jmen, o kterých už je dnes obtížné zjistit podrobnosti. Nabízí se také otázka, zda někdy nejde o jména vymyšlená.

Řada textů se v N. N. ocitla bez jakékoli signatury. Pokud jsou psány v první osobě plurálu, považovala jsem je za texty redakční.

¹⁰⁰ ŽÁK, Alexej. Kapitán Alexej Žák kontra Špígl! *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*, 1991, roč. 1, č. 7, s. 14

¹⁰¹ CIBULKA, Petr. Kdo kryje agenturu KGB?! *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*, 1991, roč. 1, č. 6, s. 1

¹⁰² Rudá prokuratura. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*, 1991, roč. 1, č. 6, s. 5

¹⁰³ ČTK, luk. Przident Bush: Hvězda padá?!. *Blesk.cz* [online]. 2007 [cit. 2007-05-08]. Dostupný z WWW: <<http://veciverejne.blesk.cz/Clanek75501.htm>>. ISSN 1213-8991.

¹⁰⁴ SEHNAL, Jan. Na Kabáty čeká i DJ Bobo!. *Blesk.cz* [online]. 2007 [cit. 2007-05-08]. Dostupný z WWW: <<http://spolecnost.blesk.cz/Clanek75472.htm>>. ISSN 1213-8991

¹⁰⁵ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*, 1991, roč. 1, č. 2-9, s. 1

Nejfrekventovanějšími autory prvního ročníku byli v tomto pořadí: Bedřich Karel (20 signovaných textů v celém ročníku), František Kostlán (19 textů), Petr Cibulka (12 textů), Antonín Bělohoubek (8 textů), Pepíno Maraczi (8 textů), Luboš Vydra (6 textů), Bohdan Dvořák (6 textů), autor píšící pod šifrou CK (5 textů), Jan Kos (3 texty), Miloš Zeman (3 texty).

Bedřich Karel – je uveden v tiráži všech devíti čísel N. N., Cibulka o něm však nikde podrobněji nemluví. Internetové vyhledávače po zadání tohoto jména vygenerují jen odkazy na jeho články v on-line verzi *Necenzurovaných novin*.

František Kostlán – z hlediska přesahu do dnešní doby je autorsky nejvýraznější osobností prvního ročníku N. N. Jako jeden z mála členů redakce totiž pokračuje v žurnalistické činnosti do současnosti. Píše mimo jiné pro blog serveru Aktuálně.cz. Tam se prezentuje jako „starý provokatér“, „nezávislý publicista, hudebník, spisovatel, spoluautor knihy Příchozí, o životě migrantů. Narodil se 1954 v Praze, kde i žije. Před listopadem 89 pracoval v dělnických profesích, poté hlavně jako novinář a publicista. Byl mj. šéfredaktorem Českého deníku, šéfredaktorem časopisu Parlament, komentátorem Lidových novin a ČRo Regina, televizním dramaturgem diskusních pořadů. Je členem několika občanských sdružení zabývajících se lidskými právy, menšinami a životem dětí v dětských domovech.“¹⁰⁶

Podle Petra Cibulky byl Fr. Kostlán do N. N. nasazen shora, stejně jako řada dalších osobností: „Postup byl asi ten, že vybrali vhodné agenty a spojili je se mnou. Jednak věděli, že já už takový projekt (nezávislé noviny) jednou rozjžděl a neuspěl, a jednak jim bylo jasné, že pro věrohodné protikomunistické vyznění musí stát v čele někdo, jehož minulost v tomto smyslu nelze zpochybnit. Proto si myslím, že i přes všechny moje snahy skutečnými zakladateli právě tito hoši. Nemám pro to žádný důkaz, ale jejich následující kariéra mnohému napovídá. Většina z nich pracuje v televizích, celostátních denících a podobně. František Kostlán spadá přímo do té kategorie vyvolených. Ten nastoupil do Kudláčkova Českého deníku a stal se tam dokonce šéfredaktorem. Po odchodu nastoupil do Lidových novin, pracoval na Primě

¹⁰⁶ *Blog.aktuálně.centrum.cz* [online]. 2007 [cit. 2007-05-09]. Dostupný z WWW: <<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/frantisek-kostlan.php>>.

a v několika rozhlasových stanicích a teď, mám pocit, pracuje jako externista znovu pro Primu.“¹⁰⁷

V posledních pěti letech jsme se s tvorbou Fr. Kostlána kromě blogu zpravodajského serveru Aktuálně.cz mohli setkat na stranách *Lidových novin* (např. Pokrytectví církev neopustilo¹⁰⁸), *Hospodářských novin* (např. Už dávno nejsme Palác kultury¹⁰⁹), internetových periodik *Neviditelný pes* (např. Svět: Trest smrti pro Saddáma je správný¹¹⁰) a *Britské listy* (např. Čečenci na pranýři aneb O kultuře médií¹¹¹, Xenofobie v českých sdělovacích prostředcích¹¹²ad.). Jde většinou o polemické, názorové texty vyjadřující se k aktuálním společenským problémům.

Petr Cibulka je v dnešní době spíše než jako žurnalista v povědomí společnosti coby představitel již zmiňované radikálně pravicové strany Pravý Blok. Podle internetového Mediálního archivu Newton I. T. Mediasearch je zřejmé, že jako žurnalista za posledních 10 let v českých médiích příliš mnoho prostoru nedostával, vyhledávač po zadání jeho jména vygeneruje necelých dvacet textů, z nichž podstatná část spadá do rubrik dopisů a reakcí na jiné články.

Antonín Bělohoubek v současné žurnalistice nefiguruje, v jednom z krátkých textů N. N se dozvídáme, že „Lesní inženýr Antonín Bělohoubek, narozený 8.1.1938 je původem volyňský Čech. V roce 1970 byl vyhozen z Vysoké školy zemědělské, po podpisu Charty 77, v lednu 1977, vykopnut z Výzkumného a vývojového ústavu dřevařského. Je signatářem Hnutí za občanskou svobodu od jeho založení v roce 1988. Od roku 1970 až do roku 1987 blízký přítel profesora Václava Černého. (V roce 1987 Václav Černý bohužel umírá). Do srpna 1990 se Antonín Bělohoubek

¹⁰⁷ JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, s. 100

¹⁰⁸ KOSTLÁN, František. Pokrytectví církev neopustilo. *Lidové noviny*, 2007, 5. 1., s. 11

¹⁰⁹ KOSTLÁN, František. Už dávno nejsme Palác kultury. *Hospodářské noviny*, 2002, 26. 11., s. 11

¹¹⁰ KOSTLÁN, František. Svět: Trest smrti pro Saddáma je správný. *Neviditelnypes.cz*, 2006, 9. 11.

¹¹¹ KOSTLÁN, František. Čečenci na pranýři aneb O kultuře médií. *Britské listy* [online]. 2003 [cit. 2007-05-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.blisty.cz/2003/5/15/art13991.html>>. ISSN 1213-1792.

¹¹² KOSTLÁN, František. Xenofobie v českých sdělovacích prostředcích : Analýza českých médií mezi 1. únorem a 3. dubnem 2003 ve vztahu k cizincům žijícím v České republice. *Britské listy* [online]. 2003 [cit. 2007-05-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.blisty.cz/art/13915.html>>. ISSN 1213-1792

živil jako strojník v mrazárnách a klimatizaci.¹¹³ Je také autorem knihy rozhovorů *Rozmluvy s Václavem Černým*¹¹⁴.

(Josef) Pepíno Maraczi měl s vydáváním novin jisté zkušenosti už z dob komunismu, když se na přelomu let 1987 a 1988 jako člen českého undergroundu podílel na vzniku punkového samizdatového časopisu *Attack!* V současné době se jeho novinářské stopy na české mediální scéně vytrácejí, lze ho identifikovat jako autora přispívajícího nepravidelně do několika internetových periodik, jako je občasník *Výběr* (např. V mládí chtěla být jeptiškou, pak se stala dlouholetou komunistkou a na konci milenia v roce 1999 kandiduje na místo senátora za tzv. pravicovou ODS¹¹⁵), *Svědomy* (např. Potížišta "sedí" ve vazbě, rudí teroristé si plnými doušky užívají vytoužené svobody¹¹⁶), *K 213* (např. *Rozhovor s Martinem Mejtříkem*¹¹⁷) apod. Vesměs jsou to periodika zaměřená na nespravedlnost a nepravost v českém postkomunistickém státě, antikomunistické materiály.

Luboš Vydra podle Cibulky na rozdíl od Františka Kostlána není nadále aktivní v prominentních mediálních strukturách¹¹⁸. V posledních deseti letech lze jeho jméno podchytit spíše v diskusích pod články v internetových periodicích než jako autora takových článků. Roku 1993 proslul tím, že spolu s Petrem Cibulkou podal žalobu na tehdejšího prezidenta Václava Havla, protože prohlásil, že zveřejnění seznamů spolupracovníků StB způsobilo četné lidské tragédie a protože tak poškodil dobré jméno N. N.

¹¹³ BĚLOHOUBEK, Antonín. Stručný životopis. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo* [online]. 1991, roč. 1, č. 2 [cit. 2007-05-11], s. 3. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1991/nn0291/obsah/25.htm>>.

¹¹⁴ BĚLOHOUBEK, Antonín. *Rozmluvy s Václavem Černým*. 1. vyd. Praha : Primus, 1998. 191 s. ISBN 80-85625-93-8.

¹¹⁵ MARACZI, Josef. V mládí chtěla být jeptiškou, pak se stala dlouholetou. *Výběr : Politicko - kulturní občasník* [online]. [cit. 2007-05-11]. Dostupný z WWW: <http://www.volny.cz/vyber_cr/vyber1/jeptiska.html>.

¹¹⁶ MARACZI, Josef. Potížišta "sedí" ve vazbě, rudí teroristé si plnými doušky užívají vytoužené svobody. *Obrana národa : Nezávislý kulturně politický magazín, který se snažil uvádět na pravou míru mediální politické pohádky, ale zabýval se také kulturou a historií*. [online]. 2003 [cit. 2007-05-11]. Dostupný z WWW: <http://svedomi.cz/on/on2003/on_0303_potizista.htm>.

¹¹⁷ MARACZI, Josef. Rozhovor s Martinem mejtříkem. *K213* [online]. 2006 [cit. 2007-05-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.k213.cz/start.php?act=read&art=218>>.

¹¹⁸ JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, s. 100

Bohdan Dvořák se spíše než v médiích angažoval na politické scéně. Na stránkách Občanské demokratické aliance se v jeho životopise píše:

„Absolvent právnické fakulty UK Praha (1969 - vyloučen ze studia, rehabilitován po roce 1989), 1993 - 2002 Nejvyšší kontrolní úřad (ředitel územního odboru NKÚ NUTS II pro kraje Liberecký, Královéhradecký a Pardubický), místopředseda vládní komise pro odstraňování byrokratické zátěže (1996-1997), kromě politických aktivit v letech 1989-1998 (KAN, ODS) veřejná publikační činnost (Evropská integrace, Profit, LN), spoluautor publikace „Boj proti korupci ve veřejné správě“ (MV ČR), přednášková činnost pro MV ČR a pro Transparency International, 1990-1998 člen zastupitelstva města Pardubice.

Od roku 2002 - Český a moravský účetní dvůr, s.r.o.- ředitel divize pro veřejnou správu, lektorská činnost v oblasti finanční kontroly pro řadu institucí a veřejnou správu, spoluautor publikace „Zákon o finanční kontrole ve veřejné správě v praxi“ (ČMÚD 2003). Od roku 1998 členem české pobočky Transparency International, od roku 2002 místopředsedou VR.“¹¹⁹

Miloš Zeman. Ve 3. čísle 1. ročníku N. N. je otištěno toto prohlášení tehdejšího poslance FS ČSFR Miloše Zemana: „S výjimkou jména nemám nic společného s Milošem Zemanem, publikujícím v podivuhodném časopisu s názvem Ty rudá krávo. Doufám, že se svým jmenovcem se lišíme nejen v názorech, ale i ve způsobu jejich vyjadřování.“¹²⁰

Cibulka svého redakčního kolegu vykresluje následovně: „jedním ze zakládajících členů redakce byl bratr bývalého syndika novinářů – Miloš Zeman, ale je to jen shoda jmen s naším současným premiérem. Bohužel tento člověk po několika měsících vypadl, protože se ukázalo, že je to estébák – agent 2. správy StB s krycím jménem Salim. Vyznačoval se tím, že byl velmi aktivním bojovníkem proti komunismu. U něho v bytě se dokonce konaly tajné schůze odpůrců komunismu.“¹²¹

¹¹⁹ *Www.oda.cz* [online]. 2004 [cit. 2007-05-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.oda.cz/clanek.asp?id=1421>>.

¹²⁰ *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo.* 1991, roč. 1, č. 3, s. 13

¹²¹ JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku.* Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, s. 114

3. Necenzurované noviny – ročník II

V roce 1992 mají N. N. 35 čísel a jedno zvláštní číslo, které je pojato jako nástin vývoje protikomunistického odboje, je doplněno bohatou fotografickou přílohou¹²². Jeho autorem je Petr Radosta. Na základě textů v N. N. lze odhadnout, že zvláštní číslo vyšlo zhruba ve stejnou dobu jako č. 8 nebo 9. Bližší datace není možná, protože N. N. přesnější časové údaje o svém vycházení neuvádějí.

První číslo ještě nese název *Necenzurované noviny Ty rudá krávo*, od čísla 2 se slova v názvu začínají měnit. V záhlaví čísla 2 už čteme *Necenzurované noviny Rudé krávo*, od čísla 7 pak *Rudé krávo* v názvu zůstává spíše symbolicky a je graficky poněkud potlačeno. O příčinách, které ke změnám v názvu vedly, pak v čísle 2 informují sami redaktoři:

„Vážení čtenáři, jelikož jsme nepřisahali na "Kapitál", že za žádnou cenu nezměníme svůj název, jak to učinili kolektivisté z Rudého práva, naopak jsme od začátku prosili vás, čtenáře, abyste se spoluúčastnili na konečném znění názvu našeho časopisu, oznamujeme vám, že "konečné řešení ruděkravní otázky" se blíží, zároveň s pokročilou krystalizací názorových střetů "kolektivního vedení" naší redakce, i vaším přičiněním. Od dnešního čísla nastává bleskové převlečení kabátu z TY RUDÁ KRÁVO, na NECENZUROVANÉ NOVINY, pouze z piety zatím zůstane stále se zmenšující příbuzný středního rodu: "Rudé krávy". Začínáme tím naplňovat plán drtivé ofenzivy většiny příznivců našeho tisku, kteří jsou spokojeni se vším, krom názvu, a to z různých důvodů. Někdo poukazuje na to, že tak užitečné zvíře, jakým kráva bezesporu je, si nezaslouží tu urážku, být spojována s komunisty, bývalými komunisty a socialisty nedemokratického ražení, jiný tento vtíp pokládá spíše za vulgaritu, jež odrazuje slušné lidi. Mezi množstvím dopisů, které dostáváme, je i spousta návrhů na změnu názvu, a tak bychom mohli pokračovat dále. Změna, kterou si většina z vás přála, vás však nesmí mámit. Budeme Necenzurované noviny, nikoli však noviny nezávislé. Právě naopak. Naše bývalá "milá Rudá kravička" zůstane i nadále závislá na SVOBODĚ, DEMOKRACII, ANTIKOMUNISMU a INTELIGENCI SVÝCH ČTENÁŘŮ.

Vážení čtenáři, přátelé, děkujeme vám za vaši pomoc i spoluúčast na změně názvu i na obsahu našeho periodika. Věříme, že se z naší spolupráce ještě udělá nedobře pěkným pár protidemokratickým bývalým i současným silám. Do nového roku vám nepřejeme marku za 3,50, ani přemrštěné platy, protože víme, že něco takového může slibovat pouze komunista, populist a nebo šílenec, nýbrž vám přejeme vytrvalost při uskutečňování ekonomické přeměny a zdravý rozum při posuzování rozsáhlých levičáckých kampaní v tisku, rádiu a především televizi, neboť právě tam si kolektivisté - socialisté počínají Komunistickou stranou Čech a Moravy, Československou stranou

¹²² RADOSTA, Petr. Protikomunistický odboj. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 2, zvláštní číslo

sociálně demokratickou, pokračující Zemědělskou stranou, Socialistickou stranou, Stranou zelených atd. a konče Občanským hnutím, udrželi to hlavní, co nedemokratické mocenské síly vždy k prosazení svých cílů potřebují: informační monopol. A tak doufáme spolu s vámi, že všichni půjdeme volit a jako vzácný dárek si zvolíme jednu z demokratických stran, hnutí či seskupení. S pozdravem I RUDÉ KRÁVĚ PATŘÍ MÍSTO V DĚJINÁCH.“¹²³

Drobné odchylky v grafice titulní strany lze tedy pozorovat v číslech 1, 2, 6, v čísle 7 pak získávají N. N. zcela nový zevnějšek, ten se s drobnými odchylkami (týkají se obvykle záznamu a umístění slov Rudé krávo) drží ve všech ostatních vydáních (ukázky titulních stran na s. 50, 51, 52 tohoto textu). Motto „Komunista zůstane komunistou i kdyby trakaře padaly“¹²⁴ se drží v záhlaví všech čísel druhého ročníku.

V druhém ročníku prošla určitými změnami také vnitřní úprava N. N. Co do počtu stran N. N. v roce 1992 rostly. Čísla 1, 2, 3 mají 24 stran, číslo 4 tvoří určitou výjimku, protože je jakýmsi dvojvydáním dohromady s číslem 5, a má tedy 40 stran. Od čísla 6 mají N. N. obvykle stran 32, a to s výjimkou těch čísel, která přinášejí seznamy spolupracovníků StB (č. 13-15, 31-34) a s výjimkou čísel 11 (24 stran), 17 (24 stran), 18 (28 stran), 19 (20 stran), 20 (26 stran) a 22 (24 stran). Zvláštní číslo má 48 stran. Čísla 1-4, 11, 17-20 a 22 mají přílohu, obvykle v rozsahu osmi stran, výjimku tvoří čísla 18 s čtyřstránkovou přílohou, 19 s dvanáctistránkovou přílohou a 20 se šestistránkovou.

Cena N. N. v druhém ročníku se vyvíjela následovně: č. 1-12 stála 4,80 Kčs, č. 13-15, se seznamy spolupracovníků StB, se prodávala za 9,60 Kč, č. 16-30 opět za 4,80, č. 31 a 35 za 19,20, č. 32-34 stála 9,60 Kčs.

V případě druhého ročníku nebudu věnovat zvláštní kapitole periodicitě. V záhlaví všech čísel se uvádí, že N. N. jsou „zatím čtrnáctideník“¹²⁵. Početně to v podstatě odpovídá skutečnosti, pokud uvážíme, že 8, resp. 9 čísel z celkových 36 vyšlo mimo běžnou periodicitu – jednak jako seznamy spolupracovníků StB, jednak již zmiňované zvláštní číslo.

¹²³ REDAKCE. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 2 [cit. 2007-05-12], s. 1, 4. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn0292/obsah/3.htm>>.

¹²⁴ *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 1-35, s. 1

¹²⁵ V číslech 10-30 a 32-34 je slovo čtrnáctideník poněkud záhadně uvedeno s dvěma n.

Necenzurované noviny **TY RUDÁ KRÁVO**

Komunista zůstane komunistou i kdyby trakaře padaly

Ročník II Číslo 1 / 1992 (zatím čtrnáctideník)

Cena 4,80 Kčs

Toto číslo věnujeme Luboši Dobrovskému

Dvojdoměk podle Pitharta:
Kuchyně v českých zemích, jídelna na Slovensku

Dnes pomlouváme: Šabatu, Dienstbiera, známého brněnského chameleona primátora Hencla (dnes zrovna ODS), vnitřácký tandem Sokol & Zelenický, občanské hnutí, tentokrát v zastoupení Pithart, Burešová, Rychetský, Lis, Jičínský, dále prokurátory Gašparoviče, Richtera, Kříženeckého (ODVOLAT!), rudé odbory.

Dnes chválíme: Miloslava Marečka, demokratické poslance parlamentu, ODS Brno, Pravicový blok Hradec Králové, organizátory petice Právo na spravedlnost a kampaně proti zneužívání psychiatrie, občanské komise, svobodné odbory.

Z obsahu čísla: NOVÝ SEZNAM AGENTŮ STB (najděte si svého souseda!), Občanské komise volají SOS, Co týden dal, Levicový puč v havlíčkovobrodské policii!, Rudá záře nad Plzní, Kultura bez náhubku, Konfederace politických vězňů, Zneužívání psychiatrie.

Příloha: Komunismus = nacismus (jak hlasují vaši poslanci!), Šabata versus Cibulka o milión.

Vyzýváme všechny lidi ke spolupráci - pště nám!

Jaké si noviny oděláte, takové je budete mít!

Jsmo tady pro vás!!!

Půjčuj! Rozmnožuj!! Rozšiřuj!!!

Armáda parazitní organizace I. řádu

Je neuvěřitelné, co se ještě stále dnes děje v naší armádě! Kritika armády, která se objevila na stránkách téměř všech novin v minulém roce, byla velice správná, zasvěcená a cílená. Co se však stalo po této kritice? Nic!!! Kritici si ulevili a ti příslušníci armády, kteří si dovolili projevit nesouhlas s přetrvávajícími bolševickými strukturami (byli to většinou mladí vojáci z povolání, kteří neměli vazby na staré bolševické mafie) odhalili svůj názor - a byli jednoduše z armády vyhozeni! Kdo tedy řídí a ovládá кадровou politiku v naší armádě? Když se podíváte na složení štábu a různých vojenských správ, insti-

tucí a ústavů včetně VLA (Vojenská lékařská akademie), VLVDÚ (Vojenský lékařský, výzkumný a doškolovací ústav) v Hradci Králové a ÚVN (Ústřední vojenská nemocnice), VÚHEM (Vojenský ústav hygieny a epidemiologie), ÚLZ (Ústav leteckého zdravotnictví) v Praze, vidíte, že na vedoucích místech jsou stále titíž komunisté, kteří 30 let normalizovali a vysloužili si vysoká vyznamenání a hodnosti za příkladné budování "socialistické vlasti". V Hradci Králové existují např. dva početné velké vojenské ústavy: VLA a VLVDÚ. Počet absolventů ve VLA vzhledem k počtu pedagogů (v hodnostech

plukovníků a generálů) včetně jejich pomocného personálu, je v obrovském nepoměru - to snad nemá nikde obdoby. Co dělají? Koho vlastně vyučují? Je načase, aby se tato nadhytečná instituce podstatně změnila, nebo zrušila. Totéž se týká VLVDÚ - rovněž naprosto nesmyslný podnik. Každý vojenský lékař půjde na školení, doškolení a zvýšení kvalifikace spíše na civilní lékařskou fakultu než do VLVDÚ, jehož odborná úroveň byla vždy pochybná. Přes tyto skutečnosti si bývalí komunisté vypisují různé "výzkumné"

pokračování na straně č. 10

Titulní strana Necenzurovaných novin Ty rudá krávo, 1992, roč. 2, č. 1

Necenzurované noviny

RUDÉ KRÁVO

Komunista zůstane komunistou i kdyby trakaře padaly

Ročník II Číslo 2 / 1992 (zatím čtrnáctidenník) Cena 4,80 Kčs Toto číslo věnujeme "Profesoru" Františku Janouchovi

Komunismus je skvělá teorie.

Neštěstí spočívá v tom, že se dala uskutečnit.

Ephraim Kishon

Dnes pomlouváme: * Valtra Komárka * Kořínkovou * Tomáše Šokola * F. Janoucha * Uhdeho * Rychetského * ministerstvo komunistické nespravedlnosti * soudruha Dlouhého * rudou mafii na právnické fakultě v Brně a pedagogické v Plzni * kvality čs. rážovoučké novinářské scény * elitáře ODA na spanilé jízdě (tentokrát pánské) *

Dnes chválíme: * Jiřího Wonku * Johna Boka * Petra Placáka * občanské komise * Jiřího Kohúta - bývalého místopředsedu SPR-RSČ * KAN Plzeň * Antikomunistickou Alianci * Jiřího Kubíka - Republikánská unie Plzeň *

Z obsahu tohoto čísla: * agent "spolužák" - nejlepším přítel Valtra Komárka * Chtěl jste to konkrétně ministře * Jak to vidí exil * Tiší společníci II. * vzpóra na fakultě

Vyzýváme všechny lidi ke spolupráci - pište nám!

Jaké si noviny uděláte, takové je budete mít!

Jsme tady pro vás!

Půjčuj ! Rozmnožuj !! Rozšiřuj !!!

Vážení čtenáři,

jelikož jsme nepřisahalí na "Kapi-tál", že za žádnou cenu nezměníme svůj název, jak to učinili kolektivisté z Rudého práva, naopak jsme od začátku prosili vás, čtenáře, abyste se spoluúčastnili na konečném znění názvu našeho časopisu, oznamujeme vám, že "konečné řešení ruděkravní otázky" se blíží, zároveň s pokročilou krystalizací názorových střetů "kolektivního vedení" naší redakce, i vašim přičiněním. Od dnešního čísla nastává bleskové převlečení kabátu z TY RUDÁ KRÁVO, na NECENZUROVANÉ NOVINY, pouze z piety zatím zůstane stále se zmenšující příbuzný středního rodu: "Rudé krávy".

pokračování na straně 4

PRAVDA JE KYSELÉ JABLKO

Motto: Je lepší mít kámen za podušku než mnohé vidiny

(Robinson Jeffers)

Dne 10. 12. 1991 se měly projednávat dvě žaloby, v nichž byli obviněni dva státní lidé, odpůrci totality: "Vězeň svědomí" Petr Cibulka a John Bok. Prvního obvinil ministr bez rezortu, známý "všudybud", který byl v padesátých letech v komisi, jež vyhazovala nepohodlné studenty ze studia, soudruh Jaroslav Šabata. Druhého obvinila ministryně "nekontroly" pí. ing. Květoslava Kořínková, CSc. Zahájení soudních projednávání proběhlo s neobyčejnou hbitostí v několika týdnech od podání žalob. To znázňuje také již proto, že štvavý Špigl za své pomluvy čeká na tento úkon podstatně déle. Oba žalobci přitom nejsou nikterak neskromní a jako praví

plutokraté, navýšili na velké pentze, požadují Jaroslav Šabata milión, z toho půl miliónu od denku Metropolitan a pí. Kořínková od Johna Boka pouhých 100 000 Kčs. Dle svědků se prý tvářila velice zklamaně, když v té době nezaměstnaný John Bok se k soudnímu projednávání nemohl dostavit, protože musel ošetřovat svoji nemocnou třiatnou ženu a postarat se o malou dcerku. Tato situace sama již mluví za vše. K tomu ještě přidejme, že tíží ministři, kteří schválili jako odškodnění pro politické vězně za jeden rok strávený v uranových dolech 30 000 Kčs, požadují pro svoji uraženou ješitmost částky jdoucí do statisíců a miliónů.

O ostudném zahájení soudního procesu Šabata kontra Cibulka, ve kterém

pokračování na str. 4

Titulní strana Necenzurovaných novin Rudé krávo, 1992, roč. 2, č. 2

Komunisti zůstanou komunistou i kdyby traktare padaly — Ročník II Číslo 7/1992 (patnáctidenník) Cena 4,90 Kčs

NECENZUROVANÉ NOVINY RUDÉ KRÁVO 07

Když se po listopadu 89 pokusil o sebevraždu jeden z bolševických vlezločinců, soudruh Kapek, prezident Havel se za ním hned vypravil, aby mu jeho úmysl rozmluvil. Když nám tady ale před očima tak nelidsky strádá a každý den může už i umřít objekt bolševické zvěle předlistopadové i polistopadové Miloslav Mareček, bylo by zřejmě jaksi pod úroveň "JEHO PREZIDENTSKÉ VYSOSTI" vypravit se také za ním.

Antonín Bláhovůbek

CAUSA KORINKOVA — BOK POKRAČUJE strana 4	ODCIZENOST korektní přirozenému právu strana 5
--	--

UŽ JE TO TADY
druhá část publicistického díla Miloslava Marečka - 15 & 30

spory Miloslava Marečka
strana 8 & 12

noví PALACHOVÉ UMÍRAJÍ strana 17 & 18	SMĚRUJEME K DEMOKRACII
--	--------------------------------------

komunistická
MAFIE
na institutu fmv

John Bok:
...Pane prezidente, nelze být lidovým prezidentem. Lze být pouze dobrým, nebo špatným prezidentem.
Dobry prezident, i přes veškeré oslavování národem, je schopen být osobností, která nedělá levné politické tanečky a přitom je na straně občana proti partajím.
Mesaryk byl dobrým prezidentem, neboť nepřestal být dobrým občanem. Mám obavy, že Vy, pane prezidente, jste občanem přestal být...
STYDÍM SE ZA VÁS, PANE PREZIDENTE
z otevřeného dopisu
prezidentovi republiky
strana 2

VYZÝVÁME VŠECHNY LIDI KE SPOLUPRÁCI - PIŠTE NÁM I
JAKÉ NOVINY SI UDĚLÁTE, TAKOVÉ JE BUDETE MÍT I
JSME TADY PRO VÁS !!!

PŮJČUJ! ROZMNOŽUJ! ROZŠÍŘUJ!

Titulní strana Necenzurovaných novin Rudé krávo, 1992, roč. 2, č. 7

3.1 Tiráž

Redakční podmínky N. N. se v roce 1992 oproti prvnímu ročníku zřejmě poněkud zdokonalily. Z tiráže jednotlivých čísel se dozvídáme, že si redakce mohla dovolit kromě žurnalistů a grafiků také dvě administrativní pracovnice a měla také svého redaktora pro Slovensko – Vladimíra Pavlíka.

Od čísla 20 z tiráže definitivně mizí podtitul *Rudé krávo*, ačkoli na titulní straně zůstává. *Necenzurované noviny* jsou stále „samizdat vycházející tak často, jak peníze, energie, čas, počet vašich článků a sametová mafie dovolí. Vydává ve spolupráci s Hnutím za občanskou svobodu, Antikomunistickou aliancí a Mírovým klubem Johna Lennona nadace Nezávislé informační a tiskové centrum na podporu demokratických iniciativ. Sestavuje stále se měnící kolektiv šéfredaktorů – Luboš Vydra, Eva Vidlařová, Luděk Šišák, Jitka Studničná, Petr Placák, Pepíno Maraczi, Jarmila Kudláčková, Jiří Kubík, František Kostlán, Bedřich Karel, Miroslav Durdil, Petr Cibulka, Pavel Blažek a mnozí další... Grafická úprava Mirojanu Neanu se spolupracovníky, kteří se náhodně sešli. Ke zboljševizovaným soudům, tentokrát sametářským, bude za redakci chodit Petr Cibulka (šéfredaktor), protože tyto soudce zná ještě od minula. Pokud by se mu náhodou z toho udělalo špatně, nahradí ho František Kostlán (zástupce). Administrátorky: Marcela Járková a Claudie Nikolajenková, tel. (02) 22 30 02. Mágové redakce: Kateřina Volková a Eva Vidlařová, tel (05) 75 87 60 – nemožné na počkání, zázraky do tří dnů. [...]“¹²⁶

Ve výčtu šéfredaktorů se během roku 1992 vystřídal řada jmen, některá zůstala jen v několika číslech, jiná déle. Byli to např. Jana Lorencová, Jarmila Kudláčková, Jan Kyselý, Pavla Grünthalová ad. Změny se děly i v řadách grafiků N. N. Mirojanu Neanu se sice jako grafik držel po celý ročník 2, jeho spolupracovníky byli v některých číslech např. Míkoláš Chadima, Jakub Fachtna a Kamil Machen.

¹²⁶ *Necenzurované noviny* : *Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 20, s. 25

3.2 Grafická úprava

3.2.1 Titulní strana

Změny v grafice N. N. jsou nejmarkantnější v oblasti titulních stran. Přejít ke zcela nové grafické tváři v čísle 7 jsem již popsala výše. Z horizontálního členění se částečně přešlo na členění vertikální. Záhloví N. N. je tedy přemístěno do levého sloupce opticky půlícího celou titulní stranu (na výšku).¹²⁷ N. N. tak sice získaly zevnějšek možná na první pohled propracovanější či profesionálnější, nejsem si ale jistá, jestli to nějak přispělo k funkčnosti či přehlednosti titulní strany (srovnej na s. 49-50 tohoto textu).

Od čísla 7 tedy z první strany mizí články, v pravé části listu je pouze výběr titulků a odkazy na strany, kde čtenář jednotlivé texty najde.

Zároveň se změnou grafiky zrušily N. N. dedikace v záhlaví (viz kapitola 2.4.1 tohoto textu), z titulní strany také od č. 7 mizí kresby a kreslené anekdoty. Do čísla 17 na titulní straně obrázky nebo fotografie chybí, poté se tu pravidelně objevují černobílé fotografie proměnlivé velikosti i kvality. Tyto snímky určitým způsobem nahrazují zrušené dedikace, protože je na nich vždy někdo, komu je uvnitř čísla věnován rozsáhlejší materiál nebo celá příloha. Např. Michael Kocáb (č. 11, 18), Jan Ruml (č. 22, 28), Miloslav Mareček (č. 20), Vladimír Škutina (č. 24), Vladimír Mečiar (č. 25), Václav Benda (č. 27) a další.

Kromě záhlaví se na titulní straně pravidelně (od č. 1 do č. 35) vyskytuje ještě heslo „Půjčuj! Rozmnožuj! Rozšiřuj!“¹²⁸, a to zcela vpravo dole.

3.2.2 Vnitřní úprava

V průběhu druhého ročníku se vnitřní úprava N. N. postupně zkvalitňovala (do jisté míry) a stabilizovala. Jisté výkyvy lze pozorovat ještě přibližně mezi prvními deseti čísly. Grafika však ani v roce 1992 čtenářům N. N. příliš nepřispěla k příjemnému počtení. Rozsáhlé texty se stále tisknou malými písmenky, často navíc na tmavším (např. šedém) podkladě, což čtení ještě více znesnadňuje.

¹²⁷ Podobně umisťoval po určitou dobu své záhlaví např. týdeník *Respekt*.

¹²⁸ *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 1-35, s. 1

Stále řidčeji narážíme na nepřehledné rozčleňování textů do více stránek, pokud se článek nevešel na jedinou stránku, je pokračování obvykle hned na straně následující. Opačně je tomu např. v čísle 6, kdy článek Zapal dům, setni strom, zabij sebe¹²⁹ ze strany 7 a článek Ctihodná společnost ze strany¹³⁰ 7 pokračují oba až na straně 30. Podobně je tomu i v čísle 7, kdy text Miloslava Marečka Už je to tady¹³¹ ze strany 15 navazuje až na třicáté straně, a v čísle 8, kde text Ondřeje Neffa dějnotvorné vrásnění¹³² ze strany 9 pokračuje na straně 11.

Z celé řady čísel druhého ročníku graficky vyčnívá také dvojčíslo 4-5. Jednak počtem stran (40), jednak jakousi výtvarnou ambicí, kterou celé vydání zavání. Nejvýraznější je to u grafického zpracování titulků – bývají položeny vertikálně, podél článku, nikoliv nad ně, jak je obvyklé, písmena jsou jakoby hravě namátkou kladena zrcadlově, diakritická znaménka neleží nad písmeny, ale jsou všelijak zakomponována do nich. Tato zdobnost nebo inovativnost je však bohužel často na úkor čitelnosti. Malou ukázkou z čísla 4-5 uvádím na následující straně. Co se týče grafického členění do rubrik, vyskytuje se spíše nepravidelně. Tzn. rubriky v N. N. jsou, nemají však v jednotlivých číslech vyčleněno pevné místo ani grafickou podobu. Vyskytují se také bez jakékoli pravidelnosti, spíš nahodile. Z prvního ročníku přetrvaly rubriky Ty ty ty – ty Rudá krávo (č. 1, 2, 3, 4, 10, 22), Galerka nejhledanějších zločinců (vždy na poslední straně výtisku), Jak to vidí exil (č. 2, 3, 4, 8, 9, 20, 22, 24, 27, 29, 30) a Amnesty International (č. 7, 10, 18, 21).¹³³

K novým rubrikám, které se udržely v roce 1992, patří např. Směřujeme k demokracii? (č. 4, 6, 7, 8, 9, 10), kde se František Kostlán obvykle dobere závěru, že k demokracii nesměřujeme, protože na důležitých místech ve státě sedí „bolševici“ a „estébáci“ a že důležité věci v republice nefungují, jak by měly. Na pomezí rubriky a textu na pokračování jsou texty označované Už je to tady a jejichž autorem je v drtivé převaze Miloslav Mareček (č. 6, 7, 8, 9, 10, 17, 30). I on se ve

¹²⁹ VACULÍK, Jan. Zapal dům, setni strom, zabij sebe. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 6, s. 7, 30

¹³⁰ CK. Ctihodná společnost. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 6, s. 8, 30

¹³¹ MAREČEK, Miloslav. Už je to tady. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 7, s. 15, 30

¹³² HROMÁDKOVÁ, Alena. Ondřeje Neffa dějnotvorné vrásnění. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 8, s. 9, 11

¹³³ Viz kapitola 2.3.2 v tomto textu

Honza Honner, člen transnacionální radikální strany a člen sekretariátu asociace radikálů za SPOJENÉ STÁTY EVROPSKÉ.

Jedna z politických hyen (řečeno slovy generálního prokurátora Brunnera), neboť právě on, jako jeden z mála, zprostředkovává

panu Marečkovi kontakt se světem. "Mý z pomoci panu Marečkovi v vyřídění žádný politický kapitál nemůžeme. Ani kdybychom chtěli."

To už je obsaženo v samotném názvu, takže není co řešit. Ale. Byl jste u pana Marečka právě v den, kdy k němu dorazil poslanec ČNR, Petr Kozánek. Jak vše probíhalo?

"Nebyl jsem tam naštěstí sám, byl tam i Vladimír Barák, jeden z brněnských čtveřice, střídající se v pomoci. Kozánek přijel předat panu Marečkovi dopis od Brunnera. Vrazil nohu do dveří a dost arogantně se dožadoval rozhovoru s Milou. Nám přikázal opustit prostor. Ačkoli se dožadoval rozhovoru mezi čtyřma očima, jeho řev musela slyšet celá ulice. Z celého jeho výstupu máme pocit, že pana Marečka přijel rozrušit".

Inu, zdá se, že slova o politickém byenismu nebyla už tak od věci, jen osoby bude třeba dosadit jiné.

Kyjov, 9. 2. 1992
J. K.

30 Necenzurované noviny
RUDÉ KRÁVO 47 1992

47. den OHLADU

Odjíždíme opět do Kyjova, přes (nebo právě proto) varování ČSTK, že pan Mareček už nikoho nepřijímá. Při plné duševní aktivitě autorizuje rozhovor (otřísťen na str. 22). Omezujeme se jen na nejdůležitější otázky, neboť únava je patrná.

Váš první požadavek byl původně formulován jinak - v podstatě byste se spokojil s informacemi z průběhu řešení. Proč jste ho změnil? Odpověď se skrývá v mém prohlášení ze 4. 2. 1992. (...) svůj první hladovkový požadavek, týkající se dosavadního šetření GP ČSFR, pak vzhledem k bezprecedentnímu vyřízení vět logicky nahrazení požadavkem o zjednání nápravy.)

Jinými slovy - prokuratura opět chybovala, neboť vynesla konečný verdikt, ačkoli jste nic takového nežádal. Už vůbec ne uzavření případu na základě nedostatečného šetření. Jistě. Ale to usnesení (o odložení - pozn.red.) bylo vadný po všech stránkách.

Co bylo obsahem osobního dopisu generálního prokurátora JUDr. Brunnera, který vám předal poslanec ČNR Kozánek, coby listoně nejvyšší žalobce? Bezpředmětné evazy. Navíc neakutně trapný.

To ovšem vysvětluje, proč prokurátor odmítl obsah tohoto dopisu redaktorovi Vybítkovi prozradit. Brunnerova servilní litace, že o b ě m a (rozuměj jemu a panu Marečkovi) jde o stejnou věc vybilí k otázkám: Proč jste tedy, pane generální prokurátore, dosud nezahájil trestní stíhání komunistických zločinců? Nebo či snad někdo vám v tom překáží? Vyčerpali jste všechny vám dostupné běžné prostředky, aby spravedlnost bylo učiněno zadost? Jestliže ano, tak proč jste, pane Ludvíku Brunneru, dosud nezahájil protestní hladovku?

Kyjov, 9. února 1992
Jarmila Kudláčková

Michal Šimek, evangelický vikář z Kyjova, je asi v nejtěsnějším kontaktu s p a u e m M a r e č k e m . Téměř nespí, krom jiného informuje, faxuje, telefonuje... V jedné z kritických chvíl jsi přý volal panu prezidentovi?

"Pouze jsem se spojil s prezidentskou kanceláří, kde mně slíbili, že mě spojí do Lán. Říkali však, že je to možné pouze vyslačkou přes operačního důstojníka. Později jsem se ale dozvěděl, že přímé linky existují, doposud je však neznám."

"S prezidentem mě nakonec nespojili, protože ležel s vysokými horečkami a na radu jeho osobního lékaře neměl být ničím rušen."

Proč jsi se kontaktoval s prezidentem?

"Zdálo se mně, že Milův stav se den ode dne zhoršuje. Chtěl jsem pana prezidenta upozornit na vážnost situace".

To ale prezident nemůže přece nevědět.

"Chtěl jsem ho také požádat, aby využil své pravomoci a odvolal generálního prokurátora ČSFR JUDr. Gašparoviče, neboť on jej do funkce jmenoval. Nový prokurátor by pak mohl celou věc vyřídit nezaujatě".

Doufám, že pan vikář nebyl rovněž zahrnut mezi politické hyeny. I když, kdo ví. Je to přece jen křesťan...

Kyjov 9. 2. 1992
J. K.

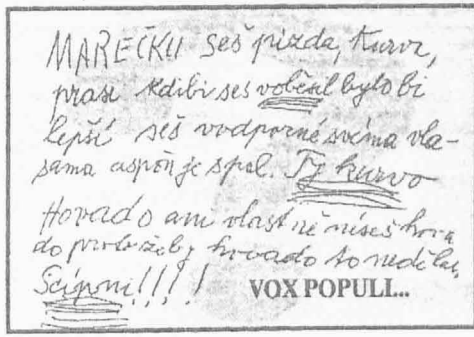
Nikoli beze smutku, zato však beze strachu z hačvu mocných či výsměchu pseudointelektuálních cyniků poukážu na ostudné počínání těch, kterých se martyrium Miloslava Marečka týká nebo týkat mělo.

Tupost, se kterou se valná část novinářské obce chopila jeho případu, je neodpustitelná. Pokud vůbec neměla, zjevně volání po spravedlnosti zredukovala na sobecké zájmy nějakého zatvrzelého psychopata, čímž ovládla a zmanipulovala veřejné mínění, již tak utápějící se v kalných vodách bezpráví. Není divu. Je-li zákon v rozporu s morálkou, neřku-li spravedlností, a takové zákony tu byly, mohl si občan vybrat: Mezi otupěním až ztrátou smyslu pro morálku či nakonec nepotřebou něčeho takového vůbec anebo ztrátou respektu k takovým zákonům a v důsledku toho jejich porušováním.

S bezednou propastí, zející mezi právem a bolševickými zákony stvořenými k legalizaci vlastních zločinů se, zaplat' Bůh, nesmířil jen on sám.

NENÍ AAASAMAAA

K víc než stovce řetězových hladovkářů přibývají další: "Má-li zemřít on, nestojí nám za to žít také," říká matka tří dětí, Sylvie Setlákova a Pavel Kapustík z Prahy, z Havlíčkova Brodu zahájil hladovku Josef Štochl, z Třemošné u Pízně Jindřich Kolář mladší. Hladovku Miloslava Marečka chce na sebe převzít šestačtyřicetiletá Marie Šrámková z Janovic nad Úhlovou, která za jeho požadavky hladoví od 27. ledna a zároveň ho prosí, aby přijal péči lékařů. Ochotni třeba i zemřít, chtějí dokázat zvrácenost představ budovat právní stát s lidmi, kteří prokletí totalitním myšlením, hájí neobhajitelné. Beze studu, pocitu nebezpečí, s tichým pozehnáním. Skličující vědomí z dob dřívějších, že nikoli zákon, kterých se oba nejvyšší státní žalobci prokazatelně dopustili? Není tato beztrčnost pro demokracii úděsnější precedens než hladovějící po právu? Není Vaše mlčení, pane prezidente, ze všeho nejúděsnější?
J.K.

svých rozsáhlých úvahách většinou dobere toho, že současné poměry nejsou o moc lepší než v dobách komunismu.¹³⁴

Postupnou profesionalizaci práce grafiků lze pocítit i v tom, že se v roce 1992 nemuseli z technických důvodů nebo z důvodů časové tísně či nedostatku pracovních sil omlouvat za výpadky v sazbě. V celém druhém ročníku N. N. jsem našla jen 3 omluvy nebo tiskové opravy, z toho dvě se týkaly obsahu textů¹³⁵.

3.2.3 Fotografie a kreslený humor

Spočítat všechny fotografie v druhém ročníku N. N. už není tak jednoduché jako v ročníku předchozím, kdy jich nebylo ani 30. Namátkou - v čísle 1 není žádná, v čísle 6 nalezneme 7 snímků, v čísle 12 je 12 snímků, v čísle 18 napočítáme 17 snímků, v čísle 22 deset a v čísle 28 více než dvacet. Některá čísla jsou tedy na fotografie bohatší, jiná chudší, co do formátu a kvality snímků lze pozorovat rovněž výkyvy, a to i v rámci jediného čísla. Je tedy problematické zhodnotit, které číslo bylo z hlediska použitých fotografií nejzdařilejší a které méně zdařilé.

Mění se charakter nebo funkce snímků – přestávají být neurčitě ilustrativní, často se vztahují ke konkrétním textům, v několika případech zachycují konkrétní situace a události, a mají tedy určitou zpravodajskou či dokumentární hodnotu.

Většina fotografií je však uvedena anonymně. Snímků opatřených jménem autora nebo zdrojem je ve druhém ročníku více než 50. V roce 1992 pro N. N. fotografovali Roman Lohniský, Karel Hladký, Aleš Uhlíř, Tomáš Štanzel, ČSTK, Jaroslav Válek, Luboš Vydra, Igor Sefr, Zdeněk Merta, Ladislav Vavřík, David Kraus a Pepíno Maraczi.

Kreslených anekdot je v roce 1992 v N. N. ve srovnání s fotografiemi méně. Celkově jich je kolem 150, z toho zhruba u stovky je uveden autor.¹³⁶ V 35 případech

¹³⁴ Podrobněji k Miloslavu Marečkovi v kapitole věnující se obsahu 2. ročníku N. N.

¹³⁵ „V článku Lustrácie po slovensky jsme mylně uvedli, že Rezső Szabó, člen hnutí Spolužitie, je členem Maďarského křesťanskodemokratického hnutí (MKDH). Čtenářům i MKDH se tímto omlouváme.“ Omluva. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 6, s. 31

„V článku Jeden lidský osud, publikovaném v NN č. 22, došlo z důvodu neúplných informací k částečnému zkreslení faktů. [...]“ Oprava. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 26, s. 2

¹³⁶ Tyto počty se zhruba shodují i s počtem kreseb v předchozím ročníku. Viz kapitola 2.3.3 tohoto textu.

je to Věroslav Mach, ve dvanácti Petr Vránek, v devíti Jan Honner, v sedmi Radek Stejskal. Ostatní autoři jsou ve druhém ročníku zastoupeni méně než pěti kresbami. Jsou to např. Josef Bílek, Pavel Kaňka, Josef Brožek, Edmund Orián, Miloš Vlasák, Zdeněk Jemelka a další. V jednotlivých číslech jsou anekdoty rozmístěny nepravidelně – např. čísla 4, 6, 7, 28 jsou zcela bez kreseb, v číslech 3, 9, 10, 24 je po jedné anekdotě, v čísle 26 je jich 22, v čísle 22 a 19 je po patnácti obrázcích atd. Anekdota jsou orientovány týměž směrem jako v předchozím ročníku – je to snaha o aktuální politickou satiru na poměry v posttotalitním státě.

3.3 Obsah

Obsahově či tematicky se N. N. v roce 1992 příliš neliší od prvního ročníku. Dá se říci, že jednoznačně pokračují ve směru, který si vytklý v úvodním prohlášení v 3. čísle prvního ročníku (viz kapitola 2.4 tohoto textu). Otevřeně se pouštějí do kritiky médií, politiků, politických stran (tentokrát se však terčem kritiky stávají i média či strany, které byly v předchozích číslech chváleny), státních orgánů a poměrů v zemi, využívají k tomu stejných nebo podobných prostředků jako v předchozích číslech.

3.3.1 Kritika velkých politiků

Čísla 1 až 6, tedy čísla ve starší grafické podobě, jsou dedikována těmto osobnostem: Luboši Dobrovskému (č. 1, v letech 1990-1992 ministr obrany, poté vedoucí Kanceláře prezidenta republiky a velvyslanec v Rusku), Františku Janouchovi (č. 2, český jaderný fyzik, zakladatel Nadace Charty 77), „firmě Brunner a Gašparovič“ (č. 4-5, Ludvík Brunner – generální prokurátor ČR, odvolán v roce 1992, Ivan Gašparovič – v letech 1990-1992 generálním prokurátorem ČSFR, dnes prezident Slovenské republiky), Jitce Malíkové (č. 6, lékařka z Cetechovic nedaleko Kyjova, připojila se roku 1992 k hladovce Miloslava Marečka) a Miloslavu Marečkovi (č. 3, dělník z Kyjova, který se v letech 1991 a 1992 proslavil držením údajně 95 dnů trvajícím hladovky na protest proti beztrestnosti osob, které ho před dokem 1989 pronásledovaly kvůli jeho údajným protistátním aktivitám).

V této souvislosti je třeba podotknout, že posledně jmenované osoby – Miloslav Mareček a Jitka Malíková – si věnování nezasloužily za své zločiny, pakty s komunisty a StB. Jejich chování naopak N. N. hodnotí vysoce kladně, staví je v podstatě jako protipól k prohnilým typu Ruml, Havel, Pithart, Sládek atd. Kauze Miloslava Marečka a jeho legendární hladovce jsou v roce 1992 v N. N. věnovány desítky stran, podrobněji se k tomuto tématu vrátím níže.

Ačkoli od 7. čísla chybí v záhlaví N. N. dedikace konkrétní osobnosti, nepřestávají kritizovat přední politiky na domácí scéně, v jejich textech se však na rozdíl od roku 1991 objevují a opakují nová jména – např. Michael Kocáb, Jan Kavan, Miroslav Mečiar, Jan Ruml a další. Ta stará z prvního ročníku však v žádném případě nemizí, takže i nadále narážíme na texty věnované Václavu Havlovi, Valtru Komárkovi, Petru Pithartovi atd. Stejně jako u prvního ročníku platí, že jmenovaným osobám jsou v jednotlivých číslech věnovány kritické materiály různého rozsahu a v různém počtu, kritizuje se v nich jak jejich soudobá práce, tak činy předrevoluční. Obvykle se o nich píše v souvislosti s aktuálními událostmi ve státě – kritizuje se např. podezřelé jednání Fr. Janoucha v kauze nákupu nákladného Gamma nože pro nemocnici Na Homolce v Praze¹³⁷, např.:

„Brněnská pobočka Ligy proti rakovině veřejně zpochybňuje ekonomičnost nákupu Gamma nože, který je "darem" Nadace Charty 77 pro nemocnici Na Homolce (bývalý SANOPZ). Proto se dne 29.11.91 uskutečnilo na ministerstvu zdravotnictví ČR jednání odborníků o uvedené problematice, které bylo zakončeno dohodou o vydání společného prohlášení pro tisk. Prohlášení bylo ale předáno zástupci nemocnice Na Homolce do tisku, aniž byla Liga s jeho obsahem seznámena. Proto jsme se rozhodli poskytnout veřejnosti příslušné informace sami.

Účastníci jednání se m.j. shodli, že: - Gamma nůž, vyráběný jen švédskou firmou Elektra, je sice na vysoké technické úrovni, jde však o úzce specializovaný ozařovací přístroj, je potřebný pro omezený počet nemocných s cévními mozkovými anomáliemi a některými vybranými mozkovými nádory - v naší republice tedy pro cca 150 případů ročně. V experimentálním studiu je ozařování některých neurologických chorob.

- Při nákupu došlo k závažným chybám. Nebyli konsultováni odborníci z oboru radioterapie, kterých se provoz Gamma nože bezprostředně dotýká, a nebylo vůbec uvažováno o ekonomičtější variantě, tj. nákupu moderního lineárního urychlovače, jež stejně jako Gamma nůž umožňuje stereotaktické

¹³⁷ Např. PALLAS, Jiří, Janouchova nadace. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 2, s. 18, VAGUNDA, Václav. Fakta o Gamma noži. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 2, s. 19

ozařování mozku - X nože. Na rozdíl od něho je však univerzální, takže by jím mohlo být navíc léčeno ročně až kolem tisíce nemocných s nádory kteréhokoli orgánu. Přitom je o cca 50 miliónů Kčs levnější a provozní náklady jsou u obou přístrojů zhruba shodné.

X nůž mohl tedy být pořízen za cca polovinu sbírky "Nůž pro život" i bez finančních prostředků, jež ve Švédsku zajišťuje Nadace Charty 77, resp. prof. František Janouch, který celou akci inicioval. Nelze souhlasit ani s jeho neodbornými formami propagace, kdy např. stereotaktické ozáření vydává za operační výkon a již druhý den hovoří o uzdravení nemocného. Přitom úspěšnost léčby není zdaleka stoprocentní. Přístroj nepovažujeme za "dar" pro naši veřejnost, neboť ta je štědrým spoludárcem. Komerční využití Gamma nože v rámci východní Evropy je za současné situace víc než sporné.

Samotná sbírka "Nůž pro život" je vysoce humanitární akce, ale nelze mlčet k neefektivnímu využití nashromážděných finančních prostředků.¹³⁸

Michael Kocáb je v N. N. označován za spolupracovníka StB a je zpochybňována „čistota“ jeho zásluh při odchodu sovětských vojsk z našeho území. Např.:

„Ve druhé polovině roku 1989 se na čs. scéně objevila nová iniciativa zvaná MOST. Tvořili ji redaktor svazáckého časopisu Mladý svět Michal Horáček a hudebník Michael Kocáb, který v roce 1983 na přání StB ukončil (jako její vedoucí) činnost rockové skupiny Pražský výběr. Sepsali prohlášení, se kterým se prostřednictvím rezidenta StB Oskara Krejčího obrátili na předsedu federální vlády Ladislava Adamce. První setkání MOSTu s Adamcem se uskutečnilo, údajně náhodou, ve foyeru Nové scény ND v září 1989. Po 17. listopadu tato iniciativa zprostředkovala kontakt mezi Ladislavem Adamcem a Václavem Havlem (setkání O. Krejčí-MOST - 18. 11. 1989 a následně s Adamcem). Zatímco Michal Horáček sepsal své paměti protagonisty sametové revoluce a začal se věnovat byznysu (sázková kancelář FORTUNA - už dlouho před listopadem byla černá sázková kancelář v Chuchli pod kontrolou StB), nastoupil Michael Kocáb dráhu politika. Zasadil se o brzký odchod sovětských vojsk za sovětských podmínek a stal se tak rázem miláčkem davů. Tato jeho zásluha však poněkud pobledne, když zjistíme, že to byl právě Kocáb, kdo vehementně prosazoval prosovětskou tzv. nultou variantu při majetkovém vyrovnání mezi Československem a bývalým SSSR, která je přímo výsměchem skutečnosti, že jsme byli 20 let SSSR okupováni a rabováni ("nultá varianta" znamená, že nikdo nikomu nic neplatí a čs. strana se navíc

¹³⁸ VAGUNDA, Václav. Fakta o Gamma noži. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 2 [cit. 2007-05-14], s. 19. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn0292/obsah/32.htm>>.

zavázala jenom letos dodat do Ruska zdarma stavební materiál za 300 mil. korun na výstavbu bytů ruským důstojníkům!). [...]“¹³⁹

Politika ministerstva zahraničních věcí v rukou Jiřího Dienstbiera je podrobně rozebrána např. v osmistránkové příloze č. 11, sestavil ji Dušan Šimek. Je však také předmětem textů např. v č. 12.¹⁴⁰ Ukázka :

„Na federální ministerstvo zahraničních věcí a na ministra Jiřího Dienstbiera se po celou dobu jeho působení v této funkci snáší tvrdá kritika. Nejenom pro jeho pojetí československé zahraniční politiky, které se paradoxně ozývá z levice i pravice politického spektra, ale především pro personální politiku, která se na ministerstvu uplatňuje. Ve veřejnosti panují nejrůznější dohady o infiltraci naší diplomatické služby bývalými příslušníky československých tajných služeb a tajnými spolupracovníky KGB i StB. [...]“¹⁴¹

Vedle Vladimíra Mečiara, Valtra Komárka, Miroslava Sládka, Jana Rumla a dalších je však stálíci N. N. Václav Havel. Z kritických materiálů nasměrovaných vůči jediné osobě a jejímu konání je v roce 1992 nejvíce právě těch věnujících se Václavu Havlovi. Je to jednak řada otevřených dopisů¹⁴² z nejrůznějších stran, jednak řada článků reflektujících jeho postoje a činy. Např.:

„V posledních týdnech předvedl Václav Havel smutnou ukázkou toho, jak se z nezávislého, kriticky myslícího intelektuála může stát člověk, který už zřejmě není schopen prorazit slupku, vytvořenou kolem osoby prezidenta a volně se rozhlédnout.

V Hovorech z Lán (24.11.) reagoval Václav Havel na kritiku, která mu vyčítala, že je od něj nefér kritizovat parlament za neschopnost, když on sám má na dnešní státoprávní krizi též svůj podíl, těmito slovy: "Jsem přístupný jakékoli sebereflexi, kritice, nicméně ty, kteří říkají, že jsem patovou státoprávní situaci způsobil já, bych rád požádal o konkrétnost. Kdy a jak? Mně by to velmi pomohlo, ale nikdo mi nic neřekl."

Neslyšel jsem, že by někdo svaloval patovou státoprávní situaci na prezidenta, jen, že měl na ní svůj podíl. Havel se ptá, kdy a jak, nikdo mu nic neřekl! Jako kdyby už rezignoval na vlastní úsudek.

¹³⁹ PLACÁK, Petr. Malý Muk. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 11 [cit. 2007-05-14], s. 3. Dostupný z WWW:

<<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn1192/obsah/6.htm>>.

¹⁴⁰ KOSTLÁN, František. Jsem politikem středu, ať je střed kdekoli : Politickofilozofická anamnéza Jiřího Dienstbiera. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 12, s. 21,

¹⁴¹ ŠRÁMEK, Dušan. DienSTBierovo ministerstvo. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 11, příloha s. 1

¹⁴² Např. BOK, John. Dopis prezidentovi republiky. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 7, s. 3

Copak si Václav Havel neuvědomuje, že věci iniciované třeba v dobré víře, mohou být ve svých důsledcích stejně špatné jako ty druhé? Nepamatuje si, že svou iniciativou za vypuštění přídomku "socialistická" z názvu státu vyvolal nekonečné spory o pomlčku v době, kdy bylo nutno řešit stovky životně důležitých zákonů? Nepamatuje si, že byl iniciátorem "neformálních" schůzek české a slovenské reprezentace na Vikárce a že tato "přátelská" posezení měla za výsledek to, co máme dnes - místo, aby se státoprávní uspořádání řešilo striktně parlamentní cestou pod dohledem veřejnosti?[...]"¹⁴³

„[...] Když komentoval skutečnost, že ho premiér Čalfa navrhl na prezidenta, V. Havel prohlásil: "Mohu jen říci, že vládní prohlášení bylo v souladu se všemi dohodami uzavřenými u kulatého stolu, ze kterých tato vláda vzešla."

(19. 12. 90)

Zdá se, že tady někde pramení ochranný vztah, který prezident Havel od té doby vůči M. Čalfovi realizuje.

Jednání u kulatého stolu byla zveřejněna (nevíme ovšem, zda všechna) a z toho, co se zde dočítáme, zjišťujeme i to, že pan Čalfa vycházel přáním V. Havla skutečně vstříc snad více, než bylo v dané situaci možno považovat za normální. Stenografický záznam např. vypovídá, jak se stal J. Dienstbier ministrem zahraničí. M. Čalfa navrhoval na tuto funkci Slováka, jmenovitě pana Kusého, ale V. Havel usoudil, že by se Dienstbier cítil dotčen, kdyby mu nabídli jen funkci velvyslance v Anglii, a tak pan Čalfa rychle vycouval a s mnoha omluvami souhlasil s tím, že ministrem zahraničí bude jmenován J. Dienstbier (asi věděl, proč!).

Takto se obsazovaly funkce, takovéto argumenty rozhodovaly. Je možná omluvitelné, že v první etapě se V. Havel snažil obklopit svými kamarády a přáteli a je holt smůla, že si nevybral zrovna nejkvalitnější. Není však omluvitelné, že nebyl schopen své spolupracovníky objektivně hodnotit při výkonu funkcí a že je tvrdě hájil i přesto, že byli předmětem kritiky parlamentu, politických stran, významných osobností i řadových občanů. Ještě horší je to, že už jako prezident nepostřehl, že řada jeho spolupracovníků je nekvalitní, přinejmenším proto, že brání vytvoření zpětných vazeb mezi prezidentem, parlamentem, vládními představiteli, kteří nepatřili k jeho bývalému okruhu, a hlavně mezi prezidentem a řadovými občany. Právě tato skutečnost způsobila odtržení V. Havla od problémů, starostí a potřeb občanů, tato skutečnost je i jednou z příčin faktu, že v podstatě žádný z prezidentových návrhů parlamentu nebyl přijat. Dalším důvodem byla i nekvalitní úroveň těchto návrhů, která je rovněž obrazem úrovně jeho spolupracovníků. [...]"¹⁴⁴

¹⁴³ PLACÁK, Petr. Václav Havel prezidentem. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 2 [cit. 2007-05-14], s. 3. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn0292/obsah/9.htm>>.

¹⁴⁴ GRÜNTHALOVÁ, Pavla. Václav Havel poprvé!! podruhé!! potřetí??. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 16 [cit. 2007-05-14], s. 4. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn1692/obsah/11.htm>>.

Texty tedy reagují jednak na Havlovu další kandidaturu na úřad prezidenta, později se samozřejmě vyjadřují k jeho kritickým výrokům adresovaným N. N. za zveřejnění seznamů spolupracovníků StB. Tomu je věnována např. celé rozsáhlá příloha v čísle 19 i jednotlivé texty. Např.:

„V neděli 28. 6. 1992 ve svých Hovorech z Lán, napadl Václav Havel Necenzurované noviny za to, že zveřejňují seznamy agentů StB. Z úvodní části jeho projevu jako vždy trčelo prezidentovo chlapecké "já", jež mu dodává ono tak neodolatelné kouzlo, které přitahuje nekritické uctívače československých prezidentských tradic. Když se dostal k zveřejňování seznamů, neopomenul se zmínit o tom, že se prodávají i na záchodcích, kam podle jeho slov i patří. Poté se s nahněvanou štitivostí nakonec vyjádřil o tom, že "pánové z Necenzurovaných novin skáčou přesně tak, jak estébáci chtěli a dělají práci za ně." Inu, kdo se čílí, ten se vtípí. Toto rčení, jak vidno, se nevyhnulo ani ne příliš průbojnému prezidentu rozpadající se ČSFR. Jeho vystoupení však v naší redakci vyvolalo spíše nechápatý údiv. My na rozdíl od něho považujeme zveřejnění seznamu agentů za počátek vyrovnání se s minulostí a bohužel se nedovedeme dost dobře vžít do nahlížení špehyrkami do ložnic, jak to popisuje pan prezident, jenž by jako hlava státu měl zveřejňovat poněkud jiné představy, než jaké jsou běžné u obyčejných domovnic a voyerů. Proto jeden z našich šéfredaktorů s vysoce vyvinutým smyslem pro fér hru si přes jednu známou osobu chtěl s panem prezidentem dohodnout schůzku, aby nám Václav Havel své podivné chování vysvětlil. Tato osoba nám však sdělila, že hlava státu s námi odmítá jednat. Ten den mi volal pak ještě kdosi důvěryhodný a rozhořčeně mne informoval, že za vystoupení Václava Havla proti Necenzurovaným novinám mohu já sám. Tvrdil, že je to pomsta za to, že jsme tiskli články kritizující Nadaci Dobré vůle. Olga Havlová prý ten večer, co se hovor z Lán konal, radostně před svou společností prohlásila, že je ráda, že k tomu Vaška konečně dokopala, aby to ty Rudý krávé nandal. Nemohl jsem tomu uvěřit, a tak jsem se nezmohl na slovo. Protože je-li pravdou, že našeho prezidenta takhle ovládá jeho vlastní žena, pak je to nejen výsměch všem těm, kteří si ho dosud váží a v jeho funkci podporují, ale je to i další z ukázek malosti současných českých vládních poměrů. Pak by to ovšem opět jen dokazovalo, že prezidenta mohou ovládat i všichni ti bývalí komunisté a poradci, kterými se obklopil. [...]"¹⁴⁵

¹⁴⁵ VYDRA, Luboš. Odhalené tajemství prezidentovo?. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 18 [cit. 2007-05-14], s. 18. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn1892/obsah/23.htm>>.

3.3.2 Miloslav Mareček

Protestní hladovka Miloslava Marečka je v roce 1992 nejvýrazněji pokrytým tématem N. N. Přetiskují jednak informace, které publikovala jiná periodika, a vyjadřují se k tomu, jak tato média případ uchopila, přinášejí také řadu vlastních materiálů. S Marečkem jsou názorově zajedno. Jeho případ byl několik měsíců jedním z ústředních témat hlavních zpravodajských pořadů, pokládám tedy za vhodné předeštit alespoň stručně, o co Marečkovi šlo.

Miloslav Mareček (1952) držel hladovku několikrát. Poprvé už v době komunismu v roce 1989, když byl policejně stíhán za šíření petice Několik vět. Byl však donucen hladovku přerušit pod dozorem psychiatra v kyjovské nemocnici, kam byl nedobrovolně převezen.¹⁴⁶

Pak držel hladovku znovu od září roku 1991, kvůli zamítavé odpovědi na trestní oznámení, která podal. Měl 3 zásadní požadavky: „Předně žádal vyšetření a postih těch, kteří se podíleli na trestním stíhání, které bylo proti němu vedeno v souvislosti s šířením petice Několik vět. Za druhé chtěl, aby byli zjištěni a potrestáni autoři zákonů, podle nichž byl trestně stíhán. To se týkalo hlavně pověstného pendrekového zákona, který přijalo federální shromáždění v únoru roku 1989 a který umožňoval výraznější trestní postih takzvaných „antisocialistických sil“. A za třetí se dožadoval stíhání těch, kteří umožnili, aby jeho hladovka byla následně ukončena zavedením umělé výživy. Na mušce bylo zneužívání psychiatrie pro politické účely.“¹⁴⁷

Tuto hladovku ukončil po 45 dnech, když se mu česká generální prokuratura zaručila, že jeho podněty budou řádně prošetřeny. Konečné stanovisko generální prokuratury ČR vydané koncem října 1991 však všechna Marečkova trestní oznámení odložilo jako neodůvodněná, s tím, že prokuratura ve věci vyčerpala všechny své možnosti.¹⁴⁸

25. 12 1991 začal Mareček držet hladovku potřetí. „Tato hladovka se stala katalyzátorem zásadních politických střetů. Podnítila nástup antikomunistické pravice, která požadovala politická a právní opatření, jež by umožnila potrestat

¹⁴⁶ ZNOJ, Milan. *Marečkův případ : aneb Vzestup a pád antikomunistické pravice*. 1. vyd. Brno : Marek Konečný, Marie Majerové 6, Brno, 2005. ISBN 80-903516-2-x. Causa, s. 31-32.

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 32

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 32-33

komunistické zločiny a odstranila z prokuratury, soudnictví a politiky lidi, kteří, jak se domnívali, jenom chránili komunisty.“¹⁴⁹ Tuto hladovku Mareček držel 95 dnů, vyvolala několik petičních akcí, demonstraci (kde vystoupili i aktivisté Necenzurovaných novin, ministr zemědělství Bohumil Kubát, mluvčí Charty 77 Alena Hromádková a další) a do jisté míry i personální změny v české justici (odvolání Ivana Gašparoviče z postu generálního prokurátora ČSFR). K ukončení hladovky ho písemně vyzýval prezident Havel, Petr Pithart, PEN klub, arcibiskup Miloslav Vlk a další, osobně se ho snažil přesvědčit mimo jiné John Bok a přátelé Richard Zemánek a vikář Šimeček. Zřejmě kvůli tomu podal Mareček na všechny tři později trestní oznámení.¹⁵⁰

Marečkovy požadavky byly N. N. blízké, vyjadřovaly v podstatě i jejich přesvědčení. Proto se za něho N. N. jednoznačně postavily. O jeho případu informovaly hned v prvním čísle roku 1992, v materiálu Hladovka¹⁵¹ a M. Mareček obnovil protestní hladovku¹⁵². Číslo 3 je Marečkovi přímo dedikováno, jak jsem již zmínila výše. V příloze jsou na osmi stranách zveřejněny dokumenty a materiály týkající se Marečkova sporu – plná znění jeho trestních oznámení, vyjádření prokuratury, Marečkovy dopisy prokurátorovi, reakce institucí, které Mareček o své hladovce písemně informoval (např. Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády, ministerstvo zdravotnictví), ale také dopisy občanů, kteří Marečkovi vyjadřovali svoji podporu. Je zde také Marečkovu prohlášení, v němž 25. 12. 1991 protestní hladovku v plném rozsahu obnovuje. Příloha má vyloženě dokumentární charakter.

Druhý díl tohoto materiálu je pak otištěn v následujícím čísle. Vedle rozhovoru s Marečkem, jeho matkou je tu například obšírně popsán zrod „pendrekového zákona“, vůči kterému se Mareček vymezuje, jeho korespondence s generální prokuraturou atd. Chronologicky, den po dni hladovky jsou tu k přečtení různé dokumenty jak z pera Miloslava Marečka, tak vyjádření protistrany i jeho příznivců

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 33-34

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 34-37

¹⁵¹ KOSTLÁN, František, Hladovka : Tři požadavky Miloslava Marečka. *Necenzurované noviny* :

Rudé krávo. 1992, roč. 2, č. 1, s. 9

¹⁵² JOKEŠ, Petr, M. Mareček obnovil protestní hladovku. *Necenzurované noviny* : *Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 1, s. 10

a poznámky redaktorů N. N. Ty mají chvílemi až reportážní charakter, zejména v rozhovorech. Ukázka z rozhovoru s Marečkem:

„V kyjovském domku pana Marečka nejsme poprvé, dá-li Bůh a právo, snad ani naposled. Infrazářičem vyhřívá své kosti, při životě ho drží padesát vykouřených startek denně, několik litrů tvrdé boršovské vody, ze všeho nejvíc pak vědomí, že koná správně. "Od splnění svých požadavků neustoupím ani o píd'. Svinstvu jsem ustupoval dost dlouho. Už neustoupím. Stačí, když to dělají jiní." Například generální prokurátor JUDr. Brunner. Co říkáte jeho televizním vstupům?

Gauner. Co prohlásí jeden den, dokáže bezostyšným lhaním další den popřít. A dokonce ze sebe ještě udělat revolucionáře. O prezidentské komisi se vyjádřil, že je neústavní a nemíni ji tudíž akceptovat. Existuje ovšem ještě komise parlamentní, vybavena prakticky nejvyššími pravomocemi. Její činnost si vyžádala sama Generální prokuratura ČSFR a její výsledky bude muset přijmout, ať se jim to líbí nebo ne.

Takže se čeká na konečný verdikt parlamentní komise? Jistě. Ta má k dispozici veškeré materiály, ke kterým by se měla vyjádřit. Prozatím mi dala za pravdu ve druhém bodě. [...]“¹⁵³

Ukázka rozhovoru s Marečkovou matkou:

„Bydlí teď o pár ulic dál, u své sestry. "Míla mě nevyhnal, odešla jsem sama, aby měl klid." Za rozhodnutím svého jediného syna plně stojí. Udřená, nešťastná. Plačky nám vypráví JEJICH příběh. "Míla byl vždycky spíš samotář. A taky tvrdohlavej. Co já si zkusila, když byl na gymnáziu. Profesoři mě přemlouvali, aby šel na vysokou, dobře se učil. Studovat chtěl, ale stál na svém, než by vstoupil do svazu mládeže nebo do strany, to radši nepůjde nikam."

Vypráví, jak i ji odvezla a vyšetřovala StB..., jak jim prohrabali byt. "Když Mílu zavřeli, chtěla jsem to někomu říct. Nikoho jiného než Kozánka jsem neznala, a tak jsem za ním poslala sestru. Pro jistotu nesla košík vajec, kdyby ji sledovali. Podařilo se to a Kozánka jsme varovali.... Moc se stydím, co napsal do novin o našem vztahu s Mílou. Jak nám to mohl udělat...."

Onehdá za mnou tady byl a říkal, že Míla si přece nemůže dělat co chce, ptal se, jestli mně dává nějaké peníze, když teď nepracuje... Řekla jsem mu, že nic nepotřebuju..."

Pochybují, že kyjovský poslanec ČNR Petr Kozánek dostal od svých voličů mandát na podrazy. Pokud ho neodvolají, věřím, že na to v příštích volbách nezapomenou. Osobně si nepřeju, aby někdo takový zastupoval i mé zájmy v českém parlamentu. V mrazivé noci se loučíme s ujištěním, že vše se dobře skončí.“¹⁵⁴

¹⁵³ 42. den o hladu : Rozhovor s M. Marečkem. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 4-5 [cit. 2007-05-14], s. 22. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn0492/obsah/46.htm>>.

¹⁵⁴ KUDLÁČKOVÁ, Jarmila. Matka. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 4-5 [cit. 2007-05-14], s. 22. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn0492/obsah/45.htm>>.

Podrobněji se N. N. Marečkovi věnují ještě v čísle 7, a to např. v úvahách Antonína Bělohoubka¹⁵⁵, zveřejňují také vyjádření Marečkových blízkých k pokusům o otevření jeho domku a snahám o přerušení hladovky, záznam o lékařském vyšetření Marečka 8. 3. 1992. Na pokračování také přináší rozsáhlý Marečkův text Už je to tady (č. 6-10). Ukázky:

„Břeh smrti

Dne 7.3.1992 jsem inicioval pokus o otevření domku pana M.Marečka, což se nepodařilo, a tak jsem inicioval opětovné otevření dne 8.3.1992, tentokrát za účinné pomoci pana Johna Boka. Ztotožnili jsme se v názoru, že je nutné kontaktovat pana Marečka z důvodu zjištění jeho zdravotního stavu. Eventuální hospitalizace a z důvodu pokusu mluvit s ním mezi čtyřma očima. Poslední osobní kontakt byl totiž 19.2.1992 a lze předpokládat, že při poctivé hladovce, kterou drží, že i v duševní sféře dochází ke změnám. Snahou bylo umožnit několika lidem s ním promluvit. Zdá se však, že pan Mareček, i když uvažuje správně a podal na nás žalobu, je již na druhém břehu, kde jej nechceme mít. Je to břeh smrti.

Pan M.Mareček podal žalobu na pana Johna Boka, který šlechetně bere všechnu zodpovědnost na sebe, nicméně oba zákroky jsem svými dílem inicioval a chci nést s panem Bokem zodpovědnost za naše činy, které jsme si uvědomovali již před zákrokem. Udělali jsme to jen pro záchranu života pana Marečka. Jestli nás chce pan Mareček trestně stíhat a postavit k soudu, jsme tomu velmi rádi, ale ze strany pana Marečka to vyžaduje jedině, přerušení hladovky a musel by zůstat živý. To je náš cíl.

Chtěl bych ještě dodat, že při zoufalém hledání pana Marečka v jeho rodinném domku to mohlo vypadat gangstersky, jak se vyjádřil, měli jsme však strach, zda si něco neudělá. Kdyby neutekl, nevypadalo by to tak. Při prohlídce domku se nenašly žádné potraviny, žádné drogy, proto je nutné odmítnout jakoukoli spekulaci, že něco jí nebo že užívá drogy. Pan Mareček je čestný a hladovku drží zcela poctivě.

MUDr. R. Zemánek

V Kyjově dne 10.3.1992¹⁵⁶

„Už je to tady

„Už je to tady“, „už je to tady“ – skandovali jsme v euforii dvou posledních listopadových týdnů L.P. 1989. Skandovali – a věřili jsme. Tu víc, tu míň, leč věřili.. Bohužel, nadešel čas – a vzhledem k víru, jenž onu extatickou revoltu pohltil – k driftu, který nabrala či do kterého byla nabrána – zcela zákonitě nadešel-, čas, který, když nezbyvá než opět, nyní už s hořkostí však či pokradmu jen – zašeptat: Už je to tady... -Ano: Už je to tady! – TO –

TO...? Žel.. Právě a pouze – TO!!

-TO, nad blížícím se koncem čehož jsme tak exaltovaně, tak dětinsky jásali:

-TO, o brzkém nabytí čehož jsme jeden druhého – „Už je to tady“ staccatem – horečně přesvědčovali a hřmícími katarakty oněch čtyř efemérně prázdných slov se ve vlastní, bezpracně nabyté míře pohodlnicky utvrzovali:

-TO, nezvratný skon čehož opojný listopadový veršik apoteozoval-, opojný listopadový veršik – ona bezprizorní „Už je to tady“ slůvka – ipso facto hlásající – že „TO“ už je navždycky pryč...

Bláznivé listopadové efeméry ... Bláznivé podzimní echolálie ... Pošetilí čtyřslůvkoví, kterým jsme si tak infantilně lhali. Sametový veršik listopadu, kterým nám bylo tak sirénicky lháno. Neinfantilně.

¹⁵⁵ BĚLOHOUBEK, Antonín. Spory Miloslava Marečka : Úvahy Antonína Bělohoubka čtené na demonstracích u pomníku sv. Václava na podporu požadavků Miloslava Marečka. *Necenzurované noviny* : *Rudé krávo*, 1992, roč. 2, č. 7, s. 8, BĚLOHOUBEK, Antonín, Kdo není hoden.

Necenzurované noviny : *Rudé krávo*, 1992, roč. 2, č. 7, s. 12

¹⁵⁶ ZEMÁNEK, Richard. Břeh smrti. *Necenzurované noviny* : *Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 7 [cit. 2007-05-14], s. 13. Dostupný z WWW:

<<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn0792/obsah/37.htm>>.

Už je to tady ... U milovníků pořádků – v potutelně melodickém, světaznalém staccatu. Nu a u těch dalších – u vidoucích dalších – ve zklamaně vydechnutém, disonantním legatu. [...]“¹⁵⁷

3.3.3 Mediální témata

I v roce 1992 přetiskují N. N. na svých stranách články z názorově spřízněných periodik, např. z *Českého deníku* či *Metropolitanu*.

Samotná mediální tematika pak tvoří podstatnou část N. N. v roce 1992. Redakce se staví k výrokům proneseným jinými médii na svoji adresu, kritizuje situaci v České televizi – např. v článku *Výmluvy na všech stranách*¹⁵⁸, zabývá se spoluprací novinářů se Státní bezpečností a jejich členstvím v KSČ – např. v textech *Nepohodlná novinářka*¹⁵⁹ a *Kolik novinářů sloužilo Státní bezpečnosti?*¹⁶⁰, kritizuje české deníky za dezinformaci a manipulaci s veřejností – např. v článku *Mozková příhoda Lidových novin*¹⁶¹, snaží se ukázat na mocenské struktury, jež údajně stojí v pozadí některých médií, reaguje na mediální ohlasy na zveřejnění seznamů agentů StB – např. v materiálu *Registry svazků tentokrát v Reflexu a Polygonu*¹⁶².

Na mušce N. N. zůstává Špígl, vůči kterému se staví do opozice, když ho označují za „extrémně levicový plátek“. Např. v textech „Pravičák“ ve Špíglu¹⁶³ Františka Kostlána či TRK o voze, Špígl opět o koze¹⁶⁴.

3.3.4 Zveřejnění seznamů agentů StB

Čísla 12, 13, 14, 15, 31, 32, 33, 34 a 35 přinášejí ve strukturované formě seznamy spolupracovníků komunistické Státní bezpečnosti. Tento počín byl českou veřejností

¹⁵⁷ MAREČEK, Miloslav. Už je to tady. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 6 [cit. 2007-05-14], s. 19. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn0792/obsah/38.htm>>.

¹⁵⁸ GAJDA, Jarda. *Výmluvy na všech stranách. Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 4-5, s. 6

¹⁵⁹ PLACÁK, Petr, *nepohodlná novinářka. Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 16, s. 27

¹⁶⁰ *Kolik novinářů sloužilo Státní bezpečnosti? Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 11, s. 18-19

¹⁶¹ KOS, Jan, *Mozková příhoda Lidových novin. Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 10, s. 14

¹⁶² *Registry svazků, tentokrát z Reflexu a Polygonu. Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 23, s. 11

¹⁶³ KOSTLÁN, František, „Pravičák“ ve Špíglu. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 29, s. 26

¹⁶⁴ TRK o voze, Špígl opět o koze. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 3, s. 3

přijímán nejednotně. Ozývaly se jak vyloženě kladné ohlasy, tak názory, že tento čin je neuvážený, protože zavíní řadu lidských tragédií. Tento názor veřejně prezentoval např. prezident Havel. Petr Cibulka i ostatní redaktoři však zveřejnění seznamů vnímali jako čin nezbytně nutný ke zdravému vyrovnání se s komunistickou minulostí.

S odstupem sedmi let, kdy Cibulka vydal seznamy knižně, v opravené a rozšířené verzi (1999), už v médiích převažuje spíš kladné hodnocení tohoto počínu, resp. je mu připisována přinejmenším určitá platnost. Jisté rozpaky však přetrvávají. Viz např. Lidové noviny 1. 12. 1999: „[...] Zveřejnění opatrně přivítal mluvčí Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu Jan Srb, který Cibulkův počín považuje za „zřejmě záslužný“. „Ale je to pořád jen neoficiální. Bylo by to potřeba zpracovat,“ řekl Srb LN. Okamžitě ale popřel, že by Cibulka mohl získat podklady pro vytvoření seznamu rozvědčiků od jeho úřadu, jenž má do spisů bývalé rozvědky přístup. „Tady žádná oficiální databáze nevznikla. Jestli si to někdo sám vytvářel, to se nedá hodnotit,“ řekl Srb. Podle Cibulky působí nyní příslušníci komunistické rozvědky na významných pozicích na ministerstvu zahraničí, ministerstvu obrany a armádním generálním štábu. Prý jde o desítky až stovky osob. Tisková oddělení ministerstev obrany a zahraničí nehodlají Cibulkova nařčení komentovat.[...]“¹⁶⁵

Nebo v příspěvku Jiřího Ješe v Českého rozhlasu 6: „Okolo letošního 17. listopadu se Cibulka opět prezentuje velmi intenzivně. Nejdříve například na konferenci o zločinech komunismu přišel s tezí, že sametová revoluce byla vlastně privatizačním pučem KGB, což potom opakoval i v televizním pořadu Na hraně. V té souvislosti začal opět vydávat své Necenzurované noviny, kde zopakoval dřívější seznamy jen s opravenými chybami a doplnil to prý kompletním seznamem důstojníků komunistické bezpečnosti. Našli se politici a novináři, kteří i letos Cibulku za tyto pokoutné seznamy a za jejich zveřejnění pochválili, neboť prý tím zasuploval zanedbanou povinnost státních představitelů, kteří tak z nějakých důvodů neučinili a seznamy vždy tvrdošjně tajili. Do této obnovené diskuse vstoupil v Lidových novinách Josef Škvorecký, který se svou manželkou Zdenou Salivarovou, také

¹⁶⁵ HOŘEJŠÍ, Tomáš, NEUMANN, Ondřej, KORČIŠ, Štěpán, Cibulka zveřejnil nový seznam agentů StB. *Lidové noviny*. 1999, 1. 12. s. 1

v seznamech uvedenou, vydal v Torontu tlustou knihu „Osočení“, v níž dostali prostor ke svému vyjádření všichni ti, kteří se cítili uveřejněním svého jména v Cibulkových seznamech poškozeni a nervově šokováni. [...]“¹⁶⁶

O jednání Zdeny Salivarové se leccos dočteme i v N. N. Přinášejí jednak její rozhořčený článek z *Lidových novin*, kde líčí, jak ji šokovalo, když se o svém umístění do seznamu dozvěděla, a v němž oslovuje politickou veřejnost, aby se postavila za lidi, kteří se stejně jako ona ocitli v registru neprávem.¹⁶⁷ Na vedlejší straně se naopak Jan Kos podrobně rozepisuje o tom, že Salivarová je na seznamu opodstatněně a poškozeni svého dobrého obrazu v očích veřejnosti se dopustila sama – svojí přehnanou reakcí na seznamy:

„Když se v seznamech osob, které byly zapsány v registrech svazků StB jako agenti této instituce, objevilo jméno Zdeny Škvorecké, nikdo nepochyboval o tom, že v případě majitelky známého torontského nakladatelství půjde svým způsobem o nějaké nedorozumění. Nakladatelství vydávalo značnou část literárních i politických titulů, které doma nesměly vyjít a bylo proto poprávu solí v očích režimních ideologů. Jeho produkce se dostávala ve velkých kvantech do Československa (nevíme ovšem, jakými kanály) a byla značnou vzpruhou pro poměrně široké vrstvy intelektuálů, mezi kterými již často notně osahané svazky kolovaly. A tak jsme všichni byli ochotni konstatovat, že v případě paní Zdeny jde v nejhorším případě o nějaký ten drobný hříšek z mládí, který v žádném případě nemůže zpochybnit její zásluhu.

Kdo nakonec tento shovívavý obraz zpochybnil, byla však paní Zdena sama, respektive řada záhadných a těžko pochopitelných kroků, které podnikla: okamžitý přílet do Prahy, jako by tu chtěla na místě zjistit, co všechno vlastně na ni prasklo, nabídka naší redakce, že jí otiskneme vše, co si bude přát napřed její souhlas ("a uděláme si ještě nějakou srandičku"), avšak po několika dnech striktní odmítnutí, vzápětí interview pro svazácký list (MFD), agitační práce mezi stejně "postíženými" za účelem jednotné obrany a namísto faktů statě, v níž kajicná pokora hříšnickova je vcelku nekompromisně vystřídána agresivitou. Ta poslední stať se jmenuje Upadla mi vidlička a otiskly ji (jak jinak) Lidové noviny 21. srpna 1992. Text tohoto příspěvku až kongeniálně souzní s některými proslovy, kterými nás již před drahnou dobou šokovali např. poslanci našich zastupitelských orgánů, kteří byli rovněž označeni za agenty StB, ať šlo o pány Buriana a Kavana ve FS nebo pí Němcovou v ČNR. [...]“¹⁶⁸

Další text, který Salivarová zveřejnila na svoji obhajobu, přetiskly N. N. spolu s dalšími reakcemi na zveřejnění seznamů v následujícím, 23. čísle:

„Havel mi zachránil život Představuji si, že je rok 1945. Účtovalo se. Na Náměstí republiky visel člověk na kandelábru za nohy, hlavu politou benzinem. Kdosi ochotně škrtl sirkou. Bylo mi dvanáct. Bráchovi s foťákem třináct. Fotil to. Kdosi mu vytáhl film. Toulali jsme se městem. U tramvajové

¹⁶⁶ JEŠ, Jiří. Cibulkovy seznamy. *Čro 6, Události a názory*. 14. 12. 1999, 18:10

¹⁶⁷ ŠKVORECKÁ – SALIVAROVÁ, Zdena. Upadla mi vidlička. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 22, s. 8

¹⁶⁸ KOS, Jan. Karty na stůl, paní Zdeno!. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 22 [cit. 2007-05-15], s. 9. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn2292/obsah/16.htm>>.

výhybky ležel ukopaný člověk. Tramvaják měl v ruce výhybkářskou hůl. Vzal ho s ní přes hlavu. Tekla divná, růžová tekutina. Tramvaják vykonal vlastenecký čin. Dnes si říkám, kdo to byl ten kdosi, kdo to byl ten na kandelábru, kdo to byl ten s vylitým mozgem. V euforii vlastně nevěděl. Bit, bit a ubit. Všecko jde po spirále. Jsem na seznamu agentů StB.

Zdá se, že kdo prošel kolem kachlíkárny, je tam. Lidé chtějí spravedlnost. Lůza chce své. Upálit, pověsit na kandelábr, upranýřovat. Lůza bere spravedlnost do svých rukou. Dejme příklad: Mám kamarádku, měla milého. Nakazil ji kapavkou. Chodil za prostitutkami v Libni. Když kapavka uzrála, dívka se v šoku obrátila k lékaři. Milý si to pokoutně vyléčil. Byl z obliga. A pak na ni mohl. Ona byla evidována. Zkopal ji, měl na ni něco.

Všichni máme na sebe něco. Budeme se zkopávat? Budeme se upalovat na kandelábru? Nebýt Havla, už tam visím. Za vlasy, politá benzinem. Kdosi ochotně škrtne sirkou. Jsem na seznamu. Pravdivost obvinění si lůza nikdy neověřuje. Nebýt revoluce sametové, visíme všichni. Ten kdosi, ten kdosi.

Havel zabránil, aby tekla růžová krev. Věděl a předvídal.

Visela bych možná na Náměstí republiky, vlasy dolů, benzin, kdosi by ochotně škrtl sirkou. Ten kdosi, co přežíval. Proč samet? Mohl to být rubáš.

Díky Vám, pane Havle, díky za samet. Zdena Škvorecká-Salivarová (Přetištěno ze "Satelitu", Kanada)¹⁶⁹

N. N. sdružily v čísle 23 několik reakcí – včetně té právě citované – pod jedno záhlaví a vyjádřily se k nim následujícím způsobem:

„Všechny kritické články ke zveřejněným seznamům StB mají, a to je poněkud zvláštní, jeden shodný rys: matou veřejnost tvrzením, že jde o seznamy naší redakce, nikoliv Státní bezpečnosti. Tento maličký detail v posunu autorství seznamů, méně pozornému čtenáři celkem lhostejný a tudíž sotva postřehnutelný, však má za následek všeobecnou mystifikaci lidí s cílem bůhvíjakým. Odvěst pozornost od zločinecké organizace jako takové zpozorňováním na zločinnost Necenzurovaných novin? Nevím. Faktem zůstává, že z falešné premisy nemůže vzejít nic jiného, než falešný závěr. První věta Ondřeje Neffa v článku nazvaném Právo (MF dnes, 14. srpna) začíná slovy: "Periodikum Rudé krávo ve SVÉM trojdílném seznamu údajných spolupracovníků..." Závěr - Necenzurované noviny nesou plnou odpovědnost za to, že StB do svého dokumentu zanesla Josefa Nesvadbu, Zdena Salivarovou a Jiřinu Bohdalovou. (Mimochodem, paní Salivarová, o které si myslím, že nikdy nikoho neudávala, už v tisku oznámila, jak a za jakých okolností k jejímu podpisu došlo a paní Bohdalová má jiné datum narození. Ale to v článku nebylo. Pozn. red.). [...]"¹⁷⁰

N. N. se k Salivarové vracejí ještě např. v číslech 24 a 30, reflektují např. rozhovor, jenž poskytla Čro 1 Radiožurnál v pořadu Radioforum a ve kterém de facto svou spolupráci s StB přiznala, resp. řekla, že při jednom z výsledků StB cosi podepsala:

„V sobotu 28. listopadu 1992 vyprávěla v Radiofóru paní Zdena Salivarová - Škvorecká o tom s jakými pocity se vrací po třítydenním pobytu v ČSFR do svého kanadského domova.

Paní Zdena byla ještě plná zážitků z lustračního semináře, který v Praze zorganizovaly Čs. helsinský výbor a Helsinské občanské shromáždění. (Což jsou vlastně levičáci, komunisté současní i bývalí, agenti StB atd.). A na tom semináři, byla paní Zdena fascinována, ani ne tolik co říkali (prý ji tam i pěkně natřeli za to, že řekla, že viníkem za všechny ty hrůzy je komunistická strana), ale ona užasla

¹⁶⁹ ŠKVORECKÁ - SALIVAROVÁ, Zdena. Havel mi zachránil život. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 23 [cit. 2007-05-15], s. 10. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn2392/obsah/18.htm>>.

¹⁷⁰ STUDNIČNÁ, Jitka. Když se nestydíte, tak nás suďte. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 23 [cit. 2007-05-15], s. 11. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn2392/obsah/20.htm>>.

nad tím "jak se nádherně vyjadřují, jak to je krásný, nad tou nádhernou kulturou řeči". Tato kultura řeči prý jen tak vznikla, že tito lidé museli nejdříve "umlátit ty rudoprávní blby". Paní Zdena se svěřuje, že má z toho mindrák, že ona tak krásně mluvit nadoveče. "Já vopravdu jsem člověk ktorej nic nepředstírá." Chvilí vypráví o svém manželském životě a najednou ho bezdůvodu srovnává se seznamem StB. Přizná, že ač jí Josef radil, "ať jim tam nic nepodepisuje", podepsala při výslechu "jakousi kravinu". Posvém návratu jí manžel řekl: "Udělalala jsi blbost, měla jsi více vzdorovat." Ale jak vzdorovat, když máte spisovatele v průseru, bratra v Jáchymově na deset let a otce v Americe - a teď je chcete všechny chránit? "Omlouvá sama sebe, že prý se tolik nevymáchala: 3,4 schůzky s fízlem na kafi. Poznali, že z ní nic "nevytlučou". Nekřičela prý na estébáky, "jako ti vostrý hoši sedmdesátých let", byla jako většina těch "slušných - nóbl" na seznamu. Paní Salivarová se svěřuje, že měla v sobě při jednání s úřady padesátých let slušnost a poníženost. "Neměla jsem nikoho, kdo by mi řekl jak to mám udělat." Být však "slušný - nóbl", paní Zdeno, je v komunismu a postkomunismu neštěstím.[...] ¹⁷¹

3.3.5 Otevřené dopisy, politická prohlášení

I tyto tematické skupiny jsem definovala již v kapitole věnované obsahu N. N. v prvním ročníku. Otevřené dopisy jsou často adresovány prezidentu Havlovi, obvykle ve věci hladovky Miloslava Marečka, a jiným vrcholným představitelům republiky, ale i jejím vládním orgánům a institucím. Píší je jak redaktoři N. N., tak jejich čtenáři i různé organizace a instituce, názorově s N. N. spřízněné. Na rozdíl od prvního ročníku si v některých případech můžeme přečíst i reakce a odpovědi adresátů těchto listů. Velký podíl na tom má opět kauza Miloslava Marečka. Je tomu tak třeba v případě paní J. Kostlánové, která v dopise žádá prezidenta Havla, aby pana Marečka nenechal zemřít. Od Jana Rejčka z branněbezpečnostní sekce prezidentské kanceláře jí však nepřišla příliš povzbudivá odpověď:

„Vážená paní Kostlánová,
Byl jsem pověřen, abych odpověděl na Váš naléhavý dopis panu prezidentovi, který se týká hladovějícího pana Marečka.
Nechtěl bych, aby tato odpověď vyzněla příliš příkře, nicméně považuji za nehorázné vinit z případné Marečkovy smrti pana prezidenta. Naopak, pan prezident učinil všechno, co bylo v jeho skrovné kompetenci. Ustavil nezávislou právníckou komisi, která prošetřila postup prokuratur. Usiloval o rozhovor s panem Marečkem, což Mareček odmítl. Obrátil se na něj tedy alespoň osobním dopisem. Co víc měl či mohl dělat? Řešení celé záležitosti je výhradně v kompetenci Generální prokuratury federální a české, případně Federálního shromáždění a příslušného výboru, resp. Výborů České národní rady. Proč nevznesete, prosím, svou prosbu k nim? Vyvíjet jakýkoliv nátlak na ně je v současné snaze znovu vybudovat právní stát zcela nepřipustné. Proto pan prezident nemůže nikterak ovlivňovat jejich činnost. [...]“ ¹⁷²

¹⁷¹ VYDRA, Luboš. Pláč Zdeny Salivarové na cizím hrobě. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 30 [cit. 2007-05-15], s. 13. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn3092/obsah/16.htm>>.

¹⁷² Balada o nekonečnu. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 7 [cit. 2007-05-14], s. 27. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn0792/obsah/39.htm>>.

Politická prohlášení v 2. ročníku N. N. jsou do značné míry ovlivněna hladovkou M. Marečka, ale také parlamentními volbami, které proběhly v červu 1992. Konfederace politických vězňů i Antikomunistická aliance a organizace jim podobné sice na stranách N. N. stále dostávají prostor k prezentaci vlastních názorů a aktivit, tento prostor je však v poměru k množství ostatních materiálů o poznání užší, než tomu bylo v předchozím ročníku.

3.3.6 Rubriky

O rubrikách v druhém ročníku N. N. platí do značné míry to samé, co bylo řečeno o roce 1991. Vyskytují se nepravidelně, nemají v novinách své stálé místo, stranu, na níž by je čtenář vždy našel, nemají jednotnou grafickou úpravu. Nad některými útvary váháme, zda jde o delší text rozdělený do mnoha dílů, nebo o rubriku. V celém druhém ročníku mají N. N. rubrik jen několik, většina se jich dochovala z prvního ročníku: Amnesty International (7, 8, 10, 18, 21), Jak to vidí exil (č. 2, 3, 4, 8, 9, 20, 22, 24, 29, 30), Ty ty ty – ty Rudá krávo (č. 1, 2, 3, 4, 10, 12) v redukované podobě i Galerka nejhledanějších zločinců. Po obsahové stránce se tyto rubriky od roku 1991 nijak dramaticky neposunuly.

V rámci **Amnesty International** seznamuje Pepino Maraczi čtenáře s jednotlivými případy poškozování lidských práv a perzekuce vůči jednotlivcům nebo skupinám osob (např. vůči novinářům na Kubě) a podněcuje čtenáře, aby psali dopisy příslušným úřadům a žádali jejich propuštění z vězení apod. V čísle 21 pak zevrubně informuje o činnosti a záměrech Amnesty International jako celosvětově působící organizace, která k 21. květnu 1991 založila svou pobočku i v Československu.

Nejfrekventovanější rubrikou 2. ročníku je však **Jak to vidí exil**. V roce 1992 se v N. N. objevila desetkrát. Z toho čtyřikrát jsou to publicistické texty Sidonie Dědinové žijící v Německu (č. 29, 24, 8, 3), ostatní autoři mají po jednom textu: Jana Háberová (č. 30) píše o návštěvě Jiřiny Bohdalové a Jiřího Zmožka v Austrálii. Oba přijeli do Austrálie na pozvání Háberové, aby pobavili tamní krajiny šňůrou vystoupení za předem smluvených finančních podmínek. Zmožek však v průběhu pobytu po pořadatelích požadoval 50% podíl ze zisku na vystoupeních, místo

smluvených 25 %. Po návratu do Čech se on i Bohdalová v médiích nechali slyšet, že byli v Austrálii pořadatelé finančně zneužiti a okradeni.

Emanuel Jelínek kritizuje z Mnichova působení intelektuálů v politice, Karel Trinkewitz (č. 20) píše v dopise Ludvíku Vaculíkovi o svém názoru na trest smrti (Trinkewitz se zastává trestu smrti jako takového, apeluje však zejména na potrestání komunistických zločinů a zločinců, pro které je podle něj takový trest adekvátní), Aleš Novotný (č. 9) hovoří v souvislosti s nadcházejícími červnovými volbami o volebním právu pro Čechy žijící v zahraničí, Bohumil Obdržálek (č. 4-5) hodnotí z USA s více než ročním odstupem sametovou revoluci, Václav Holub v Londýně je znepokojen početní silou komunistické strany v polistopadovém Československu.

Ty ty ty – ty Rudá krávo se mění jen co do názvu – v čísle 10 je to Ty ty ty Rudé krávo, v čísle 22 Milá Krávo! Jinak stále přináší různorodé čtenářské reakce.

Galerka nejhledanějších zločinců se postupně redukuje z rubriky jen na krátkou, opakující se výzvu čtenářům, získává charakter inzertního materiálu. Zůstává však i nadále na poslední straně N. N. Její prostor přebírá občas VONN nebo Konfederace politických vězňů.

Nově jsou zavedeny rubriky Quo vadis armádo? (č. 26, 27, 28, 29, 30) a Směřujeme k demokracii? (4,-5, 6, 7, 8, 9, 10)

Quo vadis armádo? Je pětidílný materiál Bedřicha Karla. Pohybuje se na hranici rubriky a seriálu či článku na pokračování. Vyznačuje se jednotnou grafickou úpravou, dokonce je vždy umístěn přibližně ve stejné části N. N. – na stranách 26-29. Obsahově se věnuje tématu armády, kritizuje to, že jí stále velí vysocí činitelé bývalého režimu. Informuje o jejich činnosti před listopadem 1989 a jejich vazbách na KGB, StB a jiné struktury. Ukázka:

„Častým tématem článků publikovaných v Necenzurovaných novinách je armáda. Monolit, který je jednou z nejdeformovanějších

částí státní struktury, a podobně jako ministerstvo vnitra, nedoznal podstatných změn. Na rozdíl od vnitra, kde do jisté míry funguje systém Občanských komisí, se armádní balvan jakékoli veřejné kontrole vymyká. Posuny - a jinak to nazvat nelze - které v armádě proběhly, se týkaly vesměs nejvyšších funkcí. Armádní mechanismus, po čtyři desetiletí vytvářený na základě marx-leninismu, proletářského internacionalismu a vedoucí úlohy komunistické strany, přetrvává dál ...

Na svých místech zůstali i nejkompromitovanější funkcionáři, kteří si v nejlepším případě prohodili křesla. Politrucci, základ ideologického kádru a symbol totální zblbělosti, zůstali rovněž: pouze název funkce se změnil, nejsou už "politickými pracovníky", ale osvětáři - jakou osvětu asi šíří, si lze snadno domyslet. Zůstali i další "vojenští odborníci" ve funkcích nejvyšších a podle zásady škatule, hejbeta se byli doslova rozposouvání na nejrůznější posty a zdánlivě se ztratili z očí.

Systém řízení a personální práce spolu se zaběhnutou organizací výcviku tak, jak byl praktikován za minulého režimu, se prakticky nezměnil. Naproti tomu mladší, komunistickou ideologií příliš nezkažení důstojníci a praporčíci, schopní po absolvování západních vojenských škol nahradit zasloužilé odborníky z let minulých, z armády odcházejí. Jejich odchod je často nedobrovolný - tak jako dříve sloužily k odstranění nepohodlných atestace, jsou nyní nahrazeny Hodnocením vojáků z povolání. O tom však až později.[...]“¹⁷³

Směřujeme k demokracii? je rubrika Františka Kostlána, pouze v č. 10 je jejím autorem David Gershon. Rubrika má jednotnou grafickou úpravu, je vždy tištěna na šedém pozadí, v titulcích a mezititulcích je užito téhož písma. Její autor v ní zpochybňuje čistotu a ryzost polistopadové demokracie, upozorňuje na přítomnost „starých struktur“ na vysokých a důležitých postech ve státě. Ukázka:

„[...] Příznačné, že současní vládnoucí demokraté-bolševici zachovávají mechanismus vládnutí - organizační strukturu, totožnou se strukturou totalitní. Leccos nám to naznačuje. Za prvé - jakým způsobem chtějí noví mocní vládnout. Za druhé, s čí pomocí chtějí svou moc prosazovat a konsolidovat.

Federální ministerstvo financí má bytnější aparát byrokratů než před listopadovou změnou. O rozhodovacích pravomocích FMF si bývalí komunističtí ministři financí a další finančníci z dob totalitního režimu s úctou vyprávějí a gratulují k nim ministru Klausovi (ODS) na každém setkání Klubu milionářů. Samozřejmě, na takovýto gigantický úkol nemůže Klaus stačit sám. Má na to lidi. Jeden z těchto odborníků /na komunistický - totalitní způsob vládnutí, organizační strukturu/ je JUDr.ing. Nagy, bývalý zaměstnanec Státní komise pro vědeckotechnický rozvoj a investice /SKVTRI/, což byla špionážní agentura pro vědu a její dirigování, kterou založil bývalý ministr vnitra Obzina.

O ministru zahraničí Jiřím Dienstbierovi (OH) se prý také s úctou a obdivem na jeho ministerstvu hovoří jako o nejmenším muži, do něhož se vejde nejvíce alkoholu. Dokonce je v oběhu fáma, že kdo neumí chlastat, nemůže se stát zaměstnancem či dokonce náměstkem ministra Dienstbiera. Náměstek Wágner /ODA/ tvrdí, že je to hrubá pomluva. V tomto směru mohu slovo pana náměstka jen potvrdit.

¹⁷³ KAREL, Bedřich. Quo vadis armádo?. *Necenzurované noviny* : *Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 26 [cit. 2007-05-15], s. 3. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn2692/obsah/8.htm>>.

VEDLE ochlastů, alkoholiků a příbuzných dnešních prominentů je na ministerstvu zahraničních věcí a diplomatických misích vyhrazeno místo ještě estébákům, špiónům a dalším stavebním kamenům komunistického režimu. Možná si Dienstbier myslí, že tyto osoby jsou pouze výplodem jeho, dnes už častého, deliria, a proto odmítá řídit se zákony vlastní země /tzv. lustrační zákon/. Takže pro připomenutí alespoň dva příklady z mnoha:

První z nich je František Doležel, který do roku 1980 působil v Barmě, kde pracoval jak pro StB /rozvědku/, tak i pro sovětskou KGB. Poté pracoval v sekretariátu bývalého ministra zahraničí soudruha Chňouпка jako vedoucí politicko-zahraničního odboru, připravoval důležité dokumenty, např. tzv. Jakešova iniciativa, kampaň proti Chartě 77, proti disidentům, vedl komunistické delegace reprezentující ČSSR na jednáních apod. Nyní působí jako velvyslanec v Jordánsku.[...]”¹⁷⁴

3.3.7 Titulky a jazykové prostředky

Ve druhém ročníku N. N. pokračují z hlediska stylistických a jazykových prostředků ve stejném duchu, jak naznačily v ročníku prvním. Ačkoli jsou teď obsahově bohatší, stále v nich drtivě převažují publicistické texty. Expresivní a citově zabarvené výrazy jsou pro ně stále typické, dá se však říci, že ve druhém ročníku N. N. poněkud ubírají z původní někdy prvoplánové tvrdosti až vulgarity. Jako by se N. N. postupně kultivovaly, zejména v některých komentářích a úvahách. Největší zásluhu na tom podle mě nesou osobnosti redaktorů, kteří ve druhém ročníku N. N. prošli či se v nich trvaleji usadili (podrobněji viz níže).

N. N. si v roce 1992 zachovávají mnohé z „neučesanosti“ prvního ročníku, není těžké objevit v nich překlepy a jiné nedostatky vzniklé při sazbě. Jazyková úroveň N. N. v žádném případě není vynikající, je však o něco vyšší než v roce 1991. K nejtypičtějším gramatickým chybám patří opět nedostatky v interpunkci, charakteristické je v této souvislosti ignorování čárky, jež má oddělovat vokativ od ostatní části výpovědi. Tento nešvar se objevuje často v titulcích, protože N. N. se prostřednictvím nich na někoho neustále adresně obracejí, někoho oslovují nebo mu

¹⁷⁴ KOSTLÁN, František. Směřujeme k demokracii? : Kdo vládne Československu?. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 8 [cit. 2007-05-15], s. 8. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn0892/obsah/26.htm>>.

pokládají otázku. Např. Quo vadis(,) armádo?¹⁷⁵, Lidé(,) bděte!¹⁷⁶, Občane(,) postůj!¹⁷⁷ apod.

Titulky přestávají být agresivní, vytrácejí se z nich skandalizující a laciné vykřičníky, titulky konstruované jako otázka jsou však běžné. Poněkud lexikálně „umírněnější“, ale zároveň pestřejší je i slovník titulků. Výrazy, jež byly v prvním ročníku uvedeny jako klíčové, např. bolševik, bolševický, komunistický, rudý, samet, agent apod., mají v N. N. stále své místo, už ale nejsou tak dominantní jako v počátcích.

3.4 Autoři

Autorskou základnu N. N. nebudu v rámci druhého ročníku hodnotit z hlediska množství textů signovaných jménem toho kterého autora. V podmínkách prvního ročníku to bylo možné vzhledem k pouhým 9 vydáním, která tento ročník pokrývají.

Řekla bych, že ve druhém ročníku už N. N. nebyly co do počtu příspěvků tolik v rukou čtenářů, větší podíl na jejich vytváření měli redaktori. Anonymních textů je minimum.

K zakládajícím redaktorům přibyla v roce 1992 řada nových autorů. Někteří N. N. jen prošli v několika vydáních, jiní v nich působili intenzivněji a déle.

K Petru Cibulkovi, Františku Kostlánovi, Bedřichu Karlovi, Antonínu Bělohoubkovi či Luboši Vydrovi, které známe již z roku 1991, přibyli Jarmila Kudláčková, Jan Kyselý, Jitka Studničná, Pavel Blažek, Petr Placák, Eva Vidlářová, Pavla Grünthalová, Luděk Šišák a Bohuslav Hubálek.

Petr Placák – v tiráži N. N. je zapsán od 10. čísla. Svými texty sem však přispíval už od čísla 2. Žurnalisticky jde podle mě o nejméně osobnost, se kterou jsme se v N. N. dosud setkali. Narodil se roku 1964. Patřil ke klíčovým postavám českého undergroundu, publikoval v samizdatu. Vyučil se mechanikem, poté prošel různými dělnickými profesemi. Roku 1985 byl přijat na ČVUT, ale z politických důvodů mu bylo

¹⁷⁵ KAREL, Bedřich. Quo vadis armádo?. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 26 [cit. 2007-05-15], s. 3. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn2692/obsah/8.htm>>.

¹⁷⁶ -sígi- Lidé bděte!. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 9, s. 2

¹⁷⁷ KUDLÁČKOVÁ, Jarmila. Občane postůj! Tvůj život visí na vlásku. *Necenzurované noviny : Rudé krávo*. 1992, roč. 2, č. 12, s. 25

studium znemožněno. Po listopadu 1989 působil v týdeníku *Respekt*, *Necenzurovaných novinách*, *Českém deníku*, *Českém týdeníku*. Placák má podle mne výrazný podíl na pozvednutí úrovně N. N.

Od roku 1997 do roku 2002 pravidelně publikoval komentáře v názorové rubrice *Lidových novin*, od roku 2002 lze jeho publicistické texty číst i v *Mladé frontě DNES*. Od roku 1995 je šéfredaktorem studentského politicko-kulturního měsíčníku *Babylon*. V letech 1990 až 1992 byl ve vedení royalistické Koruny české. Je autorem petice *S komunisty se nemluví* a jedním z hlavních organizátorů akcí s touto peticí souvisejících.

Debutoval prózou *Medorek* (vyšla v roce 1985 v samizdatu, v roce 1990 v *Nakladatelství Lidové noviny*, dílo mu vyneslo Cenu Jiřího Ortena), v samizdatu vydal v roce 1987 pod pseudonymem *Petr Zmrzlik* básnickou sbírku *Obrovský zasněžený hřbitov* (rozšířené vydání v *Torstu* v roce 1995).¹⁷⁸ Ukázka Placákova textu v N. N.:

„Nedávno uvedla ČTV film Jana Němce "O slavnosti a hostech" z r. 1964. Skupina výletníků se dostane na slavnost pořádanou mužem, který je "obdařen temnou mocí". Z počátku se hosté na slavnosti necítí dobře. Tento pocit u nich navychází ani tak z toho, že by snad cítili, že se svou účastí na slavnosti stávají spolutvůrci něčeho nemravného, jako spíše z toho, že je hned na začátku hostitel vystrašil hrou na vězení. Jeden z jeho služebníků vyryl patou do písku kolem shluklé skupiny hostů čtverec, který měl představovat uzavřenou místnost, ze které se nesměl nikdo vzdálit - tedy překročit čáru na zemi. Všichni zůstávají rozpačitě stát uvnitř čtverce, nikdo neví, zda je to myšleno vážně nebo ne. Jediný z nich, který má zřejmě nedostatek intelektu - fantazie, čáru překročí, protože ho to přestane bavit. V tom ale přichází hostitel a všichni včetně "rebela" přijímají pozvání na slavnost. Během vlastní oslavy se ovzduší "normalizuje", pocit ohrožení mizí a intelektuálové se stávají "plnohodnotnými" hosty slavnosti - volně se baví, připíjejí atd., zadrhovaný, neupřímný smích se mění ve smích nepředstíraný. Hostitel je spokojen - z původních, sice dobrovolných, ale přitom také pasivních účastníků slavnosti se stávají účastníci aktivní, kteří již z vlastní iniciativy vytvářejí příjemnou a poklidnou atmosféru slavnosti demonstrující, že vše je v pořádku. Tato atmosféra je narušena tím, když Jan Němec nachá jednoho z hostů, který se všeobecné bezstarostné zábavy odmítá účastnit, uprchnout. Událost vyvolá mezi hosty na slavnosti zápornou reakci a rozmrzení, že jejich bývalý kolega tak hloupým způsobem narušil pohodu na slavnosti, jakousi nepsanou smlouvu mezi hosty a hostitelem. Se zájmem pak přihlížejí (mezi nimi i ten "odbojný", co se spíš z vlastní hlouposti odvážil překročit čáru znázorňující vězení), jak služebníci hostitele, který je nanejvýš roztrpčen tím, že mu jeden z hostů utekl ze slavnosti, z jeho slavnosti, navádí na stopu uprchlého honičího psa, aby ho přivedli znovu na "slavnost". Honičky se jako příjemného povyražení hodlají účastnit i mnozí hosté. Film končí.

I když je Němcův film nadčasovým podobenstvým o kolaboraci s mocí, dá se velmi dobře přenést do čs. společnosti 60. let, zvláště na její intelektuální elitu a absolutní morální selhání této "elity" v protřední totalitního režimu. Zatímco se na začátku 60. let začali s podlomeným zdravím z komunistických koncentračních táborů vracet první političtí vězni z doby po únoru 1948, aby s několika stovkami doslova živořili na okraji společnosti, tato skupina ráda a plně využívala plně

¹⁷⁸ *Wikipedie : Otevřená encyklopedie* [online]. 8. 10. 2006 [cit. 2007-05-15]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Petr_Plac%C3%A1k>.

možností, který jí tehdejší režim poskytoval v době, kdy tisíce lidí stále přežívalo za těch nejponižujících podmínek v komunistických věznicích. A výlučnost těchto hostů na slavnosti pokračovala i v dobách normalizace, kdy se mnozí z nich stali pro obrozený a upevněný režim nestravitelní, kdy nemohli veřejně vystupovat či publikovat a kdy se dokonce několik z nich z nervozity režimu ocitlo za mřížemi. Ti v této době zůstali elitou v zákulisí, která, když nevystrkovala příliš růžky, nechal ji režim pokojně nanjen přežívat, ale dokonce i velmi dobře žít a občas i někde "pooфициálně" vystoupit. Symbolické je i obsazení rolí ve filmu neherci - skutečnými představiteli intelektuální avantgardy z 60. let (skvělé herecké výkony předvedli především Ivan Vyskočil jako hostitel nebo Jiří Němec a Zdena Salivarová jako hosté).

Generace let 60tých, přes řadu velmi nadaných lidí, která z ní vzešla, je smutnou ukázkou toho, jak může být intelekt ohebný, jak si dokáže zdůvodnit jakékoliv počínání, aniž by jen hnul brvou. Němcovo podobenství nabývá na aktuálnosti právě dnes, kdy archivy ministerstva vnitra začínají vydávat svá svědectví.¹⁷⁹

Pavel Blažek v N. N. publikoval od 3. čísla druhého ročníku. Nepodařilo se mi bohužel potvrdit ani vyvrátit, zda jde o současného redaktora deníku *Právo* (který si N. N. tak rády braly na mušku).

Jarmila Kudláčková dnes pravděpodobně figuruje jako ředitelka Evropského vydavatelství, které vydává nezávislé měsíčníky *Evropské noviny* a *Krajské noviny*.

Jiří Kubík – jde o shodu jmen se současným vedoucím redaktorem reportérské rubriky v deníku *Mladá fronta Dnes* (K nejznámějším kauzám, o kterých psal, patří případ pochybného pronájmu Českého domu v Moskvě, za kterým stál tehdejší ministr zahraničí Jan Kavan a jeho blízký spolupracovník Jan Srba. Jiří Kubík na tomto materiálu pracoval v roce 2001 spolu s novinářkou Sabinou Slonkovou. Srba se pak pokusil Slonkovou odstranit prostřednictvím nájemného vraha.).

Jitka Studničná a **Eva Vidlářová**, **Jan Kyselý** v dnešní žurnalistice pravděpodobně nepůsobí.

Zajímavým vývojem prošla redaktorka N. N. **Pavla Grünthalová**. Po odchodu z redakce pracovala krátce v denících *Metropolitan* a *Telegraf*. V roce 1998 se její jméno objevilo v souvislosti s takzvanou bamberskou aférou, v níž tehdejší předseda sociální demokracie Miloš Zeman čelil podezření, že sliboval skupině českošvýcarských podnikatelů výhodné funkce ve státní správě výměnou za finanční injekci pro ČSSD. Grünthalová pracovala jako asistentka poslance ČSSD Karla Machovce, který byl v celé věci považován za korunního svědka, protože se měl

¹⁷⁹ PLACÁK, Petr. Hosté na slavnosti. *Necenzurované noviny : Rudé krávo* [online]. 1992, roč. 2, č. 30 [cit. 2007-05-15], s. 27. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1992/nn3092/obsah/29.htm>>.

inkriminované schůzky se švýcarskými podnikateli v Bamberku účastnit spolu se Zemanem a pořídít i písemný záznam z této schůzky. V tisku se tehdy upozorňovalo na vazby Pavly Grünthalové na tehdejší tajné služby, protože roku 1992 (ještě před N. N.) pracovala pro Úřad na ochranu ústavy a demokracie (později Federální bezpečnostní informační služba).¹⁸⁰

Podobné informace se lze dočíst i o **Lud'ku Šišákovi**. V článku deníku *Metro* ze září roku 2006 se mimo jiné dozvídáme, že Šišák spolupracoval s televizí Nova na reportážním pořadu *Na vlastní oči* a že byl agentem tajné služby (BIS).¹⁸¹

Jméno **Jany Lorencové** se vyskytuje v tiráži čísel 2-9, nepovedlo se mi však najít uvnitř jednotlivých čísel žádný text s její signaturou. Její novinářskou, resp. reportérskou práci lze sledovat do dnešní doby. Je známá např. z pořadů České televize *Klekánice* či *Případ pro reportérku*. Podobně jako František Kostlán, i ona publikuje na blogu serveru *Aktuálně.cz.*, kde je v medailonu charakterizována jako „novinářka, reportérka a redaktorka ČT. Pochází ze Znojma, ale už léta žije v Ostravě. Po pauze, vynucené normalizací se vrátila k tomu, co považuje za hlavní náplň svého života. K novinářině, především investigativní, neboli pátrací. Takže v reportážích pátrá po tom, co zavání korupcí, tunelováním a vším, s čím se většina občanů nechce smířit. Vadí jí bezmoc a pohrdání právy občanů. Vadí jí arogance politiků i to, jak rychle zapomínají na sliby, které svým voličům dávali, když se ucházeli o jejich přízeň.“¹⁸²

¹⁸⁰ Viz PLESL, Jaroslav, Osudová setkání Karla Machovce. *Týden*. 1998, 30. 3. s. 22

¹⁸¹ KOTRBA, Štěpán. Tajní agenti včera, dnes a zítra. *Metro* [online]. 2006 [cit. 2007-05-15], s. 3. Dostupný z WWW: <http://www.metropoint.com/ftp/20060919_Praha.pdf>.

¹⁸² *Blog.aktuálně.centrum.cz* [online]. 2007 [cit. 2007-05-15]. Dostupný z WWW: <<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/jana-lorencova.php>>.

4. Necenzurované noviny – ročník III

Do třetího ročníku své existence vstoupily N. N. v podstatě v ustálené grafické podobě – alespoň co se týká titulní strany, s čtrnáctidenní periodicitou a pravděpodobně fungujícím redakčním týmem. V průběhu roku 1993 však prošly několika zásadním změnami.

Z titulní strany i z tiráže ve 3. ročníku definitivně mizí podtitul *Rudé krávo*, a to již od 1. čísla. Od čísla 14 vycházejí s týdenní periodicitou, čemuž předcházelo zdražení N. N. (do čísla 13 stály 4,80 Kč, od čísla 14 pak 6,80 Kč) a několik prohlášení redakce:

„Jsme rozhodnutí udělat z Necenzurovaných novin týdeník a to nejrychleji, jak jen to bude možné. Pokud se nám to nepodaří, nebudeme schopni dostatečně a hlavně včas čelit manévřům postupujících komunistických mafií všech politických dresů, kontrolujících televizi, rozhlas a naprostou většinu tisku. Naše další existence přestane mít za těchto podmínek smysl. Přejít na týdeník je ovšem natolik finančně náročný, že přesahuje naše současné finanční možnosti. Obracíme se tedy na všechny, kteří by Necenzurované noviny na naší politické scéně postrádali, s naléhavou výzvou o poskytnutí technické a finanční pomoci dle svých možností, třeba i formou placené inzerce. Jedná se o vybavení redakce a všech redaktorů počítači, modemy, faxy, telefony s automatickými záznamníky a dalším zařízením. Nemáme prakticky nic. Budeme proto vděčni za cokoli včetně starší techniky, kterou už vyřazujete. U nás může ještě udělat velký kus práce v boji za dekolonizaci společnosti, demokracii, obranu lidských práv a spravedlnost pro všechny. Pro zločince i jejich oběti. S vašimi nabídkami se obraťte na naši brněnskou nebo pražskou redakci.“¹⁸³

Tato výzva se ve stejném znění opakuje ještě na titulní straně v čísle 10. Její účinek však nebyl takový, jak si Petr Cibulka představoval, proto na titulní straně čísla 14 čteme:

„Přátelé! Naše výzva k podpoře Necenzurovaných novin se nesetkala s potřebným ohlasem. Distributoři nám dluží kolem 500 000 Kč. O seznamy důstojníků StB a jejich důvěrníků není příliš velký zájem. S našimi tričky je to ještě horší. Pokud

¹⁸³ CIBULKA, Petr. Naším přátelům. *Necenzurované noviny*. 1993, roč. 3, č. 8, s. 1

mají necenzurované noviny přežít a přejít na týdeník, jsme nuceni zvýšit cenu na 6,80 Kč. Doufám, že nám neodepřete podporu. V opačném případě si skutečně Necenzurované noviny nezasloužíme.“¹⁸⁴

Od čísla 18 jsou tedy N. N. týdeníkem, ze záhlaví strany 1 mizí heslo „Komunista zůstane komunistou i kdyby trakaře padaly“, nahrazuje ho podobná věta „Komunista zůstane komunistou v jakékoliv straně“. To však platí jen do čísla 27, od čísla 28 se v záhlaví místo toho objevuje nový podtitul N. N – *Politicko – ekologický týdeník*. Tak je tomu až do čísla 34, tedy do posledního čísla roku 1993. Nedá se však říci, že by se od té doby zásadněji ve prospěch ekologických témat změnil také obsah N. N.

N. N. vyšly roku 1993 čtyřiatřicetkrát¹⁸⁵, každé vydání mělo 32 stran. Definitivně mizí vložené přílohy.

4.1 Tiráž

Z tiráže je zřejmé, že N. N. v roce 1993 prošly zásadními redakčními změnami. Nemám tím na mysli změny podmínek organizačních či administrativních, ale spíše co do počtu a skladby redaktorů. Zatímco v ročníku předchozím zůstalo redakční jádro po celý rok v podstatě stejné, v roce 1993 vznikaly N. N. na počátku v jiném týmu než koncem roku.

Z tiráže a definitivně i z N. N. zmizeli František Kostlán a Petr Placák, kteří se roku 1992 (v případě Kostlána i v roce 1991) výrazně podíleli na kvalitě a vyznění celých N. N. Cibulka k tématu odchodu redaktorů mluví v rozhovoru s Koudelou a Jünglingem. V této souvislosti se dotýká také tématu finančních podmínek, ve kterých redaktoři pracovali. Mzdové náklady zřejmě nejsou nejpodstatnější složkou celkových nákladů na chod redakce, přesto však Cibulkova slova – zvláště po přečtení naléhavých apelů na finanční či hmotnou podporu N. N. (viz výše) – mohou budít rozpaky: „[...] Nikdy jsem nezasahoval do obsahu novin, nikdy jsem nikomu

¹⁸⁴ CIBULKA, Petr, !!!N. N. dražší!!! *Necenzurované noviny*. 1993, roč. 3, č. 14, s.1

¹⁸⁵ Je třeba upozornit na detail, že dopátrat se např. ve fondu Národní knihovny prvního čísla 3. ročníku N. N. není snadné. Na titulní straně tohoto vydání je totiž chybně uvedeno, že jde o první číslo druhého ročníku (1992). Ve svazku pod signaturou Nc2256/Roč. 3. 1993, č. 1-19, který sdružuje prvních 19 čísel třetího ročníku, první číslo chybí, je zařazeno až na konec svazku Nc2256/Roč. 3. 1993, č. 20-35.

nebránil zveřejnit jakýkoliv materiál, naopak jsem vždy říkal: „Jo, jen houšť, klidně zvol ještě ostřejší formulaci“. Všichni byli dobře placeni, mnohem lépe, než normální novináři v běžných novinách. Každý z nich napsal za čtrnáct dní dva tři články, což by do běžného deníku musel dělat obden a za menší peníze. V Necenzurovaných novinách tehdy dostávali 9000 Kč, což byly v letech 91-92 docela slušné peníze. Najednou začali tvrdit, že nemůžu vést noviny, protože píšou špatně a začínají škodit dobré věci. Já jsem jim říkal: „Ale jak píšou špatně, já přece do nich téměř nepišu. Všechny články jsou vaše. Když jsou špatné, tak je tam nezařazujte!“ Nebyli schopni na to reagovat. To mi signalizovalo, že se děje něco nenormálního. [...] Později se ukázalo, že když došlo na lámání chleba a tito lidé odešli uraženě z redakce, zřejmě se domnívali, že odejdou i ti, kteří jim jen přivukovali. Nic takového ale nenastalo a po několika dnech krize, kdy nebylo jasné, jestli noviny přežijí, většina lidí zůstala a jeli jsme dál. Odešli skutečně jen ti iniciátoři – Petr Placák, Lubor Kohout a Franta Kostlán. [...]“¹⁸⁶

4.2 Grafická úprava

Po grafické stránce jsou N. N. v roce 1993 jednotné. Dílčí odchylky či proměny lze během roku pozorovat v oblasti karikatur a kreslených anekdot.

Titulní strana si drží podobu, kterou nabyla v první polovině roku 1992. Od čísla 13 dle údajů uvedených v tiráži mizí z redakce natrvalo Mirojanu Neanu, dosavadní grafik. Na jeho místo přicházejí Jan Bernat, Robert Plchl a Martin Křápek. Zejména prvně jmenovaný vtiskl N. N. charakteristickou podobu, a to hlavně díky svým kresleným anekdotám. Ty se někdy objevují i na titulní straně, místo fotografií. Fotografie však nad kresbami početně převažují (během roku 1993 je na titulních stranách 22x fotografie, 10x anekdota). Stejně jako v ročníku předchozím, i nyní se vztahují k materiálu uvnitř čísla. Třikrát je to snímek Václava Klause (č. 4, 25, 27), dvakrát Václava Havla (č. 2, 28), po jednom snímku tu mají např. ministři Baudyš (č.1), Dlouhý (č. 20) či Ruml (č. 29), ale také Karel Kryl (č. 12) či Miloslav Mareček (č. 10), jehož kauzu N. N. sledují i nadále.

¹⁸⁶ JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. 1. vyd. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0. s. 108.

4.2.1 Vnitřní úprava

Vnitřní úprava N. N. se vcelku neliší od toho, jak vypadala v roce 1992. Stále je nasnadě, že pro tvůrčí tým N. N. byl daleko přednější obsah periodika než jeho formální stránka.

Oproti předchozímu ročníku je v roce 1992 otištěno velké množství oprav, omluv a upřesnění, mnohé z nich redaktoři zdůvodňují záležitostmi techniky. Např.: „V N. N. č. 14/93 na straně 24 jsme nedopatřením neotiskli závěr článku Zpravodaj KAN. Omlouváme se a otiskujeme poslední odstavec znovu celý.“¹⁸⁷ Nebo „V N. N. 16/93 na straně 27 z „otevřeného dopisu prezidentu republiky Václavu Havlovi“ vypadla tiskovou chybou část, což způsobilo, že na sebe druhý a třetí sloupec nenavazují. Doplňte si prosím za poslední větu třetího sloupce [...]“¹⁸⁸, „V čísle 18/1993 v článku „*Na počátku všeho bylo slovo*“ si zařadil tiskařský šotek. Princip Čestmíra Čejky je **reaktorů** (nikoliv redaktorů) a rozhlas zřejmě provádí změnu **kurzu** (nikoliv kurtu). [...]“¹⁸⁹ atd. Jedna z omluv se dokonce týká nekvality, resp. obtížné čitelnosti celých čísel: „Omlouváme se čtenářům za špatnou kvalitu N. N. č. 18, 19 a 20, způsobenou naší novou tiskárnou.“¹⁹⁰ – některé strany jmenovaných čísel jsou totiž vytištěny velmi slabě, jiné jsou zase tmavé nebo mají tmavé mapy.

Grafické členění do rubrik je v některých případech pravidelné, resp. pravidelnější než v roce 1992. Konkrétně jde o rubriku Quo vadis, armádo?, jež se od čísla 1 do čísla 5 vyskytuje vždy na straně 4, od čísla 7 do čísla 18 (kdy se zcela ztrácí) na straně 16. Quo vadis, armádo? má také jednotnou grafickou úpravu. Ostatní rubriky jsou nepravidelné a graficky nejednotné (podrobněji níže).

¹⁸⁷ REDAKCE, Oprava. *Necenzurované noviny*. Roč. 3, č. 15, s. 15

¹⁸⁸ REDAKCE, Oprava. *Necenzurované noviny*. Roč. 3, č. 17, s. 2

¹⁸⁹ REDAKCE, Oprava. *Necenzurované noviny*. Roč. 3, č. 20, s. 17

¹⁹⁰ REDAKCE, Oprava. *Necenzurované noviny*. Roč. 3, č. 21, s. 2

4.2.2 Fotografie a kreslený humor

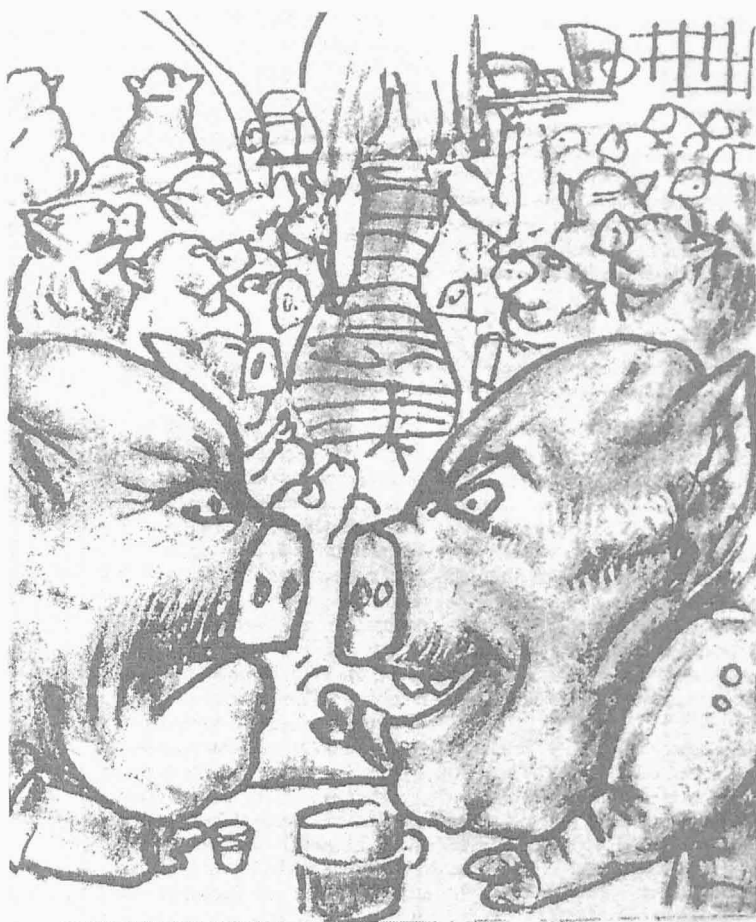
Třetí ročník N. N. by se dal rozdělit na období, v nichž převažovaly fotografie, a na období, v nichž převažovaly karikatury a kreslené anekdoty. Některá čísla jsou pak chudá na obojí. Nikdy se však nestalo, že by byly oba jevy v rovnováze.

Fotografie jsou častější zhruba v první třetině roku 1993. Mezi čísly 1 až 10 vychází na 135 fotografií 30 kreseb. Pokud je uveden autor snímku, což se obvykle neděje, je jím nejčastěji Pepíno Maraczi. Po jednom snímku má např. Jiří Wolf, Roman Lohniský, Miroslav Šmejkal. Mezi autory kreseb je v první třetině roku 1993 nejčastěji Věroslav Mach a autor se signaturou jis.

Od čísla 13 se v N. N. setkáváme s kresbami Jana Bernata. Už výše jsem se zmiňovala, že jeho výrazné kresby dávaly N. N. specifickou podobu (viz ukázky na s. 86, 87 tohoto textu). V čísle 13 tak jeho kresby např. naprosto dominují – je jich tu 15, vychází tedy v průměru jedna přibližně na každou druhou stránku. Výrazné jsou pak nejen svým rukopisem, ale také velikostí – často jsou umístovány do středu strany, odhadem pokrývají zhruba jednu třetinu její plochy. Podobně „nabité jsou pak např. čísla 14, 15 a 16, Bernatových kreseb je tu ale o něco méně. Několik jeho kreseb se ocitlo také na titulní straně N. N. (č. 13-16) Dominantním kreslířem N. N. se Bernat stává opět mezi čísly 23 až 31, kde má pokaždé mezi 10 a 16 kresbami. V těchto číslech je také jen zanedbatelný počet fotografií.

Fotografie tedy v roce 1993 hrály vedle kreseb jen vedlejší roli. Jejich kvalita je většinou nízká, jen málokdy jde o aktuální snímky pořízené např. při události, o níž se píše v textu.

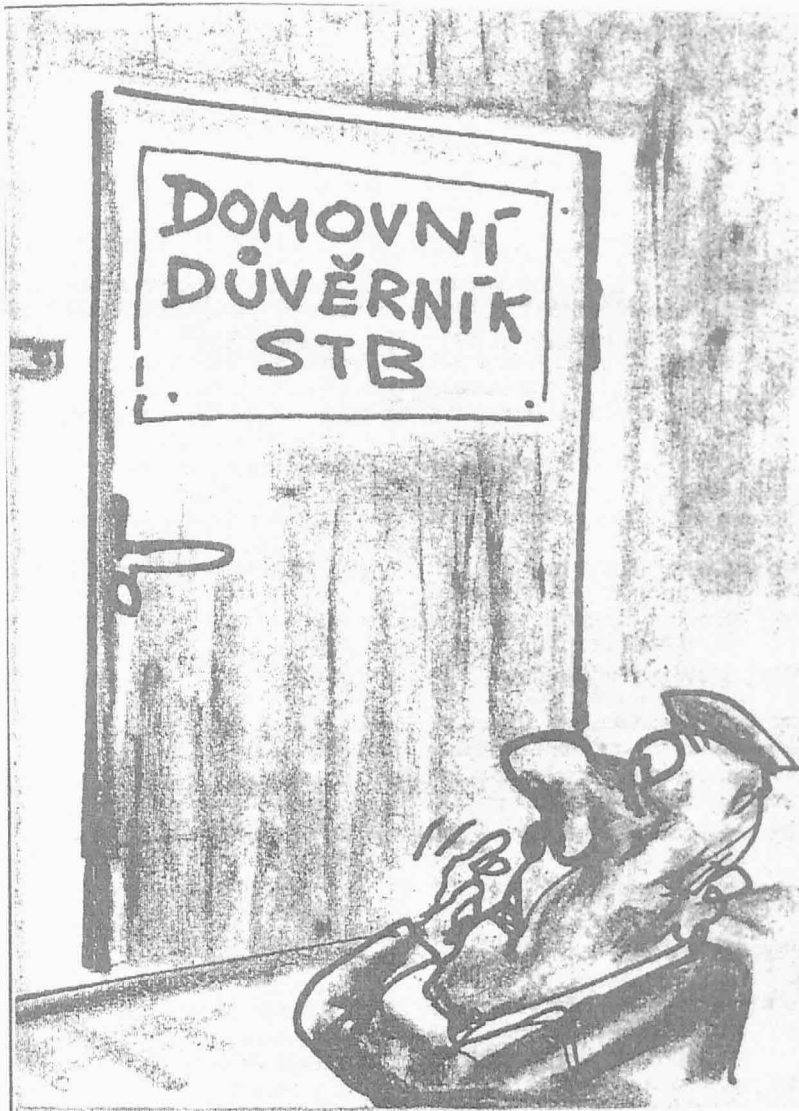
Těsněji spjaté s textem a obsahem jsou naopak právě kresby a karikatury.

COPAK HAVEL SOUDRUHUJÁ
BYCH FRUSTRACNÍ TEDA LUST-
RAČNÍ ZÁKON NEPODEPSAL TAKY.

Jan Bernat

Necenzurované noviny, 1993, roč. 3, č. 15, s. 1

Jan Bernat

Necenzurované noviny, 1993, roč. 3, č. 13, s. 30

4.3 Obsah

Ani ve třetím ročníku nepředvedly N. N. zásadní tematický obrat či posun. Zpracovávají kontroverzní témata, nebo spíše píší o aktuálních tématech kontroverzním způsobem. Stále se drží tematiky starých kádrů v nových postkomunistických strukturách, častá je mediální tematika, řada článků tvoří určitou polemiku s konkrétními médii, periodiky.

Rok 1993 byl prvním rokem existence samostatného českého státu po odtržení Slovenska, velmi často se tedy objevují materiály o situaci na Slovensku. Jejich autorem byl Vladimír Pavlík, redaktor N. N. pro Slovensko.

Napočítala jsem překvapivě málo článků o Václavu Havlovi (cca 20), vzhledem k tomu, že právě v roce 1993 probíhal soud mezi ním a redaktory N. N. Petrem Cibulkou a Lubošem Vydrou. I tak ale havlovská tematika tvoří nezanedbatelnou část obsahu N. N. i ve třetím ročníku.

Výše jsem zmiňovala, že se N. N. od jisté doby nazývaly *Politicko – ekologickým týdeníkem*. Téma ekologie je v nich zastoupeno zejména v oblasti diskuse kolem dostavby a spuštění jaderné elektrárny Temelín (viz níže).

Šířeji se N. N. věnují také Viktoru Koženému (a jeho zásahu do privatizace prostřednictvím Harvardských fondů) a tématu Charty 77, její současnosti i minulosti. Pokračuje také kritika do řad justice, v souvislosti s tím v N. N. na několika místech otiskují texty Miloslava Marečka (který opět drží hladovku), toto téma však stojí spíše na okraji, doznívá.

Charakteristickým rysem N. N. zůstávají otevřené dopisy.

4.3.1 Kritika velkých politiků

Už tradičně N. N. ostře kritizují neprůhledné či sporné jednání politiků a vysokých vládních činitelů, případně jejich komunistickou minulost. Z výsluní zájmu N. N. se poněkud vytrácejí Valtr Komárek, Petr Pithart a Jiří Dienstbier, kterým bylo věnováno mnoho prostoru v předchozích ročnících.

Na pranýři N. N. se tak v roce 1993 kvůli neuspokojivému chodu svých resortů ocitá řada ministrů, např. Jiří Novák, ministr spravedlnosti, sklízí kritiku za situaci ve vězeňství, např.:

„O situaci ve Sboru nápravné výchovy, jednoho z nejhoršího uskupení nomenklaturního totalitarismu, ne nepodobného StB či komunistické policii, se toho napsalo od sametového listopadu více než dost, zejména pak v roce 1992 poté, kdy byl do čela ministerstva spravedlnosti nominován pravicově levicový nepolitik JUDr. Jiří Novák.

Po abdikaci ministra Dr. Leona Richtera se demokraticky smýšlející příslušníci SNV naivně domnívali, že bude dokončena očista tohoto nestvůrného uskupení a místo zkompromitovaného Dr. Karabce, ustanoveného do funkce ředitele paní Burešovou, jsou hluboce zklamáni. Přestože ministr Novák slíbil, že Dr. Karabce ihned po volbách z funkce odvolá, nejenže tak neučinil, ale dopustil stabilizování zkompromitovaných kádrů a jejich posílení. Po zbavení se Dr. Hulíka potvrdil do funkce náměstka ředitele mjr. Dr. Jiřího Malého, bývalého člena Lidových milicí, kterého nenavrhl nikdo jiný než bývalý hydroxidový poslanec Vaňák. Zato dostal pan Vaňák funkci ředitele Institutu vzdělávání SNV. A protože ve škole, která připravuje odborníky pro službu dozorců, potřebují zemědělce, byla přijata jako odborná síla i manželka pana Dr. Malého, zemědělská inženýrka. Adepti a nežadoucí "živly" s příslušnou kvalifikací byli přeloženi, propuštěni nebo odmítnuti. [...]"¹⁹¹

Kritiku sklízí v hojném počtu také Václav Klaus, v roce 1993 premiér ČR, a to nejen za své počínání ve funkci předsedy vlády, ale také za dění v ODS, tehdy vládní straně. Např.:

„Podobně, jako se stydím před poblouzněnými V. Havlem, stydím se i před poblouzněnými V. Klausem: nedokázal jsem ani jeho zásadní pochybení (nebyly-li to špatnosti vědomé), ani jeho politickou a morální otrlost rozebrat tak přesvědčivě, aby se jeho obdivovatelé probrali a uvědomili si, že svou přízeň a svůj obdiv dávají člověku hodně problematickému, ne-li přímo darebnému. Důvěryhodný není jen sám V. Klaus, ale ani ti, kterými se obklopil. Buď jeho "podivnosti" vidí a vypočítavě k nim mlčí, nebo jsou na tom intelektuálně i eticky tak bídně, že dodnes špatnost jeho počínání ani nezaregistrovali.

- Největší provinění V. Klause? - Jen se tváří jako ten, kdo udělá přítrž až oblundnému ignorování spravedlnosti, které nám po listopadu 1989 vnutili V. Havel a spol. Ve skutečnosti však jen daleko rafinovaněji v onom ignorování spravedlnosti pokračoval a pokračuje. Ani on se nedopustil ničeho menšího, než prodlužování naší politické a morální otrlosti, než prodlužování faktické nadvlády komunistů, než prodlužování našeho zabydlení se ve slepotě, v duševní špině politické i nepolitické. - Jestli si V. Klause vybrala KGB nebo jestli si tak rafinovaně prokomunisticky počíná sám od sebe, to je vlastně podružné. Podstatné je, že se mu podařilo obalamutit bezpočet lehkověrných lidí, vsugerovat jim, že není politickým zlodějem a politickým šarlatánem, ale člověkem nanejvýš seriózním. [...]"¹⁹²

Nebo jinde:

„V NN číslo 10 a 14 jsem se zabýval ve státech "ČEŠTÍ FINANČNÍCI A 40 LOUPEŽNÍKU" problematikou LETTER OF MANDATE České republiky vydaných osobám ke shromáždění finančních prostředků pro potřeby České republiky. Souběžně se zveřejněním údajů jsme položili několik dotazů zainteresovaným stranám. Jednalo se o Ministerstvo financí ČR, Českou národní banku a Úřad vlády ČR - premiér Václav Klaus. Ke dni 2. 8. 1993 na naše podněty reagoval osobně pan premiér a Česká národní banka. Odpovědi zveřejňujeme v plném rozsahu. Vzhledem k tomu, že odpovědi jsou přinejmenším "nepřesné", zasíláme na zastupitelství zemí osob, jichž se tyto LETTER OF MANDATE týkají, žádosti o upřesnění informací (viz. příloha).

¹⁹¹ CIBULKA, Petr. Ministr spravedlnosti dělá ostudu ODS : Co se děje ve vedení Sboru nápravné výchovy?. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 2 [cit. 2007-05-17], s. 24. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn0293/obsah/18.htm>>.

¹⁹² BĚLOHOUBEK, Antonín. "Komplimenty" V. Klausovi. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 7 [cit. 2007-05-17], s. 27. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn0793/obsah/27.htm>>.

A nyní k odpovědím. Česká národní banka se vyjádřila "velmi jasně"??? Proč!!! Ministerstvo financí ČR se nevyjádřilo vůbec!!! Proč??? Premiér Klaus lže!!! Pročpak asi??? Z odpovědi pana premiéra Klause vyplývá následující - "JÁ NIC, JÁ MUZIKANT". Pan premiér píše - "...po prověření..." atd. Pokud jste pane premiére prověřoval mnou uváděné údaje, mohu s klidným srdcem říci, že jste "pragmatický diletant". Pokud prověřovali mnou uváděné údaje "Vámi pověření" - jsou to lháři! Uvádíte, že paní hraběnka Irene von Khreninger-Guggenberger von und zu Neidenstein, nyní bytem na jiné adrese, kterou Vám mohu pošeptat, nabídla rozsáhlou humanitární pomoc ze strany velké skupiny německých a švýcarských podnikatelů. I přes pochybnosti a serióznosti nabídky, bylo rozhodnuto ověřit tuto možnost a paní hraběnce bylo vydáno pověření k jednání se sponzory, podepsané dne 5. 3. 1991, k projednání a uzavření smlouvy o poskytnutí peněžních prostředků ve prospěch ČR v celkové částce 1,5 mld. USD pro přesně specifikované účely viz. průběžně otištěné mandáty NN č. 10-14/93. Časové omezení nebylo specifikováno. [...]¹⁹³

Ministru vnitra Rumlovi je vyčítáno, že nedošlo k očistě policie od bývalých komunistických činitelů, jak slíboval. Např.:

„Význam občanských komisí byl nejen "správně" usměrněn, ale také podceněn a mnohdy zesměšněn. Podle toho situace v policii i na samotném vnitru také vypadá. Byly a jsou ignorovány závěry a návrhy komisí, které vyslovují požadavky zásadních personálních změn na jednotlivých stupních policie. Namísto toho, si v řídicích funkcích podávají ruce lidé, kteří zde již dávno nemají co hledat, jsou signalizovány snahy bývalých příslušníků StB o návrat do služeb policie, využívajíc tak naprostý chaos, dezorientaci a nekontrolovatelnost panující na jednotlivých stupních velení policie. Ne zřídka se vyskytují případy, kdy policejní špičky některých ředitelství, úzce spolupracují s místním podsvětím a s živly, které by měly stíhat, mají mnohdy mnoho společného. Nejen návrhy a oznámení tu a tam fungujících OIOK (slovy ministra Rumla-zahrádkářů) jsou předmětem ignorací kompetentních inspekčních orgánů. Dostáváme řadu dopisů od jednotlivých občanů, původně adresovaných osobně ministru Rumlovi, kde títo odvážní jedinci upozorňují na stav, který v řadách "zastánců spravedlnosti" vládne. [...]"¹⁹⁴

Václav Havel je trnem v oku N. N. dlouhodobě, jinak tomu není ani v roce 1993. Kritice je podrobován jak v úvahách a komentářích, tak ve složitějších analytických textech. A to jednak vzhledem ke svému smířlivému postoji vůči lidem zapleteným s minulým režimem, jednak kvůli výše zmiňovanému soudním úřadem s redaktory N. N. Např.:

„V. Havlovi se možná potvrdí, že vítězí nejen vytrvalost v úsilí o věci ušlechtilé, ale i vytrvalost v úsilí nestydatém. Vypadá to, že se mu vyplatí vytrvale ignorovat skutečnost, že si ho za prezidenta už nepřeje celá polovina národa (právě takto se totiž patří formulovat zjištění, že pro jeho znovuzvolení prezidentem bylo podle posledního průzkumu už jen 51 % dotázaných). Vyplatí se mu možná vytrvale ignorovat i skutečnost, že ho za prezidenta chtějí už jen lidé s povážlivě ochromenou způsobilostí ke kritickému myšlení a s povážlivě ochromeným smyslem pro spravedlnost. Vyplatí se mu možná vytrvale ignorovat i silící volání po tom, aby i u nás byl zaveden švýcarský způsob prezidentování (to jest, aby úřad prezidenta zastávali ministři vlády, se střídáním po jednom roce).

¹⁹³ ŠIŠÁK, Luděk. Klaus lže, jako když tiskne. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, vol. 3, no. 16 [cit. 2007-05-17], s. 30-31. Dostupný z WWW:

<<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn1693/obsah/37.htm>>.

¹⁹⁴ DAVID, Radek. Z dopisu ministru Rumlovi. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 29 [cit. 2007-05-17], s. 28. Dostupný z WWW:

<<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn2993/obsah/26.htm>>.

Vsadil na vědomé setrvání v politické i morální otrlosti u sebe i u poslanců stran vládní koalice, vsadil na vítězství toho horšího v sobě i v oněch poslancích. Že z toho vzejde v očích přemýšlivějších lidí další oslabení důvěryhodnosti těchto politických stran? - Ale takové "details" ti bohorovně přece suverénně přehlížejí! (A proč by nepřehlíželi, když vědí, že je velice nepravděpodobné, že se u nás objeví dosti silné seskupení opravdu důvěryhodné?) Co jim záleží na ozdravení naší duchovně zbědované společnosti! Stačili se už od komunistů poučit, že čím větší je duševní zbědování ovládaných, tím snáze se jim vládne a tím horší to pak může být i s duševními kvalitami vládců. Těm, kteří se domnívají, že mluvím až příliš příkře: Co jsou má tvrdá slova jako zásah do života V. Havla proti následkům jeho hanebných činů do života přemnohých?!¹⁹⁵

V posledním čísle N. N. je problematice soudního sporu s Havlem věnován několikastránkový materiál přinášející podrobné záznamy ze soudního jednání, protokoly, slovní projevy jednotlivých aktérů soudu, to vše doprovázeno komentáři Petra Cibulky a Luboše Vydry. Oba novináři podali na Havla žalobu „[...] za jeho výroky o tom, že zveřejněním seznamů důstojníků a spolupracovníků 2. správy StB, tedy boje proti vnitřnímu nepříteli, jsme zapříčinili nesčetné lidské tragédie. Řekl to tehdy v rozhovoru s Adamem Michnikiem pro polský deník Gazeta Wyborcza. S velkým ohlasem to bylo otištěno v Polsku a později v České republice. Je zajímavé, že žádný novinář se nepozastavil nad tím, že tito lidé se dvaadvacát let dopouštěli zločinů a násilí na statisících obyvatel, o milionech poznamenaných nemluvě. Protože se nás nikdo v republice nezastal, rozhodli jsme se na tuto nenormální situaci upozornit veřejnost prostřednictvím soudního procesu. [...]“¹⁹⁶. 14. prosince 1993 pak Havel při soudním jednání nazval Cibulku a Vydru „ostudou Charty 77“, načež Cibulka zareagoval legendární větou „Vašku, jsi prase, jsi hovado!“¹⁹⁷ Soud žalobu proti V. Havlovi zastavil, Cibulkovi však za jeho smělá slova hrozil podmíněčný trest odnětí svobody za urážku hlavy státu. Havel mu však jako prezident udělil milost.

Ukázka z textu N. N.:

„Tak nám paní Müllerová opět jednou láska a pravda zvítězila nad lží a nenávistí“, řekl Švejk, když v novinách zahlédl titulek, že naše nezávislá justice dává žalobu na Petra Cibulku podle bolševického § 103. Nevěříte? Počátek tohoto obvinění hledejme v justiční frašce u Městského soudu v Praze dne 14. prosince 1993, na níž občan Václav Havel, "dezertér" z křesla presidenta československého, zato však "doživotní president český" seděl na židli obžalovaného proti svým bývalým přátelům z Charty

¹⁹⁵ BĚLOHOUBEK, Antonín. Vytrvalost V. Havla. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 1 [cit. 2007-05-17], s. 27. Dostupný z WWW:

<<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn0193/obsah/38.htm>>.

¹⁹⁶ JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. 1. vyd. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0. s. 118

¹⁹⁷ Tamtéž, s. 119

77 Petrovi Cibulkovi a Luboši Vydrovi. Ale dosti zbytečných řečí a nechme mluvit nahrávku z magnetofonu. Mluví předsedkyně soudu:

Přepis magnetofonové nahrávky

JUDr. Vostřejšová: Cibulka a Luboš Vydra, dne 12.9. 1993 proti žalovanému Václavu Havlovi. Je to žaloba na ochranu osobnosti, podle § 11 a následného občanského zákoníku. Pánové, než-li žalobu přednesu, v případě, že došlo k smírnému vyřešení věci... Tato pře je v plném rozsahu, jak jste jí podali? Ano?

Žalující souhlasí: Ano.

JUDr. Vostřejšová: Takže prosím vás, žaloba zní takto: "Žalobci Petr Cibulka a Luboš Vydra. Žalovaný Václav Havel. Žalovaný při rozhovoru poskytnutém dne 5. 6. 1993 v Lánech panu Adamu Michnikovi pro polský deník Gazeta Wyborzca se vyjádřil k lustračnímu zákonu. Prohlásil že by jej nyní nepodepsal a dále prohlásil, že, citujeme: "Nelegálně zveřejněné seznamy pracovníků Bezpečnosti v listu Rudé krávo způsobily nezměrný počet lidských tragédií. Vím o případech sebevražd, kdy děti vyskočily z okna, protože se dozvěděly, že jejich otec je na tomto seznamu." Konec citace. Takto byl pak jeho výrok zveřejněn v deníku Mladá fronta. [...]"¹⁹⁸

4.3.2 Slovensko

Prostřednictvím redaktora Vladimíra Pavlíka N. N. informují o dění na Slovensku, zejména o lidech poškozených jednáním slovenského premiéra Vladimíra Mečiara. Články často reagují na texty publikované v jiných médiích, českých i slovenských. Např. k odhalení odposlechů amerického konzulátu v Bratislavě deníkem Respekt:

„Denník ČST 20.12.1992 na F1 priniesol zpravu, že týždenník Respekt odhalí odpočúvanie amerického konzulátu v Bratislave. O dva

dni neskôr v relácii Udalosti a komentáre sa V. Mlynář nezabudol pochváliť, že všetky informácie majú overené, dokonca z piatich prameňov.

Vo svojom článku: Bratislavské ucho toho odhalili tak

veľa, že u slovenských čitateľov vzniklo podozrenie, že článok si

objednal Vladimír Mečiar osobitne. A nebolo by to prvý raz. (Vid' tzv. aféry, ktorými Lidové noviny a MF Dnes nahrávali Mečiarovi na smeč. Pozn. V. P.) Odhliadnúc od nepravdivej informácie autorov článku z

Respektu, kde napríklad tvrdia, že v roku 1986 bol šéfom XII. bratislavskej správy ŠtB Alojz Lorenc, hoci ten už od roku 1985 bol prvým námestníkom FMV V. Vajnara. Keď menovaný odchádzal do Prahy, v bratislavskej funkcii ho nahradil pplk. Štefan Mikula. Veľa priestoru je v dotyčnom článku venované súčasnému riaditeľovi Úradu na ochranu ekonomických záujmov Slovenska pplk.

Ignácovi Behúlovi. Tu chcem podotknúť, že zo spravodajského hľadiska

je táto funkcia najdôležitejšou nielen zo získavania informácií, ale aj z hľadiska vydierania. [...]"¹⁹⁹

Někdy jsou to podrobnější analýzy minulosti a současnosti vysokých státních představitelů Slovenska, např. Jána Čarnogurského:

¹⁹⁸ CIBULKA, Petr, HRBKOVÁ, Jana, VYDRA, Luboš. "Neposkvrněné početi" absurdisty Havla a Cibulkův císařský řez. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 34 [cit. 2007-05-17], s. 3-7. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn3493/obsah/2.htm>>.

¹⁹⁹ PAVLÍK, Vladimír. Ružovní hafkáči z Respektu. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 4 [cit. 2007-05-18], s. 4. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn0493/obsah/38.htm>>.

„Bývalý disident a kresťanský aktivista, po novembri 1989 podpredseda federálnej vlády a neskôr predseda slovenskej vlády JUDr. Ján Čarnogurský je nielen človek mnohých tvárí, ale aj politik zvláštneho razenia. Miluje komunistov a eštabákov a spolu s Františkom Mikloškom a Václavom Havlom sa stali ponovembrovými krstnými odpustiteľmi ľudí tejto kategórie.

Z kresťanského hľadiska by sa možno ani nejednalo o zvlášť závažný hriech. Veď táto viera hovorí, že svojim bližným by sme mali odpúšťať. Ovšem systém, aký zvolil Ján Čarnogurský, má strašne ďaleko k etike slušných ľudí. Paradoxom ostáva, že svoje odpustky udeľoval len skutočným lotrom, ale tej malej hŕstke príslušníkov XII. Správy FMV v Bratislave, ktorí občas aj zabudli podať o ňom hlásenie, pre nich už jeho odpustky neplatili. Nedostalo sa ani na tých, ktorí umožňovali manželke jeho brata Ivana, aby mohla v emigrácii navštevovať svojho syna, ktorý opustil republiku ešte pred novembrom 1989. [...]”²⁰⁰

Tyto články jsou řazeny do rubriky Slovensko, která se někdy vyskytuje i vícekrát v jednom čísle, a do seriálů Nacionalistická bublina splasla a Privatizácia po slovensku (odhaluje zákulisí procesu odstátnění majetku na Slovensku a jeho propojení s vrcholnými politiky). Jsou psány ve slovenštině, autorem je rovněž V. Pavlík. Tematika Slovenska tvoří v roce 1993 podstatnou část N. N, pokrývá ji bezmála 50 textů..

4.3.3 Mediální témata

I nadále platí, že N. N. kriticky reflektují na svých stranách tvorbu jiných médií. Jsou to jednak reakce na konkrétní texty či výroky, jednak hodnocení jednotlivých médií, např. konkrétních periodik, jako celku. Např. v textu Lidové noviny do každé rodiny? je to reakce na údajně špatně a zavádějícím způsobem vedený rozhovor Lidových novin s Václavem Bendou, předsedou Křesťanskodemokratické strany:

„Dávno vyvětralý slogan. Kdysi oblíbené noviny, myslím ty předválečné a předlistopadové, již nabraly "kurz". Z úst svých dnešních "statečných" oficiálních redaktorů promlouvají ke čtenářům nejednou stylem nezávislého Rudého práva a občas dokonce i jeho odkojence, Špiглу. Nedávno si vzaly na pranýř předsedu KDS dr. V. Bendu. Stal se jim vhodným terčem pro pár plivanců. Jejich oslavování hrdinové totiž zdaleka už nepatří k těm opravdovým. A tak se pozastavuji nad článkem Kamkoli - hlavně někam (LN 7. 1. 1993, red. Slezákové). Takto vypadá stručná rekapitulace:

1) V. Benda po rozkolu mezi oběma křesťanskými stranami založil ve FS poslanecký klub, sice malý, ale zato prý hlučný. (Není hlučnost spíše artiklem ambiciózních novinářů?)

2) Do voleb nastoupili křesťanští demokraté ve společném dresu ODS. Vyneslo jim to devět "federálních" a deset "českých" mandátů. - Nechápu Slezákovou: Když byli křesťanští demokraté přijati do koalice, je logické, že mandáty získali. Ostatně předáci ODS jistě nešli do koalice s KDS jen tak z útrpnosti vůči ní. Její morální kredit, důraz i na neekonomické záležitosti jim přišel velice vhod. Pamatují si, jak právě Lidové "objektivní noviny" ve volební kampani již s neperspektivními (ano, nazvěme to zase tak jako za doby normalizace) "mandáty" rozhovory už neotiskovaly. Raději se horečně dvořily předpokládaným vítězům voleb.

²⁰⁰ PAVLÍK, Vladimír. Ponovembrové vyfarbenie Jána Čarnogurského. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 27 [cit. 2007-05-18], s. 27. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn2793/obsah/29.htm>>.

3) Dále redaktorka potřísňuje bývalé křeslo předsedy Sněmovny lidu, které V. Bendovi vynesl dres ODS. O bývalého předsedu se otírá konstatováním, že prý jeho funkce přinášela obveselující prvky. Skutečně? Má milá, chcete-li stůj co stůj najít něco obveselujícího, hleďte kašpary přímo v Lidovkách. Není jich tam málo. 4) Autorka nezapomíná poslance V. Bendu upozornit, že jeho strana je "z parlamentních nejslabší". Vinit politika z toho, že chce v politice působit, je samo o sobě absurdní. Automaticky fandit těm největším a nejsilnějším? To už tady bylo. Autorce pranic nezáleží na tom, jestli právě tito menší favorité nemají k zastávání politických funkcí ony morální předpoklady prokázané mj. i dlouholetým vězněním v předlistopadových časech (kdy mnozí dnešní novináři se do nich střefovali v tehdejších denících). A dnes zdůrazňováním hodnot silnějšími stranami znepokojivě pomíjenými. [...]"²⁰¹

Za mediální téma považují i výhrady jiných periodik či jednotlivců k charakteru či obsahu N. N. V posledním čísle roku 1993 je např. několik textů věnováno výhradám Sidonie Dědinové (příležitostná externí příspěvatelka z Mnichova) k neserióznosti N. N. Kritizuje práci novinářů Radka Davida a Ivy Sedlářové, karikatury Jana Bernata označuje za pochybné:

„Milý Petře, vydavatelí,

poněvadž údajně máš poslední slovo u všech příspěvků, nemohu Tě, i při všem přátelství, vyjmout z odpovědnosti za určité neserióznosti Tvé tiskoviny. Musím Ti říci, že je mi velmi, velmi líto odchodu Františka Kostlána a dalších z NN, kdysi milované Rudé krávy. Dnes je Tvůj tisk žel, v mnohém zmatený.

Zatímco Bedřich Karel se snaží vysvětlit obci čtenářské cosi velmi podstatného o vztahu Čechů a Němců, kontruje to v tomtéž vydání jiný autor laciným nacionalistickým mlácením prázdné slámy. Takže pro každého něco.

Už před časem si mi stěžovali někteří čtenáři, že rozbíjíš pravici. Pokračuje to tím, že nyní někteří Tvoji redaktoři rozbíjejí image Tvých novin. Jsem toho názoru, že i superkritické noviny musí mít několik pozitiv, za něž bojují a za která se staví.

To však není případ současných NN: staví se naprosto proti všemu. Tak vzniká trend izolacionismu a šovinismu, hodný Sládka: trend antievropeismu hodný premiéra: a trend anti-antikomunismu hodný KGB.

Tvůj nový objev paní Sedlářová vzbuzuje u člověka, který mi nedávno napsal (který je mimochodem s díky uveden jako podporovatel NN), dojem, že "ta Iva Sedlářová byla nasazena do NN, aby pomalu odrovnávala ve veřejnosti soudruhům nepohodlné. Někdy v srpnu nebo v září zcela nestydatě napadla politické vězně, a v čísle 19 i vás," jak mi pan Z.L. píše. Neznám jej osobně, ale nebyl první, kdo mě upozornil na jakousi kampaň, která se v NN proti mně rozpoutala poté, kdy jsem napsala dvoudopis Tobě a Rudému právu v odpověď Petru Uhlovi, který se rozhořčoval nad protikomunistickým zákonem.

K tirádám proti mé osobě se nyní přidává i jakýsi "nejapný" Radek David, který si mj. dovoluje antifemininní sprostotu vůči Lidě Rakušanové a mně jedním dechem. V Americe nebo v Anglii by šel za to před soud jako "male-chauvinist pig" (ať si to nechá přeložit).

Navíc podává desinformace o údajném zdržování stavby ropovodu z Ingolstadtu bavorskou vládou. To svědčí o Davidově krajní neznalosti problému. Zdržení způsobují předepsaná úřední řízení s jednotlivými obcemi, sedláky, úzkostlivými majiteli půdy, a konečně i pokřik Zelených. Bavorská vláda i parlament se naopak snaží věc uspíšit, pokud je to v její zákonné moci. Právě tak je Bavorská Zemská banka pod vedením pana Neubauera připravena tento projekt spolufinancovat. Mám zprávy z první ruky z tiskových konferencí, jichž se pravidelně účastním, i přímo z Bavorské státní kanceláře.

²⁰¹ BEZDĚKOVÁ, Olga. Lidové noviny do každé rodiny?. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 3 [cit. 2007-05-18], s. 23. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn0393/obsah/30.htm>>.

Co uvádí David o euroregionech, které jsou po dvě desetiletí běžným způsobem blízké hospodářské s kulturní součinnosti přes hranice států Evropského společenství, svědčí o tom, že o nich neví vůbec nic. Tyto regiony jsou mj. účinnou protiváhou evropského centralismu a podporou regionálního rozvoje. S nějakými mafiemi anebo s územními požadavky mohou mít co činit jen v psychopatických mozcích. Zlobí mě, jestliže Tvoje NN podávají tolik falešných informací dosud důvěřivým čtenářům. Jak říkám, jsi za ně osobně odpovědný. [...]²⁰²

Oba dotčení novináři na podněty S. Dědinové vzápětí reagují, a to poměrně ostře, jak je pro N. N. charakteristické:

„[...] Nezajímá mne, co to je "male- chauvinist pig" Nepřidávám se k tirádám proti osobě S. Dědinové. Pouze vyslovuji svůj názor, který ne vždy musí být totožný s jejím. Jistě existují věci, ve kterých bychom se i shodli, ale zcela určitě to nebude otázka serióznosti euroregionů. V této věci mám zcela jiné informace. Informace lidí přímo od zdroje, kde pouze obava o jejich existenci nedává možnost zveřejnit konkrétní záměry, spojené s budováním např. Euroregionu Šumava-Bavorský les. Paní Dědinová a Rakušanová (při vši úctě k jejich zásluhám, nejsem však vyznavačem asiatského uctívání) patří patrně k lidem na opačném konci názoru na tuto věc. S tímto koncem však nechci mít nic společného.

Nevím, kde paní Dědinová četla můj článek o nějakém ropovodu z Ingolstadtu. Nikdy v životě jsem o tomto zařízení nepsal. Nicméně, tak jak S.D. hovoří pohrdavě o zdržování této stavby jednotlivými obcemi, sedláky, úzkostlivými majiteli půdy a konečně i o pokřiku Zelených, mohu já, ač člověk nezávislý, stejně pohrdavě hovořit o krajně konzumním a snobském myšlení pisatelky. [...]²⁰³

„[...] Dostalo se mi té cti, že jsem se stala vedle Radka Davida hlavním důvodem Vašeho rozhořčeného dopisu šéfredaktorovi NN. Žasnu nad tím, že, jak z dopisu jednoznačně vyplývá, své stanovisko neodvozujete z vlastního rozboru mých článků, nýbrž od různých informátorů, příkladně jakéhosi Z.L. Přeneseně tak děláte Vy, nikoliv já, komusi dobrou službu. Udivuje mne, že člověk Vašeho formátu reprodukuje bez ověření tak lehce prokazatelný nesmysl (cituji)"byla nasazena do NN aby pomalu odrovnávala ve veřejnosti soudruhům nepohodlné . Někdy v srpnu nebo v září zcela nestydatě napadla politické vězně a v čísle 19 i Vás."

Prosím Vás o laskavé zaslání jména onoho pisatele dopisu. Vám nebylo podivné, že člověk sypmatizující s NN vznáší námitky na jednoho z redaktorů NN s podezřením na záměrnou škodlivou činnost tak, že to oznamuje paní Dědinové do Mnichova a nikoliv těm, jichž se jeho podezření týká? Přínejmenším mně to připomíná jisté pletichářské praktiky s rafinovanou diskreditací a odrovnáváním těch, kteří překáží. Vždy jsem si byla vědoma že převzaté asiatské metody mají výsledky proto, že vycházejí z dokonalé znalosti mentalit.

Rozehrávají partie postavené na individualitě jednotlivých osob v ději a využívají reakcí vyplývajících z jejich vlastností. Příkladně z ješitnosti, pocitu nadřazenosti či samolibosti.

Vzhledem k tomu že vím, co jsem psala, trvám na důkazu toho, z čeho mne obviňujete. P.Cibulka to velmi rád zveřejní. Chci vědět, kde jsem "zcela nestydatě napadla politické vězně" a se všemi důsledky z toho vyplývajících. Rozhodně mě nemůže přesvědčit o dobrém úmyslu onoho informátora fakt, že poslal nějaký peněžitý dar do NN. Mnohý dal by daleko více, kdybychom psali jak bude chtít. [...]²⁰⁴

²⁰² DĚDINOVÁ, Sidonia. Dopis vydavateli N. N.. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 34 [cit. 2007-05-18], s. 28. Dostupný z WWW:

<<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn3493/obsah/23.htm>>.

²⁰³ DAVID, Rašek. Pardón, paní Dědinová. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 34 [cit. 2007-05-18], s. 29. Dostupný z WWW:

<<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn3493/obsah/24.htm>>.

²⁰⁴ SEDLÁŘOVÁ, Iva. Váená paní. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 34 [cit. 2007-05-18], s. 29. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn3493/obsah/25.htm>>.

4.3.4 Ekologie

Ekologická témata jsou v N. N. naplňována většinou ve formě textů vyjadřujících se k dostavbě jaderné elektrárny Temelín a k jaderné energetice vůbec. Za redakci N. N. se tomuto tématu věnuje převážně Josef Slezáček, člen Strany zelených. K celé problematice zaujímá jednoznačně zamítavý postoj. Např.:

„[...] Nedávno jsem se zúčastnil fundované přednášky o jaderné energetice, která se podobala všem předchozím: začínala výstavbou elektrárny, pokračovala bezpečností provozu a končila výrobou tepelné a elektrické energie. Pověstná špička ledovce, pověstná manipulace. Ani slovo o těžbě suroviny, o jejich ekologických škodách, ani slovo o definitivním ukončení provozu elektrárny se všemi důsledky a finančními nároky. Ani slovo o vedlejších ("nejaderných") účincích provozu - oteplení, vodní páry, tritium, etc.

Co dál, ptám se vás, pánové Havle, Klausí, Bendo, Dlouhý, Karasi,...? Nechci po vás rozbor ekologických dopadů, které jsou vám zjevně cizí a řadu z nich ani my, ani vy nedovedeme vyhodnotit. Zajímají mne - nás všechny - (a to je vaše parketa) skutečné finanční náklady, vaše dohody, kontrakty, smlouvy, ... Jakto, že svět upouští od jaderné energetiky především z finančních důvodů, jakto, že firma Westinghouse má v celém západním světě zakázky? Jakto, že naše ekonomika na takovéto projekty stačí? Již jsme Západ dohnali a předehnali?“²⁰⁵

N. N. také na pokračování otiskly text ministra životního prostředí Ivana Dejmala, který temelínskou problematiku nazírá z mnoha hledisek, dává ji do širších souvislostí. V článku sice jednoznačně neproklamuje svůj osobní názor na dostavbu Temelína, z textu však nakonec vyplývá spíše negativní stanovisko:

„[...] Rozhodnutí o dostavbě JETE má také rozměr bytostně politický. Hlavním nebezpečím je tu trvalé svázání státu s energetikou. Jaderná energetika, založená na garancích a penězích státu, po něm natrvalo vyžaduje, aby v její prospěch intervenoval a vytvářel pro ni příznivé podmínky. Poskytne-li stát garance, pak v případě finančního neúspěchu elektrárny či jejího vynuceného odstavení bude muset sáhnout na státní kasu, a tím do peněz daňových poplatníků, nebo za všech okolností garantovat provoz pomocí státních protekčních zásahů. Bude muset bránit přijetí tvrdších bezpečnostních standardů, než je aktuální stav elektrárny, a nepřipustit takovou míru svobody občanů, aby mohli tak jako ve Spojených státech rozhodnout, zda chtějí elektrárny za zády, anebo jako ve Švédsku rozhodnout o tom, zda vůbec jadernou energetiku chtějí.

Již dříve zmíněná nevhodnost jaderných elektráren pro vytvoření moderního energetického systému má rovněž politický rozměr. Vybudování JETE znemožní zavedení takového systému, a tím zbaví naši společnost možnosti chovat se odpovědně v jednom z klíčových oborů své činnosti - v energetice a vytvářet si pro své rozumné chování podpůrné systémy.

Rozhodnutí o dostavbě JETE a státních garancí také znamená udržení akciové společnosti ČEZ v její nynější podobě. To znemožní vznik konkurenčního prostředí mezi výrobci elektrické energie, proudy se všemi z toho plynoucími důsledky pro hospodářství a pro efektivní využívání elektrické energie.“²⁰⁶

²⁰⁵ SLEZÁČEK, Josef. Temelínská jaderná elektrárna a věci kolem. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, vol. 3, no. 10 [cit. 2007-05-18], s. 28. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn1093/obsah/39.htm>>.

²⁰⁶ DEJMAL, Ivan. Temelín. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 14 [cit. 2007-05-15], s. 22-23. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn1493/obsah/temelin.htm>>.

Kromě těchto autorů se k Temelínu na několika místech vyjadřují i sami občané, resp. čtenáři N. N. Jejich stanovisko k jaderné elektrárně je negativní.

4.3.5 Rubriky

Ve třetím ročníku N. N. se rubriky vyskytují opět spíše nepravidelně, některé z nich jsou však umísťovány pravidelně na totéž místo (na stejnou stranu) a pod jednotnou grafickou úpravou (Quo vadis, armádo?, Češi, Němci a Evropa).

Z předchozího ročníku zůstala pouze rubrika Quo vadis, armádo? a Jak to vidí exil. Někdejší rubrika Amnesty International přestala fungovat pod tímto názvem, Pepíno Maraczi však pokračuje v nepravidelném publikování textů na téma poškozování lidských práv v totalitních režimech a válečných konfliktech.

Mizí také rubrika Ty ty ty – ty Rudá krávo. Pokud jsou v N. N. uveřejňovány dopisy čtenářů, děje se tak např. pod titulkem Ohlasy.

Quo vadis, armádo? je v roce 1993 rubrikou s největším počtem příspěvků (vzhledem k ostatním rubrikám), a to se 17 příspěvků. Jejím autorem zůstává Bedřich Karel. V poznámce k textu v čísle 1 mluví o Quo vadis jako o „armádním seriálu“: „Původně jsem předpokládal, že šestou částí by armádní seriál Quo vadis mohl skončit. V mezidobí se však sešlo tolik informací, názorů a podnětů, jejichž jediným tématem je zřizování armády, že seriál bude mít další pokračování. [...]“²⁰⁷ Tematicky se rubrika-seriál drží v mezích minulého ročníku. Najdeme ji v číslech 1-5 na straně 4, v číslech 7-18 na straně 16.

Jak to vidí exil je rubrikou velmi nepravidelnou, z celku 34 čísel ji v roce 1993 najdeme jen v číslech 1 (Jaroslav Gajda, New York), 9 (prof. Boris Pešek, Milwoukee, USA), 19 (Bohumil Obdržálek, USA) a 31 (Pavel Pavlovský, New York). Příspěvky autorů žijících v zahraničí, někdejších emigrantů, lze číst v N. N. i mimo tuto rubriku – např. texty Sidonie Dědínové (viz kapitola 4.3.3 tohoto textu).

KDS – bezmála desetkrát dostala na stránkách N. N. příležitost k prezentaci Křesťanskodemokratická strana. Její členové a činitelé se tak vyjadřují např. kladně k restitucím církevního majetku (č. 5, s.12), slova se tu několikrát ujal Václav Benda, předseda strany. Jeho názory jsou silně antikomunistické, např.:

²⁰⁷ KAREL, Bedřich, Quo vadis, armádo? Necenzurované noviny. 1993, roč. 3, č. 1, s. 5

„Jsem přesvědčen, že konflikty zájmů, korupce, hospodářská kriminalita a narůstající vliv starých i staronových mafií se pomalu ale jistě stávají veřejným nepřítelem číslo jedna, způsobilým přivodit totální kolaps naší jinak se slibně rozvíjející ekonomiky - což by samozřejmě zablokovalo i naše cesty k politické demokracii. Dokud budu stát v čele KDS, bude naše strana nekompromisně vystupovat proti takovýmto praktikám bez ohledu na to, zda se jich dopouštějí naši lidé, naši koaliční partneři či představitelé opozice.

Pokládal jsem za nezbytné předeslat toto prohlášení, aby bylo správně porozuměno souvislostem dalšího výkladu. Problém zmíněný v titulku je totiž starý jako sama demokracie, již od antického Řecka byl a dodnes zůstává předmětem nesčetných reformních pokusů i teoretických úvah (připomeňme alespoň dodnes aktuální charakteristiku Maxe Webera, který rozdělil politiky na ty, kdo žijí z politiky, a na ty, kdo žijí pro politiku - druhá skupina zaslouží jasnou preferenci, ani teoreticky však nemůže úplně převládnout). Je proto nesmírně naivní se domnívat, že problém by mohl být okamžitě vyřešen, jen kdyby existoval dostatek dobré vůle přijmout a uplatňovat patřičně přísný zákon. Navíc je předem zřejmé, že sebestřísnější zákon může postihnout jen zlomek takovýchto případů (a politik se skutečně zlými záměry jej vždycky dokáže obejít): rozhodující část řešení tohoto problému bude spočívat v mravní a politické atmosféře, v kontrole veřejnosti a v její schopnosti přinutit k odchodu politika, který sice neporuší literu, leč ducha zákona.

Hranice pouhé naivity však zjevně přesahují argumentace větší části levicových křiklounů, kteří se veřejnosti pod rouškou boje za očistu politického života (samozřejmě vládní koalice, Slušovice, Lidový dům či majetek KSČ mají nadále zůstat vnitřní věci soudruhů) snaží zlovolně vnucovat přinejmenším dva předsudky, přímo zděděné z éry komunistické totality. [...]²⁰⁸

Zpravodaj KAN – Po Quo vadis, armádo? je druhou nejobsáhlejší rubrikou, má 16 příspěvků. Jak už název napovídá, obsahově jde o aktuální informace z prostředí Klubu angažovaných nestraníků. Např.:

„KAN sněmoval Republikový sněm o prvním únorovém víkendu v Praze zaskočil návrh dosavadního předsedy Bohdana Dvořáka o přeměně KANu z politické strany v hnutí, které by podle jeho názoru mělo v duchu neúspěšné kontestační teorie tzv. reformních komunistů infiltrovat pravicové strany a ovlivňovat je zevnitř. Delegáti koncepci odmítli přesto, že ji někteří méně vzdělaní a méně zkušení novináři chválili. Bohdan Dvořák odstoupil. Pravděpodobně bude působit v rezortu ministra Igora Němce. Sněm rozhodl pokračovat v práci a připravovat se na municipální volby, přestože trpí nedostatkem peněz, je prakticky mimo naše masmédiá, a je ve svých výsledcích ovlivněn pasivitou části svých členů.

Výjezdy redaktorů Necenzurovaných novin však naznačují bod obratu i zde - jsou zajišťovány místními kluby KANu s dobrou účastí občanů. V současnosti má KAN 108 místních klubů, které na sněm zvolily 160 delegátů podle klíče jeden delegát na padesát členů. Delegáti zaskočení rezignací Bohdana Dvořáka rozhodli obsadit funkci předsedy až po předběžném výběru - v tomto smyslu byl druhý den sněmování kontroverzní.“²⁰⁹

Podobnou rubriku jako Křesťanskodemokratická strana měly v několika číslech N. N. také **Konfederace politických vězňů** (č. 5, 18) a **Antikomunistická aliance** (6, 7, 8)

²⁰⁸ BENDA, Václav. Ke konfliktu zájmů. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 10 [cit. 2007-05-18], s. 26. Dostupný z WWW:

<<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn1093/obsah/34.htm>>.

²⁰⁹ -bap, KAN sněmoval. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 4 [cit. 2007-05-18], s. 15. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn0493/obsah/21.htm>>.

Občanské komise – rubrika informující (nepravidelně) v č. 6, 8, 11, 21, 25, 26 o činnosti občanských komisí (kontrolní orgány z řad „běžných“ občanů vzniklé jako forma dohledu nad státními bezpečnostními složkami), přináší také diskusi nad tím, zda jsou v dané době a za daných okolností ještě funkční a potřebné. Ukázka:

„Potřebuje naše společnost občanské komise? Potřebuje policie občanskou kontrolu?

V říjnu minulého roku vláda České republiky zamítla návrh zákona o občanských bezpečnostních komisích. Podle prohlášení ministra vnitra J. Rumla bylo hlavním důvodem zamítnutí návrhu, přesvědčení vlády, že revoluční doba již skončila a že ve svobodných volbách zvolení poslanci a příslušní vládní a státní činitelé jsou schopni uhlídat činnost bezpečnostních složek. Členové občanských komisí a řada občanů jsou však jiného názoru a snaží se znovu iniciovat přijetí zákona o občanské kontrole policie a bezpečnostních složek. Dnes proto zveřejňujeme jednak dopis členů Občanské komise v Novém Jičíně, který poslali předsedovi vlády, ministrům a poslaneckým klubům ČNR a odpovědi, které obdrželi. Myslíme si, že občané by měli znát stanoviska vládních představitelů a poslanců pokud možno co nejlépe, a proto je uveřejňujeme v plném znění.

Dopis odeslán předsedovi vlády Klausovi, ministrům a předsedům poslaneckých klubů ČNR

N. Jičín 27. 10. 1992

Vážený pane ministře,

v minulých dnech jste ve vládě projednávali návrh zákona o občanských bezpečnostních komisích předložený ministrem vnitra Janem Rumlem. Je přirozené, že na stejnou věc můžeme mít rozdílný názor. Avšak už méně pochopitelné, že představitelé jedné koaliční vlády, politici, kteří mají podobný pravicový směr, odmítnou už jen myšlenku, jak pomoci ozdravit bezpečnostní orgány, oprostít je od nechvalné její minulosti a zpřístupnit tuto obávanou represivní složku kontrole veřejnosti. Také si Vám troufáme připomenout Váš program a předvolební vystupování. Nejsme toho názoru, že revoluční období skončilo, neboť s minulostí jsme se doposud ještě nikterak nevyrovnali, a také ji řádně nepojmenovali. Největším problémem stále zůstává přetrvávání nešvarů a praktik z minulého režimu, neboť za tím vším stojí vždy konkrétní lidé. U policie zůstali lidé a někde právě dokonce ty nejkřiklavější případy, které se nepodařilo obměnit ani některým obč. komisím, i když o to několikrát opakovaně usilovaly. Z toho důvodu ani jejich práce nemohla skončit a svou úlohu nemohly splnit. Nakonec i v jiných demokratických státech, kde už opravdu revoluční období skončilo, však podobné orgány existují a tímto občanským vlivem napomáhají získávat důvěru a kredit u civilního obyvatelstva. Chceme takto učinit i my, i když víme, že v některých případech se toto nepovedlo. Nemůžeme však z důvodu některých ojedinělých případů obecně míněnou upřímnou snahu zavrhnout. Právě toto počínání by pak velice nahrálo záměrnému úsilí odpůrcům vytvářené demokracie a zastáncům starých nepořádků. Že nás k tomu vede opravdová, upřímná snaha, potvrzuje ten fakt, že celá naše činnost není nikterak odměňována, pokud nepočítáme rozrůstající se počet osobních nepřátel, a tím vzniklých nepříjemností. Nedopusťte, aby se stalo to, co se nepovedlo ani předchůdci nynějšího ministra T. Sokolovi, a to zrušit obč. komise, a pomozte vytvořit novou koncepci zcivilnění a zprůhlednění celého resortu vnitra Vašemu kolegovi J. Rumlovi. Značným dílem by tyto komise mohly k tomuto přispět, neboť stávající policejní aparát (až na malé výjimky) nemá o toto žádný zájem a nedá se to od něj tudíž očekávat. [...]²¹⁰

Češi, Němci a Evropa je rubrika, která dostává prostor v číslech 14-28, tedy celkem v 15 číslech. Patří tak vedle Quo vadis, armádo? k těm početnějším. Aní zde ale nelze jednoznačně rozhodnout, zda jde o rubriku, nebo seriál. Pod tímto titulkem je

²¹⁰ GRÜNTHALOVÁ, Pavla. Občanské komise : Něco málo z krátké historie. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 25 [cit. 2007-05-18], s. 3-4. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn2593/obsah/5.htm>>.

totiž uveřejněno několik rozsáhlých textů na pokračování. Jejich autory jsou Bedřich Karel a Josef Eger. Týkají se vývoje česko-německých vztahů v kontextu evropských dějin, dokumentují jednotlivé události, kterými byly tyto vztahy ovlivněny a které je provázely. Zároveň hodnotí současnou situaci v česko-německých vztazích. Ukázka:

„Nedávno jsme zveřejnili několik článků, jejichž jediným tématem byl vzájemný vztah mezi Čechy a Němci, přesněji řečeno, mezi českými a bývalými německými obyvateli historických zemí Koruny české.

Z většiny ohlasů, které jsme dostali, a z nichž zveřejňujeme díky nedostatku místa pouze výňatky, vane duch stále přežívající averze vůči německému národu, jež byla po celou dobu existence totalitního režimu účelově živena pomocí marxistické ideologie. Otázka narovnání česko-německých vztahů nabývá stále více na významu zvláště nyní, kdy snad už definitivně míříme do civilizované evropské společnosti, ve které platí rovná práva pro všechny skupiny občanů bez rozdílu jazyka, náboženství či kultury samotné.

V posledních dnech, se stala nepochybně pozitivním momentem společná vůle koaličních stran k zahájení tolik odkládaného dialogu s našimi bývalými německými spoluobčany. První konkrétní krok byl učiněn a to se samozřejmě neobešlo bez halasného pokřiku opozice, k níž se svým již typickým způsobem připojily i jiné, řekněme nelevicové politické strany, a společně se budou snažit z celé věci vytloukat politický kapitál. Není tak těžké odhadnout reakce široké veřejnosti po léta posilované ve víře, že náš úhlavní nepřítel číhá za šumavskými hvozdy. Přičemž ironií osudu bylo, že ve druhé polovině našeho století byl okupant jednou z větví širokého slovanského dubiska ...[...]²¹¹

4.3.6 Jazykové prostředky

N. N. ve třetím ročníku po jazykové stránce nevybočily z hranic, které byly nastoleny ročníky předešlými. V duchu předešlých roků i nyní přinášejí informace nevybíravou formou a bez větších ohledů na jazykovou korektnost. O jednotlivých gramatických chybách už nebudu podrobněji informovat, protože se stále drží v mezích předešlých ročníků – jsou to tedy jednak překlepy a chyby vzniklé „z technických důvodů“, jednak chyby v interpunkci (viz např. kap. 3.3.7 tohoto textu).

To samé platí i o prostředcích lexikálních. Jazyk článků ani jejich titulků nedoznává výrazných změn. V souvislosti s minulými ročníky je třeba zpětně zmínit absenci či výpustku sloves v titulcích – např. Lidové noviny do každé rodiny?²¹², Distribuce z žabí perspektivy²¹³.

²¹¹ KAREL, Bedřich. Češi, Němci a Evropa. *Necenzurované noviny* [online]. 1993, roč. 3, č. 14 [cit. 2007-05-18], s. 6. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1993/nn1493/obsah/12.htm>>.

²¹² BEZDĚKOVÁ, Olga. Lidové noviny do každé rodiny? *Necenzurované noviny*. 1993, roč. 3, č. 3, s. 23

²¹³ BLAŽEK, Pavel. Distribuce z žabí perspektivy. *Necenzurované noviny*. 1993, roč. 3, č. 4, s. 8-3

I přesto se však dá říci, že od doby svého vzniku se N. N. po jazykové stránce neustále zlepšovaly, markantnější rozdíl je však patrný spíše mezi prvním a druhým ročníkem než mezi druhým a třetím. Možná že co do kvality textů by dokonce předešlý ročník mohl konkurovat ročníku třetímu.

4.4 Autoři

Nejplodnějšími autory z hlediska počtu uveřejněných textů byli pro N. N. v roce 1993 Luboš Vydra, Bedřich Karel a Jitka Grünthalová (každý z nich napsal pro N. N. cca 80 textů různého rozsahu). Všechny tyto autory jsem se z hlediska jejich eventuelního žurnalistického přesahu do současnosti (resp. přibližně do posledních deseti let) pokusila představit v předešlých kapitolách (kapitoly 3.4, 2.5).

Výrazný podíl na obsahu N. N. měl v roce 1993 také redaktor pro Slovensko **Vladimír Pavlík** (cca 50 textů). Není zcela jasné, zda se v dnešní době věnuje žurnalistice na profesní úrovni, své články kritizující dnešní politické poměry uveřejňuje na *Necenzurovaných stránkách Vladimíra Pavlíka*.²¹⁴

Přibližně stejné množství textů – cca 40 – otiskly v roce 1993 v N. N. **Iva Sedlářová** a **Jana Veselá**. Ani jedna z nich však v dnešní české žurnalistice pravděpodobně nepůsobí, přinejmenším ne pod tímto jménem (Mediální archiv Newton I. T. – Mediasearch nenašel od roku 1996 jediný článek, jehož autorkou by byla Sedlářová, naopak vygeneruje řadu textů rozličných Jan Veselých z nejrůznějších konců republiky, jde tedy o shodu jmen). O Veselé se Cibulka zmiňuje jako o bývalé manželce vysokého důstojníka BIS Františka Stárka a tvrdí, že z N. N. přešla do *Svobodného slova*, kde se zabývala tajnými službami.²¹⁵

Novinářsky neaktivní jsou dnes nejspíš i **Radek David**, **Josef Slezáček** či **Jitka Studničná**, kteří v N. N. publikovali v roce 1993 mezi 20 a 35 texty.

Mezi 30 a 40 texty mají v N. N. také **Antonín Bělohoubek** a **Pavel Blažek**, o kterých jsem referovala v kapitole 3.4 tohoto textu.

²¹⁴ *Necenzurované stránky Vladimíra Pavlíka* [online]. 2003 [cit. 2007-05-18]. Dostupný z WWW: <<http://bohemia.htmlplanet.com/>>.

²¹⁵ JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, s. 101

Petr Cibulka jako šéfredaktor v roce 1993 reprezentoval N. N. spíše v soudních případech než jako píšící žurnalista, napsal pro ně méně než 10 článků.

5. Necenzurované noviny v kontextu soudobých českých periodik

Doba těsně po pádu komunistického režimu byla mimo jiné charakteristická boomem periodického tisku. V první polovině 90. let vznikala celá řada deníků – *Občanský deník*, *Expres*, *Metropolitan*, *Telegraf*, *Noviny*, *Prostor*, *Český deník*, *Právo lidu*, *Venkov*, *Špigl*, *Blesk*. Charakteristické pro ně byly např. změny názvu, vzájemně velmi různorodá kvalita a také krátká životnost. S výjimkou *Blesku* a *Telegrafu* platilo, že tato periodika vycházela jako deníky pouze v období 1. poloviny 90. let. Redaktoři, šéfredaktoři i vydavatelé nových periodik se rekrutovali z nejrůznějších profesí a vrstev společnosti. Některé tituly se z finančních důvodů slučovaly a navzájem pohlcovaly (např. *Telegraf* a *Metropolitan*).

Vedle zcela nových deníků – např. *Špigl*, *Metropolitan*, *Prostor* – se na trhu objevila i řada „obnovených“ titulů, které se snažily navázat na prvorepublikovou tradici periodik vydávaných politickými stranami – např. *Venkov* (dříve platforma agrární strany), *Právo lidu* (deník sociálnědemokratické orientace). Vedle toho na trhu dále existovaly i deníky vycházející už před rokem 1989 – *Rudé právo*, *Mladá fronta*, *Lidová demokracie*, *Svobodné slovo*, *Zemědělské noviny*, *Práce*, *Obrana lidu*, *Československý sport*.

Do dnešních dnů, tedy do roku 2007, se však udržela jen malá část z nich – *Mladá fronta DNES*, *Lidové noviny*, *Právo*, *Blesk*, *Hospodářské noviny*, *Sport*, *Haló noviny*. Podobně je tomu se společenskými týdeníky, resp. s týdeníky pro širší čtenářskou obec – z doby, o které mluvíme (počátek 90. let), se dochovaly v podstatě *Reflex* a *Respekt* (oba začaly vycházet už v roce 1990).

Svým charakterem se tomuto kontextu nijak nevymykají ani *Cibulkovy Necenzurované noviny*. Vznikly přibližně rok po listopadovém převratu, jejich periodicitu byla zpočátku velmi nepravidelná, během prvních tří let prodělaly několik změn názvu i změnu grafické podoby. Vznikaly zpočátku v primitivních a proměnlivých redakčních podmínkách, jejich autoři měli (alespoň v úplných počátcích) silnou vazbu na český underground a Chartu 77, s žurnalistikou však neměli velké zkušenosti. V tištěné formě přestaly N. N. existovat roku 1996 (o jejich znovuoživení se Cibulka pokusil roku 1999).

N. N. od samého počátku kritizovaly poměry v českém tisku, resp. českou mediální scénu celkově. S některými periodiky si však byly zpočátku přinejmenším názorově blízké – např. s *Českým deníkem* (původně *Občanský deník*) vydavatele Josefa Kudláčka (vydával také inzertní noviny *Annonce*). *Český deník* byl rovněž silně pravicovým listem, který kritizoval a komentoval negativní jevy v překotně se vyvíjející společnosti. V příloze 9. čísla 1. ročníku se dokonce dočteme, že: „V úterý, 3.12.1991, nám vydavatel ČD Josef Kudláček sdělil, jak si představuje skutečně svobodné noviny. Protože máme na tuto záležitost naprosto stejný názor, přetiskujeme článek celý. Pokud se představy J. Kudláčka promítnou do praxe, a my věříme, že ano, staneme se i my horlivými čtenáři Českého deníku.“²¹⁶ Následuje podrobné Kudláčkově líčení, jak hodlá redakci *Českého deníku* řídit, co z něj chce vymýtít a kam ho naopak hodlá dovést:

„[...]Před změnou titulu zaznamenával Občanský deník ztrátu přes milión korun měsíčně. V této souvislosti chci tedy ujistit, že jsem neinvestoval zhruba 8 miliónů korun do silně ztrátového deníku proto, abych dělal konkurenci *Expresu* či *Špiглу*. Toho bych mohl dosáhnout při podstatně nižších investicích lépe se zcela novým titulem. Proto veškerá polemika namířená tímto směrem - kterak pan vydavatel seriózní noviny v bulvární plátek proměnit chtěl - by byla zcela absurdní. Chci dělat liberální deník na jediné možné všude ve svobodném světě. Za dvanáct let pobytu na Západě jsem tento způsob, byť jen jako konzument, poznal dobře. Nestačí naplnit noviny brilantními (dílem pseudo) intelektuálními úvahami na to či ono téma. Pro jistý, početně poměrně omezený okruh čtenářů mohou být zajímavé. Avšak jakékoliv noviny, které chtějí být skutečně nezávislé, si musí na svou nezávislost vydělat! A toho se dá dosáhnout několika způsoby: Otisknout tu poodhalené ňadro, tam ladné ženské nožky (*Rudé právo*), tu půlstránku o masovém vrahovi v USA, tam čtvrtstránku o třináctiletém otci na Slovensku (*MF Dnes*). Aby nedošlo k nedorozumění - jsem názoru, že oba tyto deníky jsou v současné době dělány vysloveně profesionálně. Z pochopitelných důvodů (jistě nebylo náhodou, že příkladu ČD v dobrovolné lustraci celé redakce nikde nenásledovaly) však u těchto titulů zcela postrádám ten typ žurnalistiky, o který mi jde a kterého je v této zemi dnes tolik zapotřebí. Jsem hluboce přesvědčen, že psát zcela otevřeně, neúprosně se stavět ke všem špatnostem a nazývat problémy pravým jménem, je dnes také zárukou úspěchu - tj. zvýšení nákladu, tj. zajištění hospodářské, tj. i žurnalistické nezávislosti! [...]“²¹⁷

N. N. však o *Českém deníku* poměrně brzy přestaly mluvit v superlativech, stejně tak o jeho vydavateli Josefu Kudláčkovi. Cibulka dokonce říká, že se Kudláček snažil N. N. zlikvidovat: „[...] Uvědomte si, že Kudláček dnes vůbec nekope do komunistů, privatizace komunistů, nežádá konfiskaci komunistických majetků,

²¹⁶ KOSTLÁN, František. První svobodné noviny. *Necenzurované noviny : Ty rudá krávo*. 1991, roč. 1, č. 9, příloha s. 4

²¹⁷ KUDLÁČEK, Josef. První svobodné noviny. *Necenzurované noviny* [online]. 1991, roč. 1, č. 9 [cit. 2007-05-18], s. 7. Příloha. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1991/nn0991/Priloha/Priloha09.htm>>.

vyřazení komunistické nomenklatury z privatizace a podobně. On dnes likviduje Klause. [...] Před několika dny citovala Mladá fronta policejní odborníky v kauze vykradené Klausovy vily, kteří se silně přikláněli k východnímu rukopisu akce. Jde o práci KGB. Pokud tedy Klaus takto vadí KGB a takto vadí Kudláčkovi, začíná být jasné, proč Kudláčkovy sympatie nepřežila jediná pravicová strana v republice. Vezměte si DEU. Ta byla frozírovaná Kudláčkem jako ta skutečně pravicová, která napraví veškeré omyly pravice. Kdo nepodpoří DEU, škodí pravici. S tímto sloganem zlikvidoval veškerá pravicová seskupení v republice. DEU měla najednou 4000 členů a začalo se s ní počítat. Měla svůj deník – Český deník, který jí dělal obrovskou reklamu, který ale likvidoval nás, Necenzurované noviny, a diskreditoval veškeré nezávislé pravicové skupiny. [...]²¹⁸

Postoj N. N. k dalším celostátním deníkům, např. k *MF DNES* či *Lidovým novinám*, ale i týdeníkům, např. k *Reflexu*, *Respektu*, jsem se snažila popsat a demonstrovat na ukázkách v předchozích kapitolách tohoto textu.

²¹⁸ JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. Olomouc : Votobia, 1999. ISBN 80-7198-395-0, s. 108-109

6. Závěr

Ve své bakalářské diplomové práci jsem se zabývala prvními třemi ročníky (1991-1993) periodika *Necenzurované noviny*. Analyzovala jsem jednotlivé složky *Necenzurovaných novin* z hlediska jejich fungování v rámci konkrétních ročníků a sledovala jsem, jak se tyto složky podílejí na syntetické podobě celého periodika ve stanoveném období. Také jsem se pokusila periodikum zasadit do dobového kontextu českých periodik.

Zkoumala jsem jak stránku grafickou, tak obsahovou. Jejich důležité znaky a jejich proměny jsem se snažila charakterizovat a demonstrovat pomocí řady citací a ukázek.

Zjistila jsem, že *Necenzurované noviny* prošly v letech 1991-1993 řadou změn. Jsou to změny kvalitativní, a to jak ve složce grafické, tak obsahové, týkají se také periodicity (od nepravidelného vycházení přešly *Necenzurované noviny* během prvního ročníku na čtrnáctidenní periodicitu, od čísla 18. v ročníku druhém jsou týdeníkem).

Grafická podoba *Necenzurovaných novin* prošla zásadní změnou v 7. čísle 2. ročníku. Tato proměna nebo inovace se však dotkla zejména vnějšího pláště, obalu periodika. Noviny se tehdy zbavily zevnějšku odkazujícího k samizdatovým tiskovinám, z nichž původně vycházely. Nová podoba pak *Necenzurované noviny* provázela do konce zkoumaného období.

O vývoji můžeme mluvit i v souvislosti s počtem stran *Necenzurovaných novin*. Ten se v rámci prvního ročníku zdvojnásobil z 12 stran čísla prvního na 24 stran čísla posledního. Jednotlivá čísla mívala přílohy v rozsahu 4-8 stran. Ve druhém ročníku počet stran kolísal mezi 20 a 40, nepravidelně se objevovaly přílohy. Ve třetím ročníku měly *Necenzurované noviny* stabilně 32 stran a byly zcela bez příloh.

Určitý vývoj lze pozorovat i ve vnitřní úpravě periodika. Ta byla na počátku charakteristická nepřehledností v uspořádání jednotlivých článků, jejich špatnou čitelností a řadou tiskových chyb. Ačkoli lze mezi jednotlivými ročníky zaznamenat dílčí zlepšení, tiskové chyby a následné opravy byly charakteristické pro celé sledované období.

Sledovala jsem také, kdo a v jaké míře se autorsky podílel na fotografiích a kreslených anekdotách v *Necenzurovaných novinách*. Pozorovala jsem, jak se měnilo množství a kvalita snímků a kreseb v jednotlivých číslech a ročnících.

Po stránce obsahové neprošly *Necenzurované noviny* nijak bouřlivým vývojem. Po celou dobu se stavěly kriticky k politickým, sociálním či ekologickým problémům, které provázely Československo a později Českou republiku a Slovensko v prvních letech po listopadovém převratu roku 1989. Výběr témat se tedy příliš neměnil – *Necenzurované noviny* byly jasně antikomunistickým periodikem, kritizovaly hlavně přetrvávání tzv. starých struktur v rodícím se demokratickém režimu. Do tohoto kontextu spadá i zveřejnění seznamů spolupracovníků komunistické Státní bezpečnosti ve druhém ročníku *Necenzurovaných novin*.

Pokusila jsem se zhodnotit, zda v rámci této jednoznačné orientace lze v *Necenzurovaných novinách* vysledovat a pojmenovat nějaké dílčí tematické okruhy, popř. rubriky slučující podobné texty. Zjistila jsem, že takové tendence se tu skutečně vyskytovaly. Na základě tematické příbuznosti jsem pojmenovala několik okruhů, které jsem popsala a jejichž výskyt a vývoj jsem sledovala v jednotlivých ročnících. Dá se také říci, že na počátku noviny zpracovávaly širší témata, řešily globálnější problémy. Postupem času přecházely k tématům užším, aktuálnějším, konkrétnějším.

Zabývala jsem se také jazykovými prostředky periodika. Vedle častého užívání expresivních výrazů, někdy na hranici vulgarity, bylo pro *Necenzurované noviny* charakteristické velké množství gramatických chyb, zejména v oblasti interpunkce, což je patrné i z citací, jež jsem použila. Upozornila jsem také na zvláštnosti lexika titulků.

Věnovala jsem pozornost autorské základně *Necenzurovaných novin* a jejím proměnám v daných ročnících. Snažila jsem se přibližně stanovit, kteří novináři nejvíce ovlivnili kvalitu *Necenzurovaných novin* (např. Petr Cibulka, František Kostlán, Petr Placák, Luboš Vydra, Bedřich Karel ad.). Pokud to bylo možné, připojila jsem informace o současné žurnalistické praxi jednotlivých redaktorů.

Z analýzy výše popsaných prvků vyvozují, že *Necenzurované noviny* svým způsobem do rámce většiny soudobých periodik zapadaly, protože jednou z jejich

základních charakteristik byla nestálost nebo proměnlivost – prošly např. změnou názvu, změnou počtu stran i grafické úpravy, vznikaly zpočátku v primitivních redakčních podmínkách, měly poměrně krátkou životnost atd. To bylo pro periodika vzniklá v těsně porevoluční době typické. Na druhou stranu *Necenzurované noviny* z rámce soudobých periodik vybočovaly právě svým specifickým, radikálně antikomunistickým názorem, kterým byl předem definován výběr témat a redaktorů. *Necenzurované noviny* byly dále specifické svojí téměř stoprocentní političností – politika je podstatou většiny jejich témat.

Materiály uveřejňované v *Necenzurovaných novinách* jsou svým způsobem kontroverzní, zaslouží si však soustavnější pozornost odborné veřejnosti. Tu možná odrazuje samotný Petr Cibulka paradoxně právě tím, jakým způsobem *Necenzurované noviny* prezentuje, tedy jako jediné kvalitní a pravdivě informující periodikum, a jakým způsobem je zapojuje do své politické kampaně.

Necenzurované noviny podle mne otevírají možnosti k rozsáhlejšímu bádání – např. redakční vazby *Necenzurovaných novin* do současné žurnalistiky.

7. Resumé

This Bachelor Thesis focuses on the first three volumes of *Necenzurované noviny* serial. The work analyses each of the particular components of *Necenzurované noviny* regarding their function within each of the volumes, and tries to find out, how these particular components participate in the syntetic form of *Necenzurované noviny* in a certain period. Authoress would like to incorporate *Necenzurované noviny* to a context of czech periodicals of that time.

The graphical aspect as well as the aspect of content are researched. The important characteristic and transformations of these are demonstrated by a number of quotations and extracts.

Necenzurované noviny went through a lot of changes between 1991 and 1993. These qualitativ changes concern the graphical aspect as well as the content aspect and periodicity.

Authoress closely investigates for example the transformation of the cover page graphics, changes in the inner layout, quantity and quality of photographs and caricatures, means of language, thematics structure of articles or the base of authors.

The analysis of the above mentioned shows, that in a way *Necenzurované noviny* fit in the scope of most periodicals of that time, because its main characteristics were instability and fluidity. It experienced for example change of their name, the number of pages or graphics. At the beggining such periodicals were ctreated in simple editorial conditions, their life span was short and so on. This was typical for periodicals that were started shortly after revolution. On the other hand *Necenzurované noviny* deviate the scope of their contemporaries by their specific, radically anticommunist stand. This point of wiew predefined the topic scale and the editors. *Necenzurované noviny* continued to be specific for being fully political – politics is the keystone of most of their themes.

8. Seznam literatury

Hlavní prameny:

Necenzurované noviny. Nezávislé informační a tiskové centrum na podporu demokratických iniciativ. Praha, Brno : 2x měsíčně, 1x týdně. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/petr/index.php?page=nn2002>>. 1991, 1992, 1993. roč. 1, 2, 3.

Sekundární literatura:

ČELOVSKÝ, Bořivoj. *Konec českého tisku?* 1. vyd. Šenov u Ostravy : Tilia, 2001. 86 s. ISBN 80-86101-45-2

ČULÍK, Jan. *Jak Češi jednají*. 1. vyd. Chomutov : Milenium Publishing, 2000. 578 s. ISBN 80-86201-17-1.

ČULÍK, Jan. *Jak Češi bojují : Výbor z Britských listů*. 1. vyd. Praha : Libri, 2003. 703 s. ISBN 80-7277-224-4.

JIRÁK, Jan. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha : Portál pro Newton Information Technology, 2005. s. 142. ISBN 80-7178-925-9.

JÜNGLING, Petr, KOUDELA, Tomáš. *Tak pravil Petr Cibulka : Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku*. 1. vyd. Olomouc : Votobia, 1999. 210 s. ISBN 80-7198-395-0.

SALIVAROVÁ – ŠKVORECKÁ, Zdena. *Osočení : Pravdivé příběhy lidí z „Cibulkova seznamu“*. 1. vyd. Brno : Host, 2000, 421 s. ISBN 80-86055-95-7

ZNOJ, Milan. *Marečkův případ aneb Vzestup a pád antikomunistické pravice*. 1. vyd. Brno : Marek Konečný, Marie Majerové6, Brno, 2005. ISBN 80-903516-2-x

ŽÁČEK, Pavel. *Boje o minulost : Deset let vyrovnávání se s komunistickou minulostí – pokus o předběžnou bilanci*. 1. vyd. Brno : Barrister & Principal, 2000. 136 s. ISBN 80-85947-48-X

Novinové články:

CIBULKA, Petr. Proč jsme tu revoluci prohráli. *Mladá fronta DNES*. 13. 11. 2004, roč. 15, s. 6

- ČTK. Cibulka obnovil necenzurované noviny. *Mladá fronta DNES*. 1. 12. 1999, roč. 10, s. 2
- HUŠEK, Matěj, RYCHETSKÝ, Jan. Věční rebelové. *Magazín Práva*. 1. 10. 2005, s. 12
- JEŠ, Jiří. Cibulkovy seznamy. *Čro 6, Události a názory*. 14. 12. 1999, 18:10
- LIPOLD, Jan. Benda se nikdy nevezl s proudem. *Mladá fronta DNES*. 3. 6. 1999, roč. 10, s. 1
- KALINOVÁ, Jana. Spolupracovníci StB jsou na internetu. *Lidové noviny*. 20. 3. 2003, roč. 16, s. 6
- KETNEROVÁ, Markéta, MACKŮ, Pavel. Cibulkovy seznamy StB jsou přijímány s rozpaky. *Mladá fronta DNES*. 14. 12. 1999, roč. 10, s. 1
- KOSTLÁN, František. Čečenci na pranýři aneb O kultuře médií. *Britské listy* [online]. 2003 [cit. 2005-05-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.blisty.cz/art/13991.html>>. ISSN 1213-1792.
- KOSTLÁN, František. Pokrytectví církev neopustilo. *Lidové noviny*. 5. 1. 2007, roč. 20, s. 11
- KOSTLÁN, František. Už dávno nejsme Palác kultury. *Hospodářské noviny*. 26. 11. 2002, s. 11
- KVAPILOVÁ, Pavla. Cibulkovy seznamy. *Čro 1 – Radiožurnál, Ozvěny dne*. 30. 11. 1999, 7:00, zpráva 11
- NAVARA, Luděk. Jen šílenec může říct, že za totality bylo lépe, říká Petr Cibulka. *Mladá fronta DNES*. 25. 11. 1999, roč. 10, s. 3
- NAVARA, Luděk. Revoluce ještě neskončila. *Mladá fronta DNES*. 16. 11. 2004, roč. 15, s. 15
- NEUMANN, Ondřej. Cibulka: Rozvědka byla teroristickou organizací. *Lidové noviny*, roč. 12, s. 3
- PEČINKA, Bohumil. Jedna lustrační peripetie. *Lidové noviny*. 29. 2. 1996, roč. 9, s. 20
- PLACÁK, Petr. Třídílný pořad o Zdeňku Mahlerovi. *Lidové noviny*. 26. 9. 1997, roč. 10, s. 10
- PLACÁK, Petr. Koukalova doba je pryč. *Lidové noviny*, 26. 2. 1998, roč. 11, s. 10

- PLACÁK, Petr. Lorencův čas pro opozici nehraje. *Babylon*. 7. 3. 2007, roč. 16, č. 6
- PLESL, Jaroslav. Osudová setkání Karla Machovce. *Týden*. 30. 3. 1998, s. 22
- PŘÍHODA, Petr. Cibulkovy seznamy. *Čro 6, Události a názory*. 19. 1. 2000, 18:10, zpráva 4
- PŘÍHODA, Luboš. Petice několik vět vyzývala k důkladným systémovým změnám. *Mladá fronta DNES*. 16. 10. 1999, roč. 10, s. 4
- RYCHLÍKOVÁ, Romana. Vycházejí Necenzurované noviny s novými doplňky a dalšími seznamy. *Moravskoslezský den*. 4. 12. 1999, s. 2
- SCHULZ, Martin. Cibulkovy seznamy agentů StB. *Čro 6, Události a názory*. 1. 12. 1999, 18:10, zpráva 3
- ŠUSTROVÁ, Petruška. Chci, aby bylo jasné, kdo a proč je dneska úspěšný. *Lidové noviny*. 11. 1. 2000, roč. 13, s. 11
- ZVELEBIL, Jan. Ať se soudí! *Reflex*. 30. 3. 2000, roč. 10, s. 18
- ŽANTOVSKÝ, Petr. Listopadový podvod trvá. *MF Plus*. 18.11.2005, s. 44.

Internetová periodika:

- Britské listy* [online]. 12 [cit. 2007-05-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.blisty.cz/>>. ISSN 1213-1792.
- Lidovky.cz* [online]. 123 , 20. 5. 2007 [cit. 2007-05-20]. Dostupný z WWW: <<http://lidovky.zpravy.cz/>>. ISSN 1213-1385 .
- Neviditelný pes* [online]. 20. 5. 2007 [cit. 2007-05-20]. Dostupný z WWW: <<http://neviditelnypes.zpravy.cz/>>. ISSN 1212-673X. .
- Aktuálně.cz* [online]. 2004 [cit. 2007-05-20]. Dostupný z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/>>.

Internetové stránky:

- Mediální archiv Newton I. T. – Mediasearch*. Dostupný z WWW: <http://mediasearch.newtonit.cz>
- Pravý Blok* [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.cibulka.net/petr/index.php>>.
- Wikipedie : Otevřená encyklopedie* [online]. 2002 , 17. 5. 2007 [cit. 2007-05-20]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana>.